నేటి నిజం

తెలుగు దినపత్రిక

website:www.netinijam.com

E-mail : netinijam93@gmail.com

హైదరాబాద్ | గురువారం 30-9-2021 | RNI No.52865/93·Postal No\.H/SD/258/2020-2022 | ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 | సంపుటి :28 | సంచిక: 55 | పేజీలు:6 | వెల: రూ.1/-

నమ్మలేని నిజాలు

మార్పు రావాలి
మంచి సమాజం కోసం
కొత్తవంగడం.

తుపాను వాన
నీటి ధ్వంసరచన
చినుకు ఝుంఝు.

రుచికి దూరం
చిక్కని పులుసలు
నీటి కాలుష్యం.

గంజాయి దమ్ము
పట్టిన పెద్దభూతం
పారని మంత్రం.

గాలి దుమారం
నిజం మైనస్ అబద్ధం
జీవన భ్రాంతి.

- రేడియమ్
సెల్: 9291527757

శ్రీనిజాలు

గులాబ్ తుఫాన్ విరుచుకుపడె
నీట మునిగె అన్నదాత !
ముంపుకు గురైన ప్రజలకె
మిగిలిందే గుండెకోత !

రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో
ఎటుచూసిన నీరే !
ఊళ్ళు ఇండ్లు సంద్రంలో
తేలుతున్న తీరే !

- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

వ్యవసాయ రంగంలో తెలంగాణకు సెకండ్ ర్యాంక్.. మంత్రి కేటీఆర్ హర్షం

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 29: వ్యవసాయ రంగంలో దండిగ అన్నట్లు చోట.. వ్యవసాయం పండుగైంది. వ్యవసాయ రంగంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం అద్భుతమైన ప్రగతి సాధించింది. ఈ రంగంలో భారతదేశంలోనే తెలంగాణ రెండో స్థానంలో నిలిచి.. పలు రాష్ట్రాలకు మార్గదర్శకంగా నిలిచి ప్రశంసలు అందుకుంటోంది. ఈ క్రమంలో మంత్రి కేటీఆర్ హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ ట్వీట్ చేశారు.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం.. సాగునీటి కష్టాలు లేకుండా పెండింగ్ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడం, అనతి కాలంలోనే కొత్త ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడం, 24 గంటల నాణ్యమైన విద్యుత్ ఇవ్వడంతో పాటు పంట పెట్టుబడి సాయం కింద ఎకరానికి సంవత్సరానికి రూ. 10 వేల చొప్పున ఇవ్వడం వల్లే ఈ విజయం సాధ్యమైంది. రైతుల కష్టం తెలిసిన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ వ్యవసాయ రంగంపై ప్రత్యేక దృష్టి సారించి, నిర్విరామంగా కృషి చేయడంతోనే తెలంగాణ రాష్ట్రం అద్భుత విజయాలు సాధిస్తోంది.

నీతి ఆయోగ్ సభ్యులు రమేశ్ చాంద్.. స్వాతంత్ర్యం భారతదేశంలో వ్యవసాయ రంగం ? గతం, భవిష్యత్ పేరిట ఓ నివేదికను విడుదల చేశారు. 2011-12 నుంచి 2019-20 మధ్య కాలంలో దేశంలో వ్యవసాయ రంగం సాధించిన పురోగతిని ఆ నివేదికలో క్షుణ్ణంగా పేర్కొన్నారు. ఈ దశాబ్ద కాలంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం వ్యవసాయ రంగంలో 6.59 శాతం వృద్ధి రేటును సాధించి, దేశంలోనే రెండో స్థానంలో నిలిచినట్లు నివేదికలో వెల్లడించారు. మొదటి స్థానంలో త్రిపుర(6.87 శాతం వృద్ధిరేటు) నిలవగా, సిక్కిం కూడా రెండో స్థానంలో (6.59 శాతం వృద్ధి రేటు) నిలిచినట్లు తెలిపారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ 5.41 శాతం వృద్ధిరేటుతో నాలుగో స్థానానికి పరిమితమైంది. అయితే పెద్ద రాష్ట్రాలతో ఈ వృద్ధిరేటును పోల్చితే తెలంగాణ అగ్రభాగాన ఉంది.

11 రాష్ట్రాల్లో 3 శాతం కంటే ఎక్కువ వృద్ధి రేటు

మొత్తం 29 రాష్ట్రాల వృద్ధిరేటును పరిశీలిస్తే.. 11 రాష్ట్రాల్లో మాత్రమే మూడు శాతం కంటే ఎక్కువ వృద్ధి రేటు సాధించాయి. మరో పది రాష్ట్రాల్లో మైనస్ 3.6 శాతం వృద్ధి రేటు నమోదైంది. మిగతా రాష్ట్రాల్లో ఈ దశాబ్ద కాలంలో వ్యవసాయ రంగంలో ఎలాంటి పురోగతి కనిపించలేదు. ఇక ఉద్యానవన రంగంలో రైతులు పెద్దగా వృద్ధిని సాధించలేదు.

వ్యవసాయం, దాని అనుబంధ రంగాల్లో తెలంగాణకు ఐదో స్థానం

వ్యవసాయ రంగంతో పాటు దాని అనుబంధ రంగాలైన డెయిరీ, పశుసంపద, మత్స్యసంపదలో సాధించిన వృద్ధిరేటును పరిశీలిస్తే తెలంగాణ ఐదో స్థానంలో నిలిచింది. ఈ విషయంలో మిజోరం (15.48 శాతం వృద్ధిరేటు), ఆంధ్రప్రదేశ్ (8.92 శాతం వృద్ధిరేటు), త్రిపుర (8.02 శాతం వృద్ధిరేటు), సిక్కిం(6.78 శాతం వృద్ధి రేటు) మంచి వృద్ధిరేటును సాధించాయి. వ్యవసాయం దాని అనుబంధ రంగాల్లో పెద్ద రాష్ట్రాలతో పోల్చితే తెలంగాణ రెండో స్థానంలో ఉంది. ఆ తర్వాత ఏపీ నిలిచింది.

జీఎస్‌డీపీలో మూడు రెట్లు పెరిగిన వ్యవసాయ రంగం వాటా

తెలంగాణ స్టేట్ స్టాటిస్టికల్ అబ్‌స్ట్రాక్ట్ 2020 ప్రకారం.. 2011-12తో పోలిస్తే 2019-20లో జీఎస్‌డీపీలో వ్యవసాయ రంగం వాటా దాదాపు మూడు రెట్లు పెరిగింది. 2019-20లో స్థూల రాష్ట్ర దేశీయ ఉత్పత్తి (జీఎస్‌డీపీ) వ్యవసాయ రంగం వాటా రూ. 1,35,109 కోట్లకు చేరింది. అదే సమయంలో ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రాంతం నుండి 2011-12లో కేవలం రూ .54,615 కోట్లుగా ఉంది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత 2015-16లో జీఎస్‌డీపీలో వ్యవసాయ రంగం వాటా రూ.75,707 కోట్లు,తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ రంగంలో పురోగతి పరిశీలిస్తే.. 2016 -17లో రూ .88,979 కోట్లు, 2017- 18లో రూ .1,02,044 కోట్లు, 2018-1 9లో రూ .1,13,223 కోట్లుగా ఉంది. కొవిడ్, లాక్‌డౌన్ సమయం లో(2020-21) కూడా వ్యవసాయం, దాని అనుబంధ రంగాల నుంచి తెలంగాణ ఆర్థిక వ్యవస్థ.. 3 శాతం నుంచి 21 శాతం వృద్ధికి(జాతీయ స్థాయిలో) పెరిగింది.

పీఎం-పోషణ్ పథకానికి కేంద్ర కేబినెట్ ఆమోదం

న్యూఢిల్లీ, సెప్టెంబర్ 29: ప్రధానమంత్రి-పోషణ్ పథకానికి కేంద్ర కేబినెట్ బుధవారం ఆమోదం తెలిపింది. పథకం ద్వారా దేశవ్యాప్తంగా 11.2 లక్షలకుపైగా ఉన్న ప్రభుత్వ, ఎయిడెడ్ పాఠశాలల విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజనం అందనుంది. ఈ పథకం ఐదేళ్ల పాటు కొనసాగుతుందని, అమలు కోసం రూ. 1.31లక్షల కోట్లు ఖర్చు చేయనున్నట్లు కేంద్ర మంత్రి అనురాగ్ ఠాకూర్ మీడియాకు తెలిపారు. పీఎం-పోషణ్ పథకంతో ప్రస్తుతం ఉన్న మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని కేంద్రం ఉపసంహరిం చుకోనుంది.

కేంద్రమంత్రి మాట్లాడుతూ రూ. 1,095.88కోట్లతో నిమాచ్-రత్లాం రైల్వే లైన్ డబ్లింగ్, రూ. 1,080.58 కోట్లతో రాజ్‌కోట్-కనలుస్ రైల్వే లైన్ డబ్లింగ్‌కు కేబినెట్ ఆమోదముద్ర వేసినట్లు తెలిపారు. ఎగుమతిదారులకు, బ్యాంకులకు సహకారం అందజేయడం కోసం ఐదేళ్లలో ఈసీజీసీ లిమిటెడ్‌లో రూ. 4,400 కోట్లు పెట్టుబడి పెట్టేందుకు కేబినెట్ అనుమతించినట్లు పేర్కొన్నారు. దీంతో ఫార్మల్ సెక్టర్‌లో 2.6 లక్షల కొత్త ఉద్యోగాలతో సహా మొత్తం మీద 59 లక్షల కొత్త ఉద్యోగాలు వస్తాయన్నారు. నేషనల్ ఎక్స్‌పోర్ట్ ఇన్సూరెన్స్ అకౌంట్ స్కీమ్‌లో రూ. 1,650 కోట్లు పెట్టడానికి క్యాబినెట్ ఆమోదం తెలిపిందని వాణిజ్య మంత్రి పీయూష్ గోయల్ చెప్పారు.

కృష్ణా రివర్ బోర్డుకు తెలంగాణ ఈఎన్‌సీ లేఖ

హైదరాబాద్ , సెప్టెంబర్ 29: నాగార్జున సాగర్ కుడి, ఎడమ కాలువల ప్రవాహ సామర్థ్యాలలో అసమతుల్యతను సవరించాలని కోరుతూ కృష్ణా నదీ యాజమాన్య బోర్డు(కేఆంఎంబీ) ఛైర్మన్‌కు తెలంగాణ ఈఎన్‌సీ సీ మురళీధర్ బుధవారం లేఖ రాశారు.

లేఖలోని ముఖ్యాంశాలు..

-1952 లో ఆంధ్ర, హైదరబాద్ రాష్ట్రాల మధ్య కుదిరిన అంతర్రాష్ట్ర ఒప్పందం ప్రకారం నాగార్జునసాగర్ కుడి కాలువ(ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వైపు), ఎడమ కాలువ(తెలంగాణ వైపు) హెడ్ రెగ్యులేటర్ల విడుదల సామర్థ్యాలు సమానంగా ఉండాలి.

-నాగార్జునసాగర్ కుడి కాలువ హెడ్ రెగ్యులేటర్ విడుదల సామర్థ్యం నాగార్జునసాగర్ నీటి మట్టం +500 అడుగుల వద్ద 11,000 క్యూసెక్కులు ఉంటే, ఎడమ కాలువ హెడ్ రెగ్యులేటర్ విడుదల సామర్థ్యం నాగార్జునసాగర్‌లో నీటి మట్టం +520 అడుగుల ఉంటేనే 11,000 క్యూసెక్కులు వీలవుతుంది.

ఎండీడీఎల్ (ఓఆఆబ) 510 అడుగుల వద్ద ఎడమ కాలువ విడుదల సామర్థ్యం 7,899 క్యూసెక్కులు ఉండగా, కుడి కాలువ విడుదల సామర్థ్యం 24,606 క్యూసెక్కులుగా ఉంది. ఇది రెండు కాలువల్లో ఉన్న తీవ్రమైన అసమానత.

నాగార్జునసాగర్ కుడి, ఎడమ కాలువల హెడ్ రెగ్యులేటర్ల విడుదల సామర్థ్యాల్లో ఈ అసమానతను సరిదిద్దాలి. ఎండీడీఎల్ +510 అడుగుల వద్ద రెండు కాలువల విడుదల సామర్థ్యం సమానంగా ఉండాలి.ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి, సాగర్ కుడి కాలువ ఆయకట్టుకు ఇతర మార్గాల ద్వారా సాగు నీటి సరఫరాకు అవకాశం ఉన్నందున వారు కృష్ణా నది నీటిని బేసిన్‌లో ఉన్న తెలంగాణకు వదిలేసే విధంగా ఆదేశాలు జారీ చేయాలని బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రిబ్యూనల్‌ను కోరింది.

పులుల సంరక్షణ పర్యావరణ పరిరక్షణలో కీలకం: మంత్రి ఇంద్రకరణ్

హైదరాబాద్ , సెప్టెంబర్ 29: జీవ వైవిధ్యానికి ప్రధాన ఆధారంగా నిలుస్తున్న పులులను సంరక్షించుకోవాల్సిన బాధ్యత మనందరిపైఉందనిఅటవీ, పర్యావరణ, న్యాయ, దేవాదాయ శాఖ మంత్రి అల్లోలఇంద్రకరణ్ రెడ్డి అన్నారు. పులుల సంరక్షణ కోసం జాతీయ పులుల సంరక్షణ ప్రాధికార సంస్థ' (ఎన్టీసీఏ)తో కలిసి ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుంటున్నట్టు మీడియాతో వెల్లడించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ శ్రీశైలం టైగర్ రిజర్వు సిబ్బందితోనూ, తెలంగాణలో అమ్రాబాద్ నుంచి వచ్చిన వాహనాలు ర్యాలీగా వెళ్లి ప్రచారం చేపట్టాయని తెలిపారు. ఆజాదీ కా అమృత్ మహోత్సవ్- వేడుకల్లో భాగంగా దేశంలోని అన్ని టైగర్ రిజర్వ్ లను కలుపుతూ పులుల సంరక్షణ కోసం జాతీయ పులుల సంరక్షణ ప్రాధికార సంస్థ' (ఎన్టీసీఏ) ఇండియా ఫర్ టైగర్స్-ఏ ర్యాలీ ఆన్ వీల్స్ ను అనే ప్రత్యేక కార్యక్రమాన్నిచేపట్టిందన్నారు.

పెద్ద పులుల సంరక్షణపై ప్రజలల్లోఅవగాహనకల్పించడంతో పాటు వారిని భాగస్వామ్యంచేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఎన్టీసీఏ ప్రత్యేకకార్యక్రమాలు చేపట్టిందని పేర్కొన్నారు. పులుల ఆవాసాలరక్షణ, విస్తరణకుప్రజలమద్దతుఅవసరమని అన్నారు. పర్యావరణ పరిరక్షణలో త్రికోణ అగ్రభాగాన నిలిచిన పులులను సంరక్షించాల్సిన అవసరంఎంతైనా ఉందన్నారు. అడవుల్లో జీవ వైవిధ్యానికి పెద్దపులులే కీలకం కాబట్టి జీవ వైవిధ్యం సమతూకంలో కొనసాగాలంటే అడవుల్లో పెద్ద పులుల సంతతి వృద్ధి చేందేలా రక్షణచర్యలు తీసుకుంటున్నామని తెలిపారు. పులుల సంరక్షణ, వాటి సంతతి వృద్ధి కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం తో పాటు మన తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రత్యేకచర్యలు తీసుకుంటుందని వెల్లడించారు. పులుల సంరక్షణ పట్ల తెలంగాణ ప్రభుత్వం అంకితభావంతో పని చేస్తుందన్నారు. తెలంగాణలోని రెండు టైగర్రిజర్వ్లలో పులుల సంఖ్య పెరగడమే దీనికి నిదర్శనమని పేర్కొన్నారు. పులుల సంరక్షణతోనే అడవుల రక్షణ సాధ్యం అవుతుందని ఆయన తెలిపారు.

చివరి ఆయకట్టు వరకు నీరందించాలి : మంత్రి నిరంజన్ రెడ్డి

జోగులాంబ గద్వాల, సెప్టెంబర్ 29: : జిల్లా కలెక్టరేట్‌లో సాగునీటి పారుదల, ఆరోగ్య శాఖ అధికారులతో మంత్రి నిరంజన్ రెడ్డి సమీక్ష నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా మంత్రి నిరంజన్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ..జిల్లాలో చివరి ఆయకట్టుకు సాగునీరు అందేలా చర్యలు తీసుకోవాలని అధికారులను ఆదేశించారు. వర్షాలు కురుస్తున్న నేపథ్యంలో ఇరిగేషన్, రెవెన్యూ ఇతర శాఖల అధికారులు అప్రమత్తంగా ఉండాలని సూచించారు.

జిల్లాలో ప్రజలు 100% కరోనా వ్యాక్సిన్ వేయించుకునేలా వైద్యాధికారులు చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు. కార్యక్రమంలో నాగర్‌కర్నూల్ ఎంపీ రాములు, కలెక్టర్ వల్లూరు క్రాంతి, జడ్పీ చైర్‌పర్సన్ సరిత గద్వాల, అలంపూర్ ఎమ్మెల్యేలు కృష్ణమోహన్ రెడ్డి , అబ్రహం, జిల్లా వైద్యాధికారి చందు నాయక్, ఇరిగేషన్ ఈఈల , డీఈలు, ఏఈలు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

దీక్షిత కుటుంబానికి ఆర్థిక సాయం అందజేసిన మంత్రి సత్యవతి

మహబూబాబాద్, సెప్టెంబర్ 29:: ఇటీవల కురిసిన భారీ వర్షాలకు తెగిన కరెంట్ వైర్ తగలడంతో విద్యుత్ షాక్‌తో దీక్షిత(16) అనే బాలికి చనిపోయిన విషయం తెలిసిందే. కాగా, కురవి మండలం, గుండ్రాతి మడుగు గ్రామానికి చెందిన కుమారి దీక్షిత కుటుంబాన్ని గిరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి సత్యవతి రాథోడ్ బుధవారం పరామర్శించారు. దీక్షిత చిత్రపటానికి పూలు వేసి నివాళులు అర్పించారు. బాలిక ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించారు.

విద్యుత్ శాఖ నుంచి 5 లక్షల రూపాయల నష్ట పరిహారం, అమ్మాయి తల్లి అంగన్‌వాడీ టీచర్ కావడంతో ప్రత్యేకంగా మహిళా, శిశు సంక్షేమ శాఖ నుంచి లక్ష రూపాయల సాయం అందించారు. మంత్రితో పాటు జెడ్పీ చైర్ పర్సన్ కుమారి బిందు, జెడ్పీటీసీ బండి వెంకటరెడ్డి, అదనపు కలెక్టర్ కొమురయ్య, ఇతర అధికారులు, ఉన్నారు.

కాంగ్రెస్‌లో ఎవరు నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నారో తెలియదు: కపిల్ సిబల్

న్యూఢిల్లీ, సెప్టెంబర్ 29:కాంగ్రెస్ పార్టీకి అధ్యక్షుడు లేరని, ఎవరు నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నారో తెలియడం లేదని ఆ పార్టీ సీనియర్ నేత కపినల్ సిబల్ విమర్శించారు. కాంగ్రెస్ అధికారంలో ఉన్న పంజాబ్‌లో రాజకీయ పరిణామాలు, పార్టీ తీరుపై బుధవారం ఆయన మరోసారి తీవ్ర అసంతృప్తిని వ్యక్తం చేశారు. పార్టీపై గళమెత్తిన జీ-23లోని ఒకరిగా ఆయన మాట్లాడారు. పార్టీ హై కమాండ్‌కు దగ్గరగా ఉన్నట్లు భావించే వారిని దూరం చేసి ఇతరులు ముందు వరుసలో ఉండటం హాస్యాస్పదంగా ఉందన్నారు. కాంగ్రెస్‌పై అసంతృప్తి గళమెత్తిన 23 మంది నేతల బృందం జీ హుజూర్ అనే 23 మందికి మద్దతుగా నిలువరని, పార్టీ సమస్యలను లేవనెత్తుతూనే ఉంటారని అన్నారు.

మేము జీ 23.. జీ హుజూర్ 23 కాదు..

కాంగ్రెస్ ప్రస్తుత పరిస్థితి చూసి తన హృదయం ద్రవించిపోతున్నదని సిబల్ ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. ఢిల్లీలో ఉ ఒడే 20 మంది నేతలతోనే ప్రజాస్వామ్యం పని చేయదని తెలిపారు. పార్టీ నాయకుల అభిప్రాయాలను విని ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలని అధిష్ఠానానికి సూచించారు. కాంగ్రెస్ పరిస్థితిపై చర్చించేందుకు అత్యవసరంగా సీడబ్ల్యూసీ సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని సోనియా గాంధీకి పార్టీ సీనియర్ నేత గులాం నబీ ఆజాద్ లేఖ రాసిన సంగతిని ఆయన గుర్తు చేశారు. 'ఇది చాలా స్పష్టం. మేము జీ 23.. జీ హుజూర్ 23 కాదు. పార్టీపై మేము మాట్లాడుతూనే ఉంటాము. మా డిమాండ్లను పునరుద్ఘాటిస్తూనే ఉంటాము' అని వ్యాఖ్యానించారు.

పంజాబ్‌లో కాంగ్రెస్ పరిణామాలపై కపిల్ సిబల్ తనదైన శైలిలో స్పందించారు. 'నేను పంజాబ్ గురించి మాట్లాడాలనుకోవడం లేదు. కానీ, సరిహద్దు రాష్ట్రంలోని కాంగ్రెస్ పార్టీలో జరుగుతున్నది ఏమిటి? ఇది ఐఎస్ఐ, పాకిస్థాన్‌కు ప్రయోజనం. పంజాబ్ చరిత్ర, అక్కడ తీవ్రవాదం గురించి తెలుసు. అనిశ్చితి వాతావరణాన్ని సృష్టించడానికి సరిహద్దుల్లోని శక్తులు పరిస్థితిని ఎలా ఉపయోగించుకుంటాయో మాకు తెలుసు. ఈ శక్తులే దేశానికి అతిపెద్ద ముప్పు. కాంగ్రెస్ ఐక్యంగా ఉండేలా అధిష్ఠానం చూసుకోవాలి. ఎవరికైనా సమస్య ఉంటే, దానిపై చర్చించాలి' అని సిబల్ సూచించారు.

అక్టోబర్ 2 న మరో 'వజ్రం'

అది 1921వ సంవత్సరం. మహాత్ముని పిలుపు అందుకున్న అశేష ప్రజానీకం, పాఠశాలలో చదువుతున్న విద్యార్థులు సైతం 'సహాయ నిరాకరణోద్యమం'లో పాల్గొని బ్రిటీష్ ప్రభుత్వానికి దడ పుట్టిస్తున్న రోజులు. ముఖ్యమైన నాయకులను అరెస్టు చేసి జైలుకు పంపారు.జైలు అధికారులు ఖైదీల వివరాలను ఆరా తీస్తున్నారు వారి దృష్టి ఒక కుర్రాడి మీద పడింది. అతని వయసు అడిగాడొక అధికారి. 17 సంవత్సరాలు అని సమాధానం ఇచ్చాడా కుర్రాడు. అతనిని మైనరు గా పరిగణించి జైలునుండి పంపించివేశారు. అదే జైలులో వున్న మహాత్మా గాంధీ అదంతా చూసి విస్తుపోయారు. ఆ మైనర్ బాలుడే భవిష్యకాలంలో భారతదేశ ప్రధానమంత్రిగా, అతి తక్కువ మంది మేధావులూ, నిజాయితీపరులలో ఒక్కడిగా పేరెన్నబడి,చరిత్ర పుటలలో శాశ్వతస్థానాన్ని ఏర్పరచుకొన్న 'లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి'.

1904 అక్టోబర్ 2వ తేదీన జన్మించిన లాల్ బహదూర్ తల్లి తండ్రులు రామ్ దులారి దేవి, శ్రద్ధాప్రసాద్ శ్రీ వాత్సవ గార్లు. తన రెండవ ఏటనే తండ్రి ప్లేగు వ్యాధితో మరణించాడు. కుటుంబాన్ని ఆదుకొంటున్న తన తాతగారు హాజారిలాల్ 1908లో గుండెపోటుతో పరమపదించారు. అసలే పేద కుటుంబము ఈ పరిస్థితులను తట్టుకోలేకపోయింది. ఆ తరువాత మామయ్య బృందేశ్వర్ ప్రసాద్ బదిలీతో కుటుంబమంతా వారణాశికి తరలివెళ్లింది. ఆ రోజుల్లో ఆంగ్లభాష రాక ముందు అనేక శతాబ్దాలుగా ఉర్దూగాని, పర్షియన్ భాష గాని నేర్చుకొనే ఆచారం వుండేది. అందువలన తూర్పు మధ్య రైల్వే ఇంటర్ కాలేజిలో 'బుధన్ మిలన్' అనే మౌల్వీ ముస్లిం పండితుని వద్ద విద్యనభ్యసించాడు లాల్ బహదూర్. ఆ రోజుల్లో తన పాఠశాల గంగానదికి ఆవలి ఒడ్డున వుండేది . రోజూ పడవలో వెళ్ళవలసిందే. అప్పుడప్పుడు తనవద్ద పైకముండేది కాదు. పడవ వాడు అనుమతించినా అందులో ప్రయాణం చేసే వాడు కాదు. పుస్తకాలను బట్టలలో చుట్టివేసి వీపుకు కట్టివేసి ఈదుకొంటూ ఆవలి గట్టుకు చేరి స్కూలుకు వేళ్ళేవాడు. ఇలా చాలాసార్లు జరిగింది. ఆయన నిబద్ధతకూ, ధైర్యానికి ఇంతకంటే ఉదాహరణ ఏమి కావాలి? లాల్ బహదూర్ తన పదకొండొవ ఏటనుండే తెల్లవారి ఆగడాలను అసహ్యించుకునే వాడు. వినయం, విధేయత కలిగిన ఈ విద్యార్థిని ప్రతి ఉపాధ్యాయుడు ప్రేమతో చూసేవారు.

కుటుంబానికి ఉద్యమనేపథ్యము లేకున్నా లాల్ బహదూర్‌కు హైస్కూలులోని నిశ్వేమేశ్వర ప్రసాద్ మిశ్రా అనే అధ్యాపకుని ద్వారా దేశభక్తి అలవడింది. తరువాత కొన్ని ఉద్యమాల్లో పాల్గొన్నప్పటికీ ఆచార్య జె.బి. కృపలానీ సహాయంతో విద్యను పూర్తిచేసి 1921వ సంవత్సరంలో కాశీవిద్యాపీఠములోని మొదటి వరుస విద్యార్థులలో ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడై 'శాస్త్రి' బిరుదు ను పొందారు. అప్పటినుండి తన పేరు చివర ' శాస్త్రి' స్థిరపడింది.

రాజకీయ ప్రస్థానం గురించి చెప్పాలంటే తన పదహారో ఏట మహాత్మాగాంధీ సిద్ధాంతాలకు ఆకర్షింపబడి అనేక పోరాటాలలో పాల్గొన్నారు. ముఖ్యం గా ఉప్పు సత్యాగ్రహం లో శాస్త్రి గారి లోని ఉన్నత వ్యక్తిత్వాన్ని,పోరాట పటిమనూ పలువురు ప్రముఖులు గుర్తించారు. అందువలననే స్వాతంత్ర్యానంతరం అనేక పదవులు వారిని వరించాయి. అతనిలోని క్రమశిక్షణ, కార్యనిర్వహణానైపుణ్యం గమనించిన మహాత్మాగాంధీ, జవహర్లాల్ నెహ్రూ ఎంతో సహకరించారు. హోమ్ శాఖామంత్రి గాను, రైల్వేశాఖమంత్రి గానే కాక వివిధ శాఖల లో పనిచేశారు. ఆ సమయంలో శాస్త్రిగారి నిజాయితీకి అద్దం పట్టే సంఘటన ఒకటి జరిగింది. రైలు బండి కి ఒక చోట ప్రమాదం సంభవించి పలువురు చని పోయారు. ఆయనకు సంబంధం లేక పోయినా నైతిక బాధ్యత వహిస్తూ తన పదవికి రాజీనామా చేశారు. ఎంతోమంది ప్రజలతోపాటు నెహ్రూ కూడా వద్దన్నా తన రాజీనామాను ఉపసంహరించుకొన లేదు. ఈ నాడు ఎంతోమంది , క్రిమినల్స్ ఉన్నత పదవుల్లో చెలామణి అవుతున్న సందర్భంగా వీరి నిజాయితీని మననం చేసుకొని వలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది.

1964 జూన్‌లో జవహర్ లాల్ నెహ్రూ హఠాన్మరణంతో అనేకమంది గొప్ప నాయకులున్నా ప్రధానమంత్రి పదవి శాస్త్రిని వరించింది. ఆ సందర్భంలో తొలి సారి ప్రసంగం తన మాటల్లోనే 'చరిత్ర కూడలి లో నిలబడి ఎటువెళ్ళాలో తేల్చుకోవాల్సిన సమయం ప్రతి దేశానికీ వస్తుంది. కాని మనకు ఏ కష్టమూ, సంశయమూ అవసరం లేదు. కుడి ఎడమలకు చూడనవసరం లేదు. మన మార్గం నేరుగానూ , స్పష్టంగానూ వున్నది. అందరికీ స్వాతంత్ర్యం సంపద ఇచ్చే సామ్యవాద ప్రజాస్వామ్యాన్ని నిర్మించడం ,ప్రపంచ శాంతి కోసం పాటు పడటం, అన్ని దేశాల తోటి మైత్రి నెరపడం' అన్నారు. నిజానికీ ఆ నాటి పరిస్థితులు అంత అనుకూలంగా లేకపోయినా ప్రజలకు ఉత్సాహాన్నీ, విశ్వాసాన్ని ధైర్యాన్నిచ్చే ఈ ప్రసంగం ప్రసంశనీయమైనది. వివిధ సందర్భాల్లో శాస్త్రి గారు అనుసరించిన విధానాల తీరు గమనించవలసినవి. ఆ నాడు దేశవ్యాప్తంగా దీర్ఘకాలిక ఆహారం కొరత గురించి మాట్లాడుతూ ' ప్రజలు స్వచ్ఛందంగా ఒక భోజనం ఇవ్వాలని కోరినాడు .దీని ఫలితంగా ప్రతి ఒక్కరికీ ఆహారం దొరుకుతుందని విజ్ఞప్తి చేసే ముందు తన కుటుంబంలో ఈ వ్యవస్థను అమలు చేసి ధృవీకరించారు. తాను ఆచరించనిదేదైనా చెప్పడం చేతకాదు. ఇంకొక సందర్భంలో న్యూడిల్లీ లోని తన అధికార నివాసం లోని పచ్చిక మైదానాన్ని దున్నించి వ్యవసాయానికి అనుకూల క్షేత్రం గా మార్చి, తద్వారా ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి ని పెంచడానికి దేశప్రజల కు ప్రేరణ కలిగించి ఆశ్చర్యచకితులను గావించారు. ఈ విధంగా వ్యవసాయ విప్లవం (గ్రీన్ రెవల్యూషన్) చేపట్టారు. స్త్రీల పట్ల ఆయన కున్న విశ్వాసం, గౌరవం అంతా ఇంతా కాదు. రవాణా శాఖామంత్రిగా ఉన్నప్పుడు దేశంలో మొట్టమొదటి సారిగా మహిళా కండక్టర్ల ను నియమించారు. భారత్ -పాకిస్థాన్ మధ్య జరిగిన యుద్ధంలో విజయానికి తోడ్పడిన సైన్యాన్ని గౌరవించి అన్నదాతలతో సమానమైన హోదాను కల్పించి 'జై జవాన్- జై కిసాన్' అన్న నినాదాన్ని ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్ళిన ఘనత శాస్త్రిగారి కే దక్కింది. గాంధీజీ అహింసా మార్గంలోనే పయనిస్తూ ఒక్కడుగు ముందుకు వేసి సరిహద్దు ఆక్రమణ లను ఎదుర్కొనే ఆత్మరక్షణ కూడా అహింసా మార్గమేనని నిరూపించిన ధీశాలి శాస్త్రీజీ.

వారి నిరాడంబరతను, నిబద్ధతను సూచించే కొన్ని సంఘటనలు ఉటంకించడం ఎంతో అవసరం. శాస్త్రి తన వివాహానికి ఎంత కట్నం తీసుకున్నారో తెలుసా ? కొన్ని గజాల ఖద్దరు బట్ట, ఒక చరఖా(రాట్నం) మాత్రమే. జైలు జీవితం గడుపుతున్న రోజులలో ఒకసారి అకస్మాత్తుగా తన కుమార్తె అస్వస్థత కు గురైంది. జైలు అధికారి ని పదిహేను రోజుల అనుమతి తీసుకుని వెళ్ళాడు. కానీ పది రోజుల ముందే జైలుకు తిరిగి వచ్చాడు. ఎందుకో అని విచారించిన ఆ అధికారి అవాక్కయ్యాడు. కుమార్తె చనిపోయింది . ఐదు రోజుల్లో అంతా అయిపోయింది . అంత్యక్రియలు చేసుకొని తిరిగి వచ్చానని చెప్పారు శాస్త్రి గారు.ఆ అధికారికి నోట మాట రాలేదు. ఒకసారి తన కుమారుని కి అశోక్ లైలండ్ కంపెనీ వారు అనుకోకుండా పదోన్నతి కల్పించారు. ఇది తెలుసు కొన్న శాస్త్రి గారు ఒప్పుకోకుండా ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేయించారు. కంపెనీ వారు తన మంత్రి పదవినుంచి ఏదో ఆశించి చేసివుంటారని గ్రహించారు.

ప్రధానమంత్రి పదవిలో వున్నా సొంత ఇల్లు కాని కారు కాని లేదు. తన పిల్లల ప్రోద్బలంతో కారు కొనాలని నిర్ణయించుకొన్నారు. అయితే బ్యాంకు ఖాతాలో ఏడు వేల రూపాయలు మాత్రమే వుంది . ఇంకా ఐదు వేలు కావాలి. ఫియట్ కారు ఆ రోజుల్లో 12000 వేలు . అందుకే ఐదు వేలు బ్యాంకు లోన్ తీసుకుని కొంత అప్పు తీర్చారు. కానీ దురదృష్టవశాత్తు శాస్త్రి గారు మరణించారు. అందువల్ల ప్రభుత్వం మిగిలిన అప్పును ఋణమాఫీ చేయించింది.కానీ అందుకు శాస్త్రి గారి సతీమణి అయిన లలితాశాస్త్రి గారు అంగీకరించలేదు. ఈ విషయం అన్ని పత్రికలూ ప్రకటించాయి. ఇది తెలుసుకున్న అభిమాన ప్రజానీకం వేలకు వేలగా 'మనియార్డర్ 'ల ద్వారా ధనాన్ని పంపినారు.అయినా ఆమె ఒప్పుకొనక వారందరికీ పేరు పేరునా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ వారి డబ్బు ను వారికి తిరిగి పంపించి వేసింది. ఇందుకు రెండు సంవత్సరాలు పట్టింది. ఆ కుటుంబ నిజాయితీని కొలవడానికి ఎవ్వరికీ సాధ్యం కాదు.

లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి తన జీవిత కాలంలో తొమ్మిది సంవత్సరాలు జైలులో గడిపారు. స్వామి వివేకానంద, మహాత్మా గాంధీ పుస్తకాలను అధ్యయనం చేసి వారి సిద్ధాంతాలను, జీవనశైలిని అలవరచుకొన్నారు. మహాత్ముడు చెప్పిన ' కఠిన శ్రమ ప్రార్థన తో సమానమైనది ' అన్న సూక్తి ని జీర్ణింప చేసుకొని అందరికీ గుర్తు చేసే వారు. 1966లో భారత్ పాకిస్తాన్ సరిహద్దు ఒప్పందం ప్రకారం సంతాకాలు చేయటానికి 'తాష్కంట్' వెళ్ళిన శాస్త్రి మరుసటి రోజే గుండె పోటుతో పరమపదించారు. వారి మరణం నేటికీ వివాదాస్పదమే. మరణానంతరమైనా 'భారత రత్న ' వారిని వరించడం ఆ అవార్డు చేసుకొన్న పుణ్యం.

నిజాయితీకి, నిబద్ధతకు, నిరాడంబరతకూ పర్యాయ పదం 'లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి 'అనటం ఏ మాత్రం కల్పితం కాదు. ఇలాంటి అద్భుతమైన వ్యక్తి జీవితం యువత వరకూ చేర్చడం మన అందరి కర్త వ్యం. భారతీయులందరికీ అక్టోబర్ రెండు అందించిన మరో ' వజ్రం' లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి. భావితరాలకు వారి ఆలోచనలు ఆదర్శం.

'మహనీయుల మరణం భౌతికం. .
-వారి జీవన పరిమళం ఆచంద్రార్కం.

(అక్టోబర్ 2 లాల్ బహదూర్ జయంతి సందర్భంగా..)

-మాయకుంట్ల నారాయణరెడ్డి
9989686603

తెలంగాణ 'బాపూజీ'- కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ!

ఆదిలాబాద్‌లో జన్మించిన
ఆదిమ తెలంగాణ స్వాతంత్ర్యాభిలాషి
సమస్త సమరయోధుల హితైషి
ఆజన్మాంతం ప్రత్యేక తెలంగాణకై
పరితపించిన అచంచల అన్వేషి!
నిజాం- రజాకార్ల నిరంకుశత్వాల్ని ప్రతిఘటించి
నారాయణరావు పవార్‌చే
వారి వాహనాలపై బాంబువేయించి
కొడవళ్లతో పోరాడిన
కొమురయ్య-చాకలి ఐలమ్మల
కోర్టుకేసుల్ని వకీలుగా వాదించి
కొండంత అండగా నిలిచిన
కొండాలక్ష్మణ్‌బాపూజీ,
తెలంగాణ బాపూజీ!
1969 నాటి తొలి ఉద్యమంలో స్ఫూర్తిగా నిలిచి
మంత్రి పదవిని తృణ ప్రాయంగా త్యజించిన త్యాగధనుడు
మానవీయ నీతి- నిజాయితీ భాసితుడు!
తెగువతో తన ఏకైక 'జలదృశ్య' గృహాన్ని
తె.రా.స. పార్టీకి ఆశ్రయంగా మలచి
దుష్ట ప్రభుత్వ దురాక్రమణలకు
నష్టపోయిన నిర్వాసితుడు!
తన 96వ యేట కూడా ఢిల్లీలో
వణికించే చలిలో సైతం
'ధర్నా' నిర్వహించిన ధైర్యశాలి!
చేనేతకు "కో ఆపరేటివ్ సొసైటీల"తో
చేయూత కల్పించిన ప్రతిభాశాలి
సుదీర్ఘ అనుభవాల స్థిరచిత్త రాజకీయ ధీశాలి!
తన తెలంగాణ స్వప్నం సాకారం కాకముందే
తనువు చాలించి అమరుడైన
తనివిదీరని తెలంగాణ మనస్వి
నిస్వార్థ రాజకీయ యశస్వి!
ఆయన అమర స్మృతికి
అభిమాన అక్షరాంజలి!

(సెప్టెంబర్ 27 కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ జయంతి సందర్భంగా...)

- డా॥వడ్డేపల్లి కృష్ణ
సెల్: 9246541699

చరిత్రలో నేటినిజం

- రాధశ్రీ
సెల్: 9494481210

నేటినిజం
సాహితీ కెరటాలు
E-mail : netinijam93@gmail.com website: www.netinijam.com
2 హైదరాబాద్ ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 గురువారం 30-9-2021

నేటికవిత-కవిత్వ విశ్లేషణ

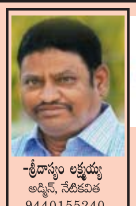
-శ్రీదాస్యం లక్ష్మయ్య
అడ్మిన్, నేటికవిత
9440155240

నేటికవితలో ఈ వారం: 'కలవరమాయే మదిలో'
అనే అంశంపై వచ్చిన కవితల్లోంచి ఓ మూడు ఎంపికచేసిన కవితలపై విశ్లేషణ

-దాస్యం సేనాధిపతి
కవిత్వ విశ్లేషకులు
9440525544

కలల అలలపై

నిశ్చలమైన మానస సరోవరంలో
సూటిగా తాకిందొక
ప్రేమ గులకరాయి...!.
మదినిండా కలవరమే
తుళ్లిపడిన మమతల అలలు
సరస్సునిండా
వలపుల భాషలో
గుసగుసలు పోతున్నాయి...!.

హృదయం వేయి రేకల
పద్మమై వికసించి
పరిమళాలతో
పరవశింపజేస్తుంది...!
మనసు పిల్లనగ్రోవియై
మధురోహల ఊపిరిలూది
ప్రణయగానపు పల్లవులతో
కవితాచరణాలను
హృద్యంగా అల్లుతుంది..!.
అలవికాని భావాలేవో
కలల పడవలపై
తీరం చేరుతున్నాయి...!!.

-కాసర లక్ష్మీసరోజారెడ్డి
9440332632

జంగారెడ్డి గూడెం కు చెందిన కవయిత్రి కాసర లక్ష్మీ సరోజారెడ్డి గారు కలవరమాయే మదిలో అంశంపై కలల అలలపై శీర్షికన రాసిన కవిత ఆద్యంతం ఆసక్తికరంగా మలచబడింది. రమణీయభావాలకు చోటు కల్పిస్తూ చక్కని భావుకతను జోడించి రూపుదిద్దడంలో కవయిత్రి సఫలీకృతులైనారు. అంతరంగంలో కదలాడే భావతరంగాలను అక్షరాలలో నిక్షిప్తం చేశారు. సరళత్వానికి పెద్దపీట వేస్తూ ఔచిత్యవంతమైన పదబంధాలతో అంశం వెలుగులో లక్ష్మీ సరోజారెడ్డి గారు తమ ఆలోచనలకు అక్షరాకృతినిచ్చారు. శిల్పం..అభివ్యక్తి వంటి అంశాలకు సముచిత ప్రాధాన్యత నిస్తూ అంశాన్ని అందంగా ఆవిష్కరించారు. అలవికాని భావాలేవో కలల పడవపలపై తీరం చేరుకున్నాయంటూ మంచి ముగింపునిచ్చారు. శీర్షికలో కలల అలలపై అన్నారు. కవితలో కలల పడవలపై పేర్కొన్నప్పటికీ అంశం సంబంధించి భావ ప్రకటనకు పెద్దగా అవరోధం ఏర్పడలేదు. కవిత ఆరంభంలో.. ఎత్తుగడలో.. నిశ్చలమైన మానస సరోవరంలో సూటిగా తాకిందొక ప్రేమ గులకరాయి అని ప్రకటించడం మది కలవరపడడానికి కారణమైందన్న సంగతిని గుర్తుచేశారు. మనసును ప్రేమగులకరాయి తాకగానే మదినిండా కలవరమే. తుళ్లిపడిన మమతల అలలు సరస్సునిండా వలపుల భాషలో గుసగుసలు పోతున్నాయంటూ రాసిన పంక్తులు కవయిత్రి యొక్క భావుకతను చాటేవిధంగా కొలువుదీరాయి.

హృదయం వేయిరేకల పద్మమై వికసించి పరిమళాలతో పరవశింపజేస్తుందని కొనసాగించారు. మనసు పిల్లనగ్రోవియై మధురోహల ఊపిరిలూది ప్రణయగానపు పల్లవులతో కవితాచరణాలను హృద్యంగా అల్లుతుందని చెప్పడం వల్ల కవితావస్తువుకు మరింత బలాన్ని చేకూర్చినట్లయింది.

శిల్పం విషయంలో కవయిత్రి లక్ష్మీసరోజారెడ్డి గారు ప్రదర్శించిన ప్రతిభ ప్రశంసనీయం. కలవరపడే మదిని అందంగా ఆవిష్కరించడం అభినందనీయం. ప్రతి పంక్తినీ కవితామయం చేసే క్రమంలో వర్ణనలు.. ఉపమానాలు.. పోలికలు చక్కగా ప్రయోగించబడడం ప్రశంసనీయం.

నీ యాదితో కలవరం

ప్రియనేస్తమా.. నా ప్రాణమా..
నీ యాదితో గుండె బరువాయె
నా కనులలో నీరు కరువాయె
వగచి వగచి అలసితి ప్రియా..
మధురమైన మన మధురస్మృతులు
మదిలో ముసిరిన క్షణమున
కలవరమాయే నామది
కలత చెందె నాహృది.
మహమ్మరి కరోనా నిను

మాయం చేసిన మరుక్షణం
గుండె భారం అధికమాయె
గుబులు గుబులు క్షణ క్షణం.
కాలమెంత కఠినమైనది
మనసనేది లేనిది
కరుణ లేని కాల యముడు
మాటువేసి కాటువేసె.
ఒంటరిగా మిగిలిపోతి
నీజ్ఞాపకాల సుడులలోన
మాటిమాటికి చిక్కుచుంటె
కలవరమాయె నా మదిలోన

-అక్కి నరసింహులు గౌడ్
9912659965

రంగారెడ్డి జిల్లాకు చెందిన కవి అక్కి నరసింహులు గౌడ్ గారు కలవరమాయే మదిలో అంశంపై నీయాదితో కలవరం శీర్షికతో రాసిన కవితలో కరోనా కాటుకు బలైన తమ ప్రియనేస్తాన్ని స్మరిస్తూ ఒంటరి తనాన్ని భరిస్తూ జ్ఞాపకాల సుడులలో చిక్కుకున్న ఘటనలను.. ఆవేదనను అక్షరాలలో బంధించారు. కవిత ప్రారంభంలోనే ప్రియనేస్తమా.. నా ప్రాణమా .. నీ యాదితో గుండె బరువైందని వాపోయారు. నేస్తంతో అల్లుకున్న మధుర స్మృతులు పొందిన అనుభూతులు ఒక్కొక్కటి మదిలో ముసురుతూ కవ్విస్తుంటే మది కలవరమాయే.. కలత చెందే నా హృది అంటూ కొనసాగించి కవి నరసింహులు గౌడ్ గారు అంశంకు బలం చేకూర్చ యత్నించారు.

కరోనా మహమ్మారి తమ ప్రియనేస్తాన్ని ఆకస్మికంగా కనుమరుగు చేసిన ఘటనను స్మరించుకుంటూ కవి భారమైన తమ గుండె బరువును క్షణక్షణం పడుతున్న వేదనను అక్షరాలలో ఆవిష్కరించే యత్నం చేశారు. కాలమెంత కఠినమైనదో వివరింపయత్నించే క్రమంలో మనసనేది కాలాన్ని కరుణలేని కాలయముడిని ప్రస్తావిస్తూ మాటువేసి కాటువేసిన కరోనాను కవితలో ఆర్ద్రంగా ప్రకటించారు. తమ అనుకున్నవారు అకస్మాత్తుగాలోకాన్ని వీడి వెళితే ఒంటరిగా పడే బాధను ఆవేదనను తెలియజెపుతూ కవితను కొనసాగించారు. కవి అభివ్యక్తి శిల్పం పదబంధ ప్రయోగం విషయాల్లోమరింత పరిణతి సాధించవలసి ఉంది. అధ్యయనం ద్వారా తమ కలానికి మరింత పదును పెట్టుకోవలసి ఉంది. అంశం వెలుగులో సరళమైన రీతిలో అలతి అలతి పదాలను ప్రయోగించి జ్ఞాపకాల సుడులలో ఒంటరిగా మిగిలిపోయిన నేపథ్యంలో కలవరమాయే మదిని కవి కొంతమేరకైనా తెలియజెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. ఇకముందు కవిత్వంలో వచనం డామినేట్ చేయకుండా కవి జాగ్రత్తపరడగలరని ఆశిద్దాం.

కలవరమాయే భారతావని మదిలో

కాచే పూచే తేట శ్వాస వీచే
తరువుల మొదల్లు మెదల్లు నరుకుతున్న
అభివృద్ధి పామరులు.
పలుకులు రాని పసి చిలుకలు
చీరకట్టిన చివురులు
పండుటాకుల పలచని దేహాలు
కామదాహానికి దహనమవుతున్న తీరు.
వాగులు ఏరుల కడుపులు మరచేతులతో
వెన్నెల రేణువుల పేగులు దేవుతుండడం
యదపొంగుల కొండలు గుట్టలు కొల్లగొట్టి
గుల్లలు చేసి ఋతుపవనాల బస
గూల్చుతున్న యంత్ర మనసులు.
పసిడి పంటల క్షేత్రములు రసాయన రక్తం
త్రాగిన క్షారాలు భారజల కారకాలు.

అధికారమధిరోహించ మదపుటేనుగులు
పాదాల కింద అణచివేస్తున్న
అమాయక జనుల ఆర్తనాదాలు.
కులమత వర్గ ప్రాంత భేదాలను కని పెంచి
కాట్లాటలకు ఉసిగొల్పే రాజకీయ రాబందులు
ఉచిత సంక్షేమాలు ప్రచారార్భాటాలు
ప్రజల నడ్డి విరిచి నిర్లక్ష్యపు జబ్బు కారకులు
ప్రకృతి ప్రవర్తన నియమావళి మీరి
వికృత ఆలోచనల సరళి పెరిగి
బుసకొడుతున్న విష సంస్కృతి విస్తృతి
కారణమాయె భారతావని మది కలవరమాయే
కలవరం తీరే దారి కనుచూపుల్లో కానరాదాయే

-ఎర్రం రాజారెడ్డి
9849259071

కరీంనగర్ కు చెందిన కవి ఎర్రం రాజారెడ్డి గారు కలవరమాయే మదిలో అంశంపై కలవరమాయే భారతావని మదిలో శీర్షికతో రాసిన కవితలో మనదేశంలో జరుగుతున్న ఘటనలను ఆవేదనాపూర్వకంగా ఏకరువు పెట్టారు. అంశం వెలుగులో సార్వజనీన అంశానికి పెద్దపీట వేస్తూ పాలకుల పాలన తీరుతెన్నుల వల్ల ఇటు ప్రజలు.. అటు దేశం పడుతున్న వ్యథలకు అద్దం పట్టారు. ప్రకృతిని కాపాడుకోవలసిన అవసరాన్ని నొక్కి చెప్పడానికి నర్మగర్భంగా ప్రస్తావించే ప్రయత్నం చేశారు.

కవితావస్తువు వెలుగులో దేశంలో జరుగుతున్న అరాచకాలను.. అకృత్యాలను గుర్తుచేశారు. చిన్నారులపై కొనసాగుతున్న అఘాయిత్యాలను స్వార్థం గొడుగు నీడలో తరిగిపోతున్న కొండలు.. గుట్టలను ప్రస్తావించారు. ఫలితంగా రుతుపవనాలలో వచ్చే మార్పులను తెలియజెప్పారు. పంటలు సైతం రసాయనాల విపరీత వినియోగం వల్ల ఒనగూరే అనర్థాలను ఆవిష్కరింపప్రయత్నించారు. రీతి రివాజులేని పాలకుల పాలనలో ప్రజలు పడే బాధలను అధికారగణంతో పొందుతున్న వ్యథలను గుర్తుచేశారు. అధికారమే పరమావధిగా ప్రజానాయకులు ప్రజలను మభ్యపెడుతున్న తీరుతెన్నులను జనం మధ్య కుల మత విభేదాలు సృష్టించి పబ్బం గడుపుకునే నేతలను రాజకీయ రాబందులుగా పేర్కొన్నారు.

సంస్కృతీ సంప్రదాయాలను గాలికొదిలి వికృత ఆలోచనలపట్ల విదేశీ సంస్కృతి పట్ల ఆకర్షితులవుతున్న జనాల్ని ఎండగట్టేందుకు యత్నించారు. వివిధ రూపాలలో ఉచితాలకు తెరలేపి ప్రచారార్భాటాలతో ప్రజా ప్రతినిధుల నైజాన్ని ఎత్తి చూపారు. ఇలా విభిన్న మైన రీతిలో దేశంలో జరుగుతున్న ఘటనలు చూసి భారతమాత మది కలవరపడుతోందని వాపోయారు. వస్తువిశ్లేషణలో అభివ్యక్తిలో.. కవిత్వ నిర్మాణంలో.. శిల్పం విషయంలో కవి రాజారెడ్డి గారు ముమ్మందు మరింత శ్రద్ధ చూపగలరన్న విశ్వాసం ఉంది. ఆ దిశలో ఆయన అడుగులు వేయాలని కోరుకుందాం.

ఒక చెంప కొడితే..

ప్రతి 'చర్య'కు
సమానంగా 'ప్రతిచర్య'
సృష్టి స్వభావం.
జీవ, నిర్జీవాలకు
వర్తించే ప్రకృతి సూత్రం.
ప్రతి ప్రాణి గుణానికి
మనో పరిణతికి ప్రతిబింబం.
నిద్రలో
అసంకల్పిత ప్రతీకార చర్య
జాగృదావస్థలో
ప్రత్యక్ష ప్రతిచర్య.
ఒక చెంప కొడితే
మరో చెంప చూపడం

సాధు స్వభావ ప్రతిచర్య!
మనిషి మార్పుకై పాటుపడే
ఉత్తమ భావ సంస్కారం
ప్రతీకారం ప్రదర్శించని తత్వం.
విరోధానికి ప్రతివిరోధం
కాదు పరిష్కారం.
ప్రతీకార చర్య
అధముల లక్షణం.
మనసుకు కళ్లెం వేస్తే
మాధవుడవుతాడు మానవుడు.

-ఆచార్య కదారు వీరారెడ్డి
9392447007

నగరంలో నల్లమలా..!

వారాంతపు సెలవంటే..
నేచర్ లో రీచార్జ్ అయ్యేందుకు నెలవే నాకైతే..!
మా ఉదయనడకని
ఉస్మానియావనాల్లోకి మళ్లిస్తుంటాం
నల్లమలాని తలపించే
ఆకుపచ్చ ఆవరణం
మా దేహాల్లోకి సస్యరశ్మిని ఒంపుతుంది.

నగరం అంటేనే..
ఆకాశహర్మ్యాలూ రణగొనధ్వనులూ
జనారణ్య ప్రవాహం,
మానవ నిర్మిత మహా కట్టడాలు
మట్టిజాడ కోల్పోయిన ఆనవాళ్లు తప్పా
ఇంకేముంటాయనుకుంటాం..!
అవును..
మెసపటోమియా
తవ్వకాల్లోంచి బయల్పడలేదు గానీ
అంతటి పురా చరితే..
కాంక్రీట్ మేకప్పుతో మెరిసిపోయే విశ్వసుందరి
నా భాగ్యనగరి ..!

మూదూర్లపెట్టు కలిపి
విచ్చుకున్న ఆకుపచ్చగొడుగే ఈ నల్లమలావనాలు
కాకులూ దూరని కారడవే..
తీగెలూ పొదలూ ముళ్ల చెట్లే కాదు
ఈనెలమద్రీ రావీ ఎర్రచందనం ఎన్నెన్నో..
వేళ్ళూనిన వృక్షరాజాల హరితసామ్రాజ్యం ఇది.

చెంచుగూడెంలు..
ఆదివాసీలు లేరుగానీ
చెట్ల ప్రపంచం లోంచే దూరిపోతూ
వంకర టింకర పిల్ల పానాదుల్లో తప్పిపోతుంటాం
దినకరుడు దూరసాహసించని సతతహరితాడవి..
దిశా దిక్కులు..
యేదిక్కో కూడా ఊహించలేం..!

పుట్టలూ గుట్టలూ పిట్టలే కాదు
రంగుల సీతాకోకలు
రాలిన ఈకలూ ముచ్చటిస్తాయి
ఆకుల గలగలల్లోంచి అంకురిస్తున్న మొలకలు
నా దోసిట్లో కొత్త పద్యాన్ని ఒంపుతాయి
మా వెంట బియ్యం గింజలుంటాయనే
నెమల్ల గుంపు వయ్యారంగా ఎదురొస్తూంటుంది
ముక్కు పుటాలకి మట్టిపరిమళం
పల్లెతల్లి కళ్లముందు..

ఇంతటి సహజ ఉద్భిజ్జాలు
జనారణ్యానికి ప్రాణాన్నిచ్చే ఊపిరితిత్తులు..!
మీకు తెలుసో లేదో..
దిస్ ల్యాండ్ బిలాంగ్స్ ఓ యూ నని నేమ్ ప్లేట్..
ఇంత సుందరవనాన్ని వివిధ
విద్యాలయాల కోసం కేటాయించిన
ఆ చేతులకు చేతులెత్తి మొక్కాలనుంది..!
అన్నట్టిక్కడ
గోరంత జాగా కొండంత విలువ కదా
అమ్మో..!
ఆయింత దీన్ని అమ్ముకునేందుకో
ఆక్రమించేందుకో
ఎవలన్నా
ఎసరు పెట్టజిక్కిరి కబ్జాకోరులు..!

-నాంపల్లి సుజాత
9848059893

బ్రతుకు చిత్రాలు

ఒకటో తారీఖు
ఆరాటం
నెలాఖరు
పోరాటం

'మిర్చి 'చిత్రం
సూపర్ హిట్టు
'మిర్చి 'రైతు
అట్టర్ ఫ్లాపు

పొలం
పొమ్మంటోంది
ప్లాటు
రమ్మంటోంది

లేనోడు
మొక్కలు నాటుతున్నాడు
ఉన్నోడు
చెట్లు నరుకుతున్నాడు

ఆశ
ఎగిరే పతంగం
నిరాశ
తెగిన గాలిపటం

నడక
నువ్వు నేర్చుకోవాలి
నడవడిక
నీకు నేర్పుతుంది

శ్వాస
బ్రతకనిస్తుంది
ఆశ
బ్రతుకునిస్తుంది

-కయ్యూరు బాలసుబ్రమణ్యం
9441791239

హైకూలు

నది
ఘోషిస్తుంది
వృద్ధాల కంపుతో

నది
సంగీతాన్ని పలికిస్తుంది
నీటి అలలతో

పరవళ్ళతో నది
కనువిందు చేస్తుంది
తన్మయత్వంతో

-చాపలమహేందర్
9949864152

ఎవరికీ తెలియదు

రోడ్ క్రాస్ చేస్తూంటే
ట్యాక్సీ గుద్దేసింది-
అక్కడి స్థానికులంతా ఎదురుగా
ఆసుపత్రికి తరలిస్తున్నారు-కానీ
అది ఆయన ఆత్మహత్యా ప్రయత్నమని
వీళ్ళకి ఎవరికీ తెలియదు

-కోటం చంద్రశేఖర్
9492043348

ఘంటారావం

వేధించేవారితో
వాదించాలనుకోకు
పాములతో వ్యవహారం
ప్రమాదమని మరువకు

-గంటా మనోహర్‌రెడ్డి
సెల్:9949992964

పుస్తక సమీక్ష
బాధ్యతాయుత కవిత్వం

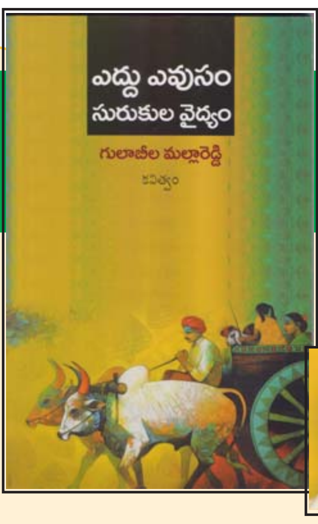

"కవిత్వం రాయడమంటే
జీహుజూర్ అనడంకాదు
బానిసలా మౌనంగా తలవంచడం కాదు
పెంపుడుకుక్కలా తలవంచడం కాదు
కవిత్వం రాయడమంటే
అక్షరాన్ని టార్చ్‌లైట్ వేసి దారి చూపటం
అక్షరాన్ని ఆయుధం చేయడమే కవిత్వం
సాయుధం చేయడమే కవిత్వం"

ఇదీ గులాబీల మల్లారెడ్డి కవిత్వ తత్వం లేదా కవిత్వ మానిఫెస్టో. కవిత్వం, కథ, నవల, వ్యాసం ప్రక్రియల్లో బహుగ్రంథకర్త అయిన గులాబీల నాలుగవ కవితా సంపుటి "ఎద్దు ఎవుసం-సురుకుల వైద్యం", "ఎవుసం" అంటే వ్యవసాయం. వ్యవసాయానికి ప్రధాన ఆధారం ఎద్దు. ఈ రోజుల్లో ఎద్దు ఎవుసం చేసే వాళ్ళెందరు? అక్కడక్కడా సన్నకారు రైతులు ఒకరిద్దరు తప్ప. అంతటా ట్రాక్టర్లు, యాంత్రికాధారిత వ్యవసాయమే.

"నేడేమో" క్షామ పీడితుడైన రైతుకే గాసం లేదు
ఆసరా పింఛన్‌తో బతుకీడుస్తున్నాడు
ఇంకా నాకెక్కడి నుండి తెస్తాడు మేత
కడుపులో కసరులేదు.. పసరు లేదు"

యిదీ.. ఎద్దు నెమరులేదా ఎద్దుల దీనాలాపన. ఈ పొత్తంలో వ్యవసాయ పదబంధం పుష్టిగా గోచరిస్తుంది. పట్టణాలు పల్లెల్ని ఆక్రమించేసాయి. ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో పల్లె అందాలు మసక బారినై. వృత్తి విద్యలు కనుమరుగైనయి. పల్లెవాసులు వలస కూలీలుగా రూపాంతరం చెందుతున్నారు. సమాజంలో యిప్పుడు రెండే వర్గాలు. దోపిడీ చేసేవారు.. దోపిడీకి గురయ్యేవారు. ఈ సామాజిక రుగ్మతకు వైద్యం అవసరం. అదే సురుకుల వైద్యం. పూర్వకాలంలో ఏదైనా దీర్ఘకాలిక, మొండి వ్యాధులకు కర్రుకాల్చి వాత పెట్టేవారు. అదే ఆ రోజుల్లో దివ్య ఔషధం. యిప్పుడు సమాజానికి కూడా అలాంటి వైద్యం అవసరం అని కవి భావం.

వృత్తి రీత్యా గులాబీల మల్లారెడ్డి న్యాయవాది. పేదల పక్షపాతి. వంచితుల తరఫున వకాల్తా పుచ్చుకుని కోర్టు రణభూమిలో యుద్ధాలు చేసి వెయ్యి విజయాలు సాధించిన ఘనత ఆయనది. ఈ విషయాలన్నీ గ్రంథస్తం చేశాడు. ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయంలో 'లా' చదివే రోజుల్లో ప్రేమగీతాలు రాసిన రసిక హృదయుడు. యిదివరలో ఆయన కవిత్వ పొత్తాలు చదివిన వారికి అవగతమే. ఈ రెండు గ్రంథాలపై సమీక్షా వ్యాసాలు రాసినట్టు గుర్తు.

తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనలో చురుకైన పాత్ర పోషించిన గులాబీల మల్లారెడ్డికి ఉద్యమ సారధి కేసీఆర్ అంటే వల్లమాలిన అభిమానం. గుడ్డి అభిమానం మాత్రం కాదు. ముఖ్యమంత్రిగా కేసీఆర్ తీసుకునే అనాలోచిత చర్యల పట్ల తీవ్రంగా స్పందించగల కలం, గళం ఆయన స్వంతం. తెలంగాణలోని పది జిల్లాలను ముప్పయి మూడు చేసినప్పుడు...

"కేసీఆర్ సార్ కేమన్నా పిచ్చా
గిదెక్కడి లెక్క గిదెక్కడి మునాస
ఎక్కడికక్కడ జిల్లాలను నరుకుడేంది
ఉద్యమం నడిపినప్పుడు
బంగారమనుకున్నా
గిప్పుడు గిదేమి సోద్యం?" అంటు ప్రశ్నిస్తాడు.

మరో అడుగు ముందేకేసి

"నిరంకుశ నైజాం మంచోడే
పోరాడిన కమ్యూనిస్టులే దేశద్రోహులంటారా
అయితే రాసుకో
చరిత్రలో నీకే సుయోధన పరాభవం" యిదీ కవి హెచ్చరిక.

సామాజిక స్పృహ మెండుగా గల మల్లారెడ్డి

"డ్రైనేజి మోరీలో విరబూసిన
కలువవు నీవు
కులాల కుళ్ళు తెలియని
మల్లియనీవు" అంటు సఫాయి కార్మికుడ్ని దర్శిస్తాడు.

"అది పేరుకే కార్పొరేట్ హాస్పిటల్
నిజానికది ఒక జలగల సరస్సు"

కేవలం రెండు పాదాల్లో నేటి దోపిడీ వ్యవస్థను కళ్ళకు కట్టిన తీరు యిది.

ఒక కవితలో "ఎటుపోతున్నాడు మనిషి?" అని ఆవేదన చెందిన గులాబీల మరో కవితలో

"ఎక్కడ చూసినా దందాలు- ద్వంద్వ నీతులు."
ఎటు పోతుందీ దేశం? అని భిన్నుడవుతాడు.
'చలిచీమల నోటికి చిక్కినా
చావని రాజకీయ కవచం పొందాడు వాడు"

యిదీ రాజకీయ నాయకుడిపై చురక.

పలు సామాజిక సమస్యలను దృశ్యమానం చేసిన మల్లారెడ్డి కవితల్లో ఎక్కడా సంక్లిష్టత గోచరించదు. ప్రతీకలు, ఉపమల తొడుగులుండవు. సూటిగా, వాడిగా, వేడిగా, సంధించిన కవితాస్త్రాలు యివి. అందరికీ అర్థమయ్యే భాష.. సమాజాన్ని చైతన్యపరిచే ప్రయత్నం ప్రతి కవితలో గమనించవచ్చు.

76 కవితలతో మనముందు కొచ్చిన గులాబీల మల్లారెడ్డిని చదవండి.. ఒక బాధ్యతాయుత కవితో కరచాలనం చేసిన తృప్తి మీదవుతుంది.

ప్రతులకు:గులాబీల మల్లారెడ్డి
16-11-20/6/1/1
403, విజయశ్రీ రెసిడెన్సీ,
సలీంనగర్, మలక్‌పేట్,
హైదరాబాద్

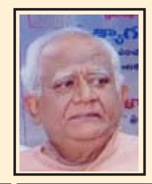
- రమణ వెలమకన్ని
సెల్: 9866015040

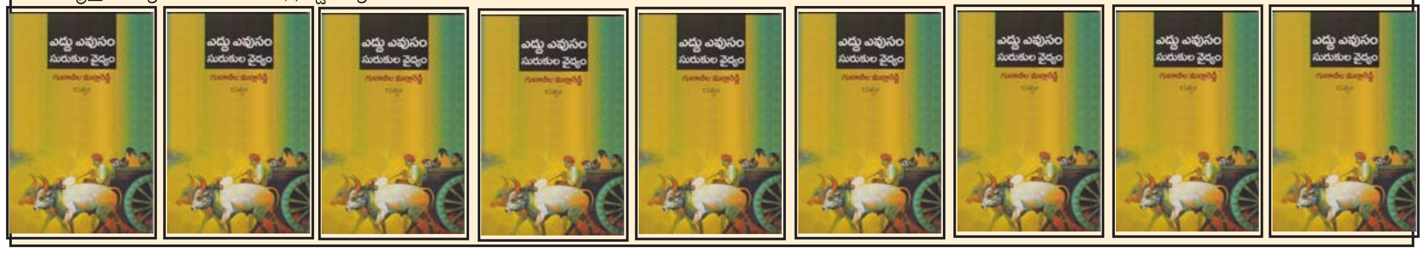

భల్లం భాష్యం
కవిత్వాన్ని మంచిగా నిర్మించుకునే క్రమంలో..

ఏముంది..!? కవిత్వం రాయడమంటే..!? ఓ చిన్ని ఇన్సిడెంట్ తీసుకొని, అటూ ఇటూ తిప్పుతూ, భావాన్ని కూర్చుకుంటూ, అక్షరాల్ని పేర్చుకుంటూ, అడుగడుగునా భావ చిత్రాల్ని చేర్చుకుంటూ పోవడమే కదా- అనుకుంటాడు చాలా మంది. అలా అనుకుంటే పరవాలేదు. అలాగే రాసేస్తున్నారు. రాసేస్తే పరవాలేదు. అచ్చులో చూడాలనుకుంటున్నారు. ఆపై ఇతర భాషల్లోకి అనువదించబడాలని ఆశిస్తున్నారు. అవార్డులు రావాలని ప్రయత్నాలు మొదలెట్టేస్తున్నారు. అందుకు అనేక అడ్డదారులు తొక్కేస్తున్నారు. మర్నాడే సన్మానాలు, సత్కారాలు, బిరుదులు- ప్రముఖ పత్రికల్లో వార్తలు, పోటోలు, అభినందన పత్రాలు, ప్రకటనలు పొందాలని అంగలార్చేస్తున్నారు. ఇదీ ఈనాటి కొందరి కవుల మనస్తత్వ విన్యాసం!! వికృత వినోద వింత వికాసం..!!!

> కవిత్వం ఎలా రాసామన్నది కాదు.. ఎంత కాలం బతికిందన్నది ముఖ్యం. ఎలా ప్రజలపై ఏ విధమైనప్రభావం చూపించిందన్నది ముఖ్యాతి ముఖ్యం. ఇది కవి చివరి దాకా పాటించాల్సిన విలువ.

కవిత్వం ఎలా రాసామన్నది కాదు.. ఎంత కాలం బతికిందన్నది ముఖ్యం. ఎలా ప్రజలపై ఏ విధమైన ప్రభావం చూపించిందన్నది ముఖ్యాతి ముఖ్యం. ఇది కవి చివరి దాకా పాటించాల్సిన విలువ. అప్పుడే కవి కవిగా పాఠకుడి గుండెల్లో నిరంతరం కొలువుతీరి ఉంటాడు. గొప్ప కవులుగా ప్రఖ్యాతమై ఇంతకాలమే కాదు, జీవితాంతం పేరును నిలబెట్టుకుంటారు. అప్పుడు పాఠకుల్లో చెరగని సాహిత్య సంతకం చేసే విశ్వసనీయత ఏర్పడుతుంది. ప్రజల్లో తిరుగులేని నమ్మకంతో కవిత్వం కొండంత భరోసా అవుతుంది కూడా.

కవి ఏదీ సూటిగా చెప్పడు. సాదాసీదాగానూ చెప్పడు. అలా అల్లాటప్పాగా చెబితే కవిగా గణింపబడడు. మనిషి పడే మనియాదని, ఎంతో అపురూపంగా- అద్భుతంగా అసాధరణంగా, ఆర్ద్రంగా ఆవిష్కరించగలగడం కవికి ఒక్కడికే సాధ్యం. అందుకని అహర్నిశలు శ్రమించగలడు. అప్పుడు కవిత్వం కదిలే క్షణాలు బంధించబడతాయి. కనవిన గాయాలు స్పృశింపబడతాయి. అప్పుడు కవిత్వంలో సంక్లిష్టత లేకుండా, సుకుమార సంవేదనా తీగలా పాఠక హృదయాల్ని అల్లుకుని కరెంట్ షాక్ ఇస్తుంది. కవిత్వంలో ఒక ఉల్లాసాన్ని, ఉన్నత కళానుభూతిని గొప్పగా ఆవిష్కరిస్తుంది.

చాలా మంది కవులు- తమ కవిత్వాన్ని తమకు తెలిసిన గొప్ప కవుల కవిత్వంతో, తమపక్కనున్న కవుల పదబంధాలతో పోల్చి మాట్లాడుతూ ఉంటారు. ఇలా నిరంతరం చేయటం వల్ల ఆ కవి ఆత్మవిశ్వాసం దెబ్బతినే ప్రమాదం ఉంటుంది. అలాగే తమకు తామే తమ కవిత్వం- స్వయానా పక్క కవుల కవిత్వంతో పోల్చడంతో- ఆ కవిత్వాలకి ఛాయగా- అంటే నీడ కవిత్వం అన్నట్టు స్వయానా సొంత గొంతుతో ప్రచారం చేసుకొన్నట్టు అవుతుంది. తద్వారా సాహిత్య సమాజంలో దిగువ స్థాయి కవిగా గుర్తింపు వస్తుంది.

కొందరు కవులు ఉంటారు. వారి భావాలు ప్రవాహాలు కావు. జలపాతలై దూకవు. చడీ చప్పుడు చేయకుండా ఒక్కొక్కసారి మనసు లోయల గుండా ఏరులా పారుతాయి. పాఠకుల్ని మరోమంచి కవిత్వ తీరంలో విహరింప చేస్తాయి.

కవిత్వం ఉన్న చోటు నుంచి కదలదు. కానీ దానిలోని స్పందనలు మాత్రం స్థిరంగా ఉండవు. ప్రతీకలతో పాటు భావచిత్రాలు ప్రయాణిస్తాయి. వాటిని మనో నేత్రాలతో చూస్తే- ఎన్నో భావాలు అర్థమవుతాయి. ఈ రకంగా ఎప్పుడైనా ఆలోచిస్తే- అది భావుకత కేటగిరిలోకి పోతుందే గానీ వాస్తవంలోకి పోదేమో..? అయితే కవి భావుకతలో అతిశయోక్తి, అవాస్తవం అధికంగా లేవంటున్నాయి తాజా సాహితీ పరిశోధనలు.

కల్పనలు, ఆదర్శాలు కవిత్వ రంగం నుంచి నిష్క్రమించి చాలా కాలమయింది. కవిత్వం లాభసాటి వ్యాపారం కానందువల్ల ఎందరో కవిత్వాన్ని వదిలేశారు. కానీ కవిత్వమొక్కటే అంతస్సంక్షోభానికి ఏకైక వాహిని అని నమ్ముతున్న వాళ్ళూ కొంతమంది వున్నారు. అనుభవాల రాసుల్లో పేరుకుపోయిన అస్తిత్వానికి కవిత్వమొక్కటే విముక్తి నివ్వగలుగుతుందని విశ్వసిస్తున్న కవులెందరో వున్నారు. వారు సమస్యలతో రాజీవడరు. తీవ్రంగా ఘర్షిస్తారు.స్వయం వ్యక్తిత్వం కోసం తమను బంధించిన నిగళాలతో నిత్యం పోరాడ తారు.

కవి ఏ విషయం గురించి అంటే కవిత్వ సంబంధిత విషయం గురించి ప్రసంగించినా, రచించినా దానిని అన్ని కోణాల నుంచి పరిశీలించి దాని స్వరూప స్వభావాలను సమగ్రంగా ఆవిష్కరించగలగాలి. వినూత్న విప్లవాత్మక భావజాలంతో కవితా సంపుటి చిన్నదయినా, పెద్దదయినా కవి ప్రత్యేక ముద్ర దాని మీద ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తూనే ఉండాలి.

కవిత్వ సంకల్పం కవిది. ఫలితం పాఠకులది. అమలూ, ఆలోచనా, శ్రమా కవిది. స్ఫూర్తి పాఠకులది. కీర్తి మాత్రం కవిది. కవితా సంకల్పం కవిదే అయినా- అందుకు ప్రేరణ సమాజాంతర్గత సంఘటనలు. అంటే అక్షరం వరం. వాక్యం- వ్యాఖ్యానం కవిది అయితే భావం, పదం, వాక్కు, వివేచన పాఠకులదే.

పాఠకుల ఆలోచనా విధానం మారుతోంది. ఒకప్పుడు కవిత్వం వారికి వికాస సాధనంగా వున్నప్పుడు ఎలాంటి కవిత్వం వచ్చినా చదివే వారు. ఇక వాళ్ళకు నచ్చిన కవిత్వమైతే కొనుగోళ్ళదుమ్ము రేపేలా చూసేవారు. కాని నేడు పరిస్థితి మారింది. తమకు నచ్చిన కవి కవిత్వమయినా- తమ అభిమాన కవిత్వ ప్రక్రియ గ్రంథమైనా బాగాలేదంటే- చదవడానికి పెద్దగా ఆసక్తి చూపడం లేదన్నది అక్షర సత్యం.

కాలం మారుతున్న కొద్దీ అభిప్రాయాలు మారుతుంటాయి. కవిత్వం దీనికి అతీతం కాదు కదా. ఒక కాలంలో ఒక ఉద్యమాన్ని భుజాలకెత్తుకుని మోసినా కవులే కాలం గడిచే కొద్దీ మారిన అభిప్రాయాల ప్రభావం వల్ల తాము మారుతుంటారు. సాహిత్య చరిత్రలో దీనికి అనేకానేక ఉదాహరణలు నిక్షిప్తమయి ఉన్నాయి. అలాగని అందరు కవులు అలా మారిపోతారని కాదు కొందరు మాత్రం తాము నమ్మిన దానిని కడదాకా ఆచరిస్తుంటారు. ప్రచారం చేస్తూనే ఉంటారు.

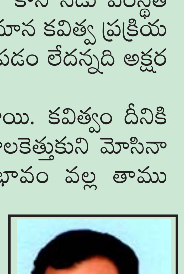
-ఎస్.ఆర్.భల్లం
సెల్: 9885442642

నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం నేటినిజం

అజరామరం

ఎదురుచూపుల రాత్రి చిక్కులలో
ఇరుక్కుపోయాం
పెదవులపై దొర్లే పాలపుంతలు
నెమరువేసుకుంటూ
మెత్తని పచ్చి పాల వెన్న పలికే గమకాలను
ఏరుకుంటూ
విశ్వవ్యాప్త మాధుర్యపు తేనె చుక్కలు
ఆస్వాదిస్తూ
కొత్త పరిమళ ప్రపంచ సృష్టిలో

అలసి కాస్సేపు విశ్రమించిన క్షణాలు
నింగి నుండి తారలు దిగివచ్చి అందించిన ఉపచారాలు
ఉన్నట్టుండి రాలిపడిన ఉల్కలు అందించిన సరిగమలు
మూసిన కనురెప్పలపై మౌనమై ప్రవహిస్తూనే ఉన్నాయి.

మా చేతులూ కాళ్ళూ సమయం కట్టిపారేసింది
ఎప్పటిలానే
నేల చాళ్ళలో కొనసాగే యుగధర్మం లానే.

నువ్వు సముద్రానివి, పాల సముద్రానివి
పచ్చని పైరువు, వెచ్చని ఆకాశానివి
ఎడారి జనసమూహాల దాహం తీర్చే
పాట ఒయాసిస్సువు
ఇప్పుడూ కాస్సేపు నిశ్చేష్టత ఆవరించినా
రేపటి నుండి
ఉదయాలన్నీ పాటలతోనే పల్లవిస్తాయి

సాయంత్రాలు జ్ఞాపకాలను వెంటేసుకు
పైరగాలిలో పరవశింప జేస్తాయి
నింగి ఒంటిన మొలచిన ప్రతి చుక్కలో
నీ కళ్ళ మిలమిలలు వెలుగులు ఆలపిస్తాయి
ఆ సేతు హిమాచలం గాలి నీ ఊసే పంచుతుంది.

శరీరం అలసి సొలసి విశ్రమించవచ్చు
కాని గాంధర్వ గానం కాదు
ఆ చంద్రార్కం
పాట పరిమళిస్తూనే ఉంటుంది
ఆతప మనసులకు సాంత్వనగా మారి

-స్వాతీ శ్రీపాద
8297248988

కేంద్రం కొత్త సాగు చట్టాలు చేసి ఏడాది పూర్తయింది. ఈ సాగు చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా రైతులు చేస్తున్న ఆందోళన కార్యక్రమాలు రోజులు.. వారాలు కాదు నెలలు గడుస్తున్న చర్చలు జరుగుతున్నాయ్‌గాని పరిష్కారం తేలడం లేదు. పట్టు వదలకుండా ఆందోళన చేస్తున్న రైతులు సోమవారం నలభై రైతు సంఘాలతో కూడిన సంయుక్త కిసాన్ మోర్చా ఆధ్వర్యంలో చేసిన దేశవ్యాప్త బంద్ విజయవంతమైందని రైతు నాయకుడు రాకేష్ తికాయత్ ఎంతో సంతోషం ప్రకటించారు. రాబోయే రోజుల్లో ఆందోళనను మరింత తీవ్రతరం చేస్తామని చెప్పారు. రైతు శ్రేయస్సుకు ప్రభుత్వం కట్టుబడి వుండాలని కోరారు. వీలైనంత తొందరగా రైతు సమస్యలు పరిష్కారమవుతాయని ఆశిద్దాం.

ఢిల్లీ నుండి గల్లీ వరకు విస్తరించిన రైతుల ఆందోళనపై రైతుల కష్టాల గురించి నష్టాల గురించి కవుల స్పందన...

-సంపాదకులు

వందనం రైతన్న

మనకి అన్నం పెడుతున్న రైతన్నలు
వాళ్ళే దేశానికి నిజమైన రాజన్నలు
ఒక ప్రక్క పంటపై చీడపీడలు
మార్కెట్లలో జలగల్లా దళారులు
తీవ్ర వర్షాభావం కరువులతో రైతుల కళ్ళల్లో వడగండ్లు
పూర్తి రుణమాఫీతోనే తీరును వారి కడగండ్లు
రైతులకు గిట్టుబాటు ధరను కలిగించాలి
ప్రభుత్వపరంగా ప్రోత్సాహం అందించాలి.
ఇవ్వాలి తక్కువ వడ్డీతో వ్యక్తిగత రుణాలు
పండిస్తాడు అధికదిగుబడితో పైరులు
ప్రభుత్వం టెక్నాలజీతో ఆధునిక విజ్ఞానం కల్పించాలి
రైతన్న దాన్ని ఉపయోగించి
నీకున్న పరిజ్ఞానంతో ముందుకు సాగిపోవాలి.
నేలతల్లిని నమ్ముకున్న రైతన్న
కష్టం నష్టం ఎదురైనా సాగిపో ఇక జయం నీదేనన్న
సాఫ్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్ల రైతుల్లా మారుతుంటే
వారికి ఒక లీడర్‌లా నువ్వోదారి చూపుతుంటే
ఇక మాకేల భయం
నువ్వే మా అందరికి అభయం.

- ఎన్.ఆర్.కె.ఎస్.వి.మూర్తి
సెల్:903583150

కన్నీళ్ళు కారనీయొద్దు

రైతన్నల కన్నీళ్ళతో
కార్పొరేటోళ్ళ కాళ్ళుకడిగి
పట్టాభిషేకం చేయొద్దు.

అన్నదాతల ఆర్తనాదాల్ని
కర్పూరంగా మార్చేసి
అయ్యవార్లకు హారతులీయొద్దు

కపటపు మద్దతు ఎర వేసి
దళారీల దౌర్జన్యపు దగాలకు
దారులు తెరవద్దు

పార్టీల ఆర్థిక పరిపుష్ఠి కోసం
రైతుల కడుపులో ప్రేగుల్ని
మెలిపెట్టి తిప్పొద్దు

చట్టాల సంకెళ్లు వేసి
నడిరోడ్లపై రైతుల్నిఊరేగిస్తూ
ప్రపంచం ముందు తలవంచొద్దు

న్యాయం చెయ్యండని మొరపెట్టిన
అన్నదాతల గొంతులకి
తను చుట్టిన తలపాగానే
ఉరితాళ్లుగా చెయ్యొద్దు.

భరతమాత కంటి వెంట
కన్నీళ్ళు రానీయొద్దు.

-యం యస్ రాజు
9502032666

మెతుకుకు యజమాని

పచ్చని వనాన్ని సృష్టించే చేతులమీద
పైశాచిక లాఠీలు కవాతు చేస్తున్నాయి
చెమట చుక్కలతో తడిసిన నేలను
కార్పొరేటు గుర్రాలకు కట్టబెడుతున్నాయి
తన కష్టంమీద తనకు హక్కులేదని
నేలబిడ్డడి నుదిటి మీద మరణశాసనాలు వ్రాస్తున్నాయి
కష్టజీవి ఫలాన్ని గ్రద్దలకు ఆహారంగా వేస్తున్నాయి
అన్నదాత భాగస్వామ్యం లేకుండానే చట్టాలు
శీతలీకరణ గదులలో రాజముద్రలు వేసుకుంటున్నాయి.
ప్రకృతి ప్రళయంలో పాచికలా మారిన బ్రతుకుల మీద
స్వార్థ రాజకీయం చర్నాకోలు దెబ్బలు వేస్తున్నది
మరోవిద్య తెలియని మట్టిమనిషి జీవితాన్ని
నిప్పుల కొలిమిలో కాల్చి వెన్ను విరుస్తున్నది
తరాలు మారుతున్నా మారని తలరాతలకు
తట్టుకోలేని చిరుప్రాణాలు శవాల దిబ్బలవుతున్నాయి
పల్లెలు పట్టుకొమ్మలు, రైతే రాజు వంటి
మూర్ఖబిళ్ళలకు తగిలించి రైతన్నను దోచుకుంటున్నాయి.
రైతంటే ఎవరో కాదు నీ సాటి మనిషి
నువ్వు తినే ప్రతి మెతుకుకు అతడే యజమాని
సమస్య మాది కాదని శూన్యంలోకి చూడకండి
చేయికి చేయందించి చేయూత నివ్వండి
దాతకు, గ్రహీతకు మధ్య దళారి తలారీలెందుకు?
కిసానుకు తోడుకాలేని కుటిల శాసనాలెందుకు?
పండించే వాడికే పంట మీద హక్కులు కల్పించాలి
ఏ శాసనమైనా రైతుబిడ్డకు
రక్షణ కవచం కావాలి.

- శింగరాజు శ్రీనివాసరావు
సెల్: 90522048706

మూడు చట్టాల రద్దుకై రైతు యుద్ధం

మూడు చట్టాల రద్దు కోసం కనీస మద్దతు ధరల కోసం
ఆందోళన చేస్తువున్నరు అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన "మూడు".

వొరం చెక్కి పొలం దున్ని పంటలెన్నొ పండించి
కడుపునిండ తిండి అయ్యి కంటి నిండ కునుకు అయ్యి
మన ఆకలిని తీర్చినోల్లు అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన
తమ ఆవేదన చాటుతుండ్రు అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన "మూడు"

కల్లం నిండ గింజలున్న పల్లెం లోన మెత్కులు లేక
కలొ గంజి తాగుకుంటు కాలమెల్ల దీసుకుంటు
దేశానికె తిండి పెట్టె అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన
మండుతుండ్రు దివిటీలై అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన "మూడు"

వెన్నుటెముక రైతు అంటు మన్ను పోసి కప్పుతుంటె
రైతన్నె రాజు అంటు రైతునె సెర పెట్టుతుంటే
ప్రశ్నిస్తున్నారు పాలకుల అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన
నిలదీస్తుండ్రు నేతలాను అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన "మూడు"

పొలం గట్లు ఎక్కినారు పోరు దారి పట్టినారు
చావో రేవో తేల్చుకోను త్యాగాలకు సిద్ధమయ్యి
దేశానికి దాన్యాగారం అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన
మానవ హారంల మారినారు అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన

కార్పోరేట్ శక్తులాకు కట్టపెట్టి వ్యవసాయాన్ని
రైతును ఉరి తీసుకుంటు భూమిని తెగనమ్ముకుంటె
భూమి పుత్రులు ఏకమయ్యి అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన
భగ్గు మని మండుతండ్రు
అన్నదాతలు ఢిల్లిలోన "మూడు"

-ఉప్పెన
8106073661

అన్నదాతా! సుఖీభవ!

నాడైనా నేడైనా రేపైనా
పుడమిని నిలబెట్టేది రైతే
ఆవురావురుమనే జనావళి
కడుపుమంటను చల్లార్చేది రైతే.
తన తల్లి ధరిత్రి తండ్రి ప్రకృతి
కాని తోటి మానవులే తోడేళ్లవంటి తమ్ముళ్లు
పాలకులే కిరాతక దుష్కృతాసురులు.

పపంచానికి పచ్చదనపు దుప్పటి కప్పే రైతు
ఎరుపెక్కిన కళ్లతో ఆగని కన్నీళ్లతో
నిస్సహాయ నిశ్చేష్టుడవటం
మనుష్యకోటి దిక్కుమాలిన తనం
జనులందరి కడుపులు నింపేవాడు
తన కడుపెండగొట్టుకొని బతకడం
రాజ్యాంగాల సిగ్గుమాలినతనం.

దేశానికి వెన్నెముకకే వెన్నెముక నిలబడకపోతే
పురోగతి అంతా అధోగతే
అన్నదాత అవసరాల పట్టింపులేని
ఎజెండాల జెండాలెగరేసే గూండాలు
రైతుల పాలిటి రావణాసురగండాలు
నిత్యం స్వేదాశ్రు తర్పణం చేసే కర్మకుడు
ఆగ్రహిస్తే భూగ్రహం దద్దరిల్లి బద్దలౌతుంది
అన్నదాత అవనికి దేవుడిచ్చిన భ్రాత
అతడు జగతి జనుల క్షుధాత్రాత
రైతన్న సుఖశాంతులతో
ఉండుగాత!

-తుమ్మూరి రాంమోహన్ రావు
9701522234

రైతు - ప్ర"పంచకాలు

మేఘాలకు
అతని చూపుల లాలస
పుడమి
అతని రెక్కలకు బానిస
॥రైతెన్నటికీ రాజే॥

నైతికత గలిగిన
రైతు కథ వీను
కష్టం కారుణ్యం
రెండూ తెలుస్తాయి
॥ఆదర్శ జీవితమే అతనిది॥

రైతు కళ్ళు
చెమ్మగిల్లినపుడల్లా
చినుకమ్మ వచ్చి
ఓదార్చిపోతుంది
॥అన్నదాత దుఃఖించకూడదనేమో॥

కమతాల కలలు
పచ్చగా పండాలని
చెమట కవితలు
శరీరం నుండి పిండుతాడు
॥హలమే కలమైన ఫలమది॥

-కమలేశ్
9160396596

పరిష్కారం

కష్టపడెడు వాని కష్టాన్ని దోచెడు
కఠినులున్న వేళ కలియుగాన
చెమట తీయువాడు చవటగా మిగిలియు
మోసగాడు వెలుగు మోదమలర॥

తాను శ్రమను బొంది తనువంత నలిగించి
పంట పండ జేయుపట్టు దలగ
అట్టి తరుణ మందు అరెదెంచి వ్యాపారి
ధరను నిర్ణయించు దర్పముగను॥

నారుబోసి బెంచి, నాటియు, పిండేసి
నీరుబెట్టి కాజి, నిదురమాని
శ్రమను బడ్డయట్టి శ్రామికు కష్టంబు
మాటతోనె దోచు మధ్యవర్తి॥

నీటిలోన దిగిన నేతకు తెలియును
లోతుఎంతొ, దాన లొసుగు లెన్నొ
బయట నిలిచియున్న బాధ్యత లెరుగని
బ్రోకరోడి కెటుల బోధపడును.

ఆది నుంచి బడ్డ ఆర్థిక బరువుకు
తాను బడ్డ శ్రమను తరచి "కలిపి॥
ధరను నిర్ణయింప ధరణిని రైతన్న
లాభపడగ వచ్చు "లాసు"లైక॥

ధరను నిర్ణయించు దారికి రైతన్న
వచ్చినపుడె వాని వగపు దీరు
పచ్చినిజము ఇదని పాలకు లెరిగియు
తోడు నిలువ రైతు తొట్రువడదు.

- పచ్చా లక్ష్మీ పెంచలయ్య
సెల్: 9912822341

రైతు భావన

ఎండా వానల నడుమ నడుము వంచి పంటల పండించు వాడే రైతన్న! భరతభూమి యందు మతదాతలధికముగ పల్లెలందున్న రైతులే యన్నా! వారి మతమును గతముగా మరచి తుడిచి మురియకు తడియు నయనంబులు! ఇష్టాయిష్టంబుల సంప్రదింపులే స్వాతంత్ర్య ప్రతిరూపం, ప్రజాతంత్ర నిజస్వరూపం. రాజ్యాంగమందు శ్రద్ధ, పారదర్శక పాలనిత్తుమని నిమ్మిబలికిన నాయకుల నమ్మి ఉద్ధరింతురన్న నమ్మకంబున గద్దెను మీకు సిద్ధంబు జేయ బాధ్యతేమో అందరిదాయె! భద్రతేమో కొందరిదాయె! పదిమార్లు పిలచి వలదన్న శాసనం పదిలమనుటలో మీ మర్మమేమి? పయనంబు వీలుకాని మార్గంబుజూపి. దారి భద్రంబని పలుకుటేమి? మా సాధన బాధల నెఱింగి శాసనాల ప్రవేసింపనిండు. కల్యాణకారకంబగు సంపదల నుత్పత్తి, అంకితభావంబు ప్రేమ, శాంతి, నిజాయితి అను నాలుగు వర్ణంబులు పూర్ణ పుష్టియై సమిష్టిగా నిర్దిష్ట సమయంబున ఏకీకృతమైన యట్టి సంఘటిత దేశంబును ప్రతిఘటింప నెవ్వానితరము? అవని పాలక ప్రముఖులార! నిలువుగా ఎదిగి నిలుచు తాటిచెనుట్టును గనుము కాండమే దాని బలము! నిలువుగా యెక్కినా, వాగుపై వేసి త్రొక్కినా ఘనమైన దాని బలమును గనుము! ప్రజాజనిత ప్రభుత్వంబులు ప్రజామనసుల నిల్చువరకే! ప్రజాహితమును కోరు వరకే! సుపరిపాలనంటే ప్రభుత్వ ఆయువు పట్టుయనగ.

- సమత, సెల్: 9493403506

రైతన్నా

భూమికై పుట్టాడు
భూమినే నమ్ముకున్నా
వర్షంతో హోర్షించాడు
కడుపే నింపేరైతన్నా!!.
తనతల్లి ఎవరైన
భూమి పుత్రుడిలా
వెన్నులా ఈదేశాన
అయ్యాడు తల్లిలా!!.
పదివేళ్లను భూమిలోపోనిచ్చి
పంటనే పండించాడు
మనఐదేళ్లను నోటిలోపోనిచ్చి
ఆకలినే తీర్చాడు!!
రైతన్న నవ్వాలంటే
ఎంత కష్టమో
కష్టంతో ఎదగడమంటే
ఎంతటి ఆనందమో!!
పొలం పండాలంటే
జోడెద్దులు దున్నాలి
రైతన్న ఉండాలంటే
వరుణుడే కరుణించాలి!!
ఆలితాళి అంగట్లోఎట్టాలి

విత్తనం విత్తాలన్నా
పురుగులమందు కొనాలి
తాగిప్రాణమే విడిచేరైతన్నా!!
పంటనష్టమొచ్చిన పండకున్నా
కొయ్యకు ఊగాడే
బురదమనిషైన రైతన్నా
ఆలితాళితెంచెసే అన్నధాతుడే!!

ధాన్యముండదు రైతింటా
ధానుడై నిలిచిన
నీరుతప్పదు కంటా
కొయ్యగూకకు ఇకనైన!!

నీవు లేకపోతే
పంట పండేన
నీవే కరువైతే
మన దేశముండేన!!

బీడుభూమైన నీకైపండునన్నా
భూమి నీసొంతం
రతనాలుపండించే రైతన్నా
నీకులేదన్న అంతం!!

-మల్లె రంజిత్ కుమార్
7032650908

రైతే రారాజు...!

వర్షాలు కురవకపోయినా
పంటలు పండక పోయినా
ఎరువులు దొరకకపోయినా
గిట్టుబాటు పలకకపోయినా
విద్యుత్తు అందకపోయినా
సబ్సిడీలు ఇవ్వకపోయినా
పురుగులమందు కల్తీఅయినా
ఋణాలు తీరకపోయినా
రైతే రాజు...ఎందుకంటే

ప్లాటు అమ్ముకుని
కోట్లుదోచుకునే
నాయకులు సేవకులైనప్పుడు
పొలం నమ్ముకుని
అందరికి అన్నంపెట్టే
రైతేగా రాజు...!
ఎ.సి గదులలో కూర్చుని
వ్యవసాయ వ్యవస్థ పై
తప్పుడు నిర్ణయాలు తీసుకునే
నాయకులే రాజులైనపుడు
మెతుకు కోసం
బ్రతుకు పోరాటం సాగిస్తున్న
రైతే రారాజు!

-కయ్యూరు బాలసుబ్రమణ్యం
7780277240

అణచివేతలో రైతన్న

చట్ట వ్యతిరేక నిరసనకు
అడ్డుగోడలు నిరంకుశ వైఖరులు
ఉద్యమస్ఫూర్తి కొలది ఊపంది
ఊరట కలుగుతుందనే రైతన్న!

వేసవి వడగాల్పుల విరసనలో
వాన జల్లులో తడిసిన వలస పక్షి
పొగమంచు బారిన బడుగు కీటకం
చీడ పట్టిన చెక్కు చెదరని సంకల్పం
మెట్ట మడి మీద సాగుకుద్యమించిన
అన్న విధాతకు నమో నమః.

కరెంటు ఇంటర్నెట్ ఆహారం
నీటి సరఫరా శౌచాలయం విధ్వంసం
ట్రాక్టర్ల క్రింద నలిగిన మట్టి బొమ్మలు
వెన్నెముకల క్రింద అంపశయ్య
అధర్మ అన్యాయం దురాగత ఏలిక
వధ్యశిలపై బలిపశువై నిర్దాక్షిణ్య స్థితి లో రైతన్న
కత్తి కంటే క్రూరమైన యోచన!
హింసాత్మక చట్టం మనలేదు ఎక్కువ కాలము!

మహిష మస్తిష్కపు పొర్ల్యాలపై
క్రమ్ముకున్న మదబలిసిన దుర్నీతి
ఆధిపత్య శూరత్వం అరాచకత్వం
హానికి హామీలేక చట్టబద్ధం
చేయలేని హెచ్చరిక!
రైతన్న ఒక్క సాలు సాగు నిరసిస్తే
మెతుకుల సారం
నోటికి అందేది మట్టి బెడ్డనే!

-సయ్యద్ జహీర్ అహ్మద్
9505152560

నాగేటి చప్పుడు

ఇప్పుడు ఆకాశం బెట్టు చేస్తుంది
అరిగిపోయిన చుక్కలతో
చితికి పోయిన చందమామతో
పంచేదంతా వెన్నెలేనని
బతుకు తెల్లవారిపోయే మాటలు చెబుతుంది.

కృష్ణ బిలాల చట్టాలు రాసుకుని
తారలుగా తరలి రమ్మని
తీరిగ్గా తోరణాలు కడుతుంది

తిరస్కార చీకట్లు కమ్ముతుంటే
చర్చల సూర్యుడిని నేలకు దింపి
ఆకలి చెలమలతో ఆటలాడుతుంది

నేలంతా ఒకటే పోరాటం
గాలి పిడికిళ్ళు బిగబట్టి
ఉదాసీన మబ్బుల్ని చెదరకొడుతుంది.

మట్టి గుండెలో నుంచి
నాగళ్ళ చప్పుళ్ళు బయటకొచ్చి
నింగి అదిరిపడేలా నినదిస్తున్నాయి

నిలువెల్లా సహనాన్ని నింపుకుని
ఎప్పటికైనా భ్రమల గగనాన్ని
ఇలకు పరిచయం చేస్తుంది

పిడికెడు ముద్దుపై పంతం పడితే
పుట్ట గతులుండవని
పదే పదే హెచ్చరిస్తూ...
పోరాట బాటలై విచ్చుకుంటుంది

-నల్లు రమేష్
9989765095

రైతంటే అన్నం పెట్టే అమ్మ

రెక్కలు ముక్కలు చేసుకొని
బురద నుండి బువ్వను తీసి
ప్రపంచానికి పంచుతున్నా
గొడ్డు గోదతోటి గోసపడుతున్నా
హాలికుల అంతస్తు అధమమే
జీవన సాగరం ఛిద్రమే

ఆరుగాలం కట్టబడి
రత్నాల సిరులు రాశులు పోస్తే
పదికొన్నోడు పది నిమిషాల్లో నే
వందకమ్ముకొని పందికొక్కవుతూ
ఖరైదైన కార్లల్లో తిరుగుతుంటే
అరిగిన పాదరక్ష కాలతో
ఎండకు ఎండుతున్నాడు
పేగులను ఆరబెట్టుకుంటున్నాడు.

ప్రకృతి ప్రకోపించినా
నీరు పైరును నిండా ముంచినా
నకిలి విత్తనపోడు నట్టేటముంచినా
పురుగు మందులోడు పుట్టి ముంచినా
పుడమిని చీల్చుకొని తన్నుకొని

మొలకెత్తే మొలకలా
భవిత పై
ఆశల సౌధాలు పేర్చుకుంటాడు
పుడమిని ఎదలో పూజించుకుంటాడు

ఏరికోరి ఎన్నుకున్న ఏలికలు
రైతన్న కాళ్ళలోకి కట్టెలు విసురుతున్రు
పచ్చని పైరులో చిచ్చు పెడుతున్రు
రైతన్న గుండెలో
గుణపాలు దించుతున్రు
రైతన్న కడలిని ఎడారి చేస్తున్రు.

రైతంటే అన్నం పెట్టే అమ్మ
ఆర్థిక రంగానికి రథసారథి
కల్చర్ కు నిజమైన వారధి
పని విలువ తెలిపే నేర్పరి
పుడమిని కాపాడే రోహితుడు

- తాటిపాముల రమేష్
7981566031

అతను లేనిదే ప్రపంచం లేదు

అతని పది వేళ్ళూ
మట్టిలోకి వెళ్ళినప్పుడే
మన ఐదు వేళ్ళూ
నోట్లోకి వెళ్ళేది
మనం తినే ప్రతిముద్దా
ప్రతి మెతుకు వెనుక
అతని అవిరళ కృషి
అసమాన ప్రతిభ
అకుంఠిత దీక్ష
అందరి కళ్ళకు కనిపించకున్నా
స్పందించే హృదయాల ముందు
నడయాడుతూనే ఉంటాయి
నాట్లు వేసినప్పటినుండీ పడే పాట్లకు
కోతలు కోసే నాటికి ఉపశమనం కలిగినా
కోతలు కోసే పాలకుల
ప్రగల్భాలూ, ప్రలోభాలతో
అది కాస్తా ఆవిరై పోతుంది
కర్షకులకు నిన్నటిదాకా తెలిసిందల్లా
సేద్యం చేస్తున్న క్షేత్రాన్ని నమ్ముకోవటం
చేతికొచ్చిన పంటను అమ్ముకోవటం
జనం ఆరగిస్తుంటే ఆనందించటం
ఇప్పుడే తెలిసింది

ఎన్నెన్ని కార్పోరేట్ గద్దలు
తమ శ్రమను పొడుచుకు తినటానికొచ్చి
వాలుతున్నాయో! అని
దేశమంటే మట్టికాదు... సరే
దేశమంటే కార్పోరేట్లేనంటూ
వల్లించే పెద్దలకగుపించేలా
ఢిల్లీ వీధుల్లో తిష్టవేసినా
చూసీ చూడనట్లు ముందుకు పోతున్న
యంత్రాంగం పని పట్టటానికి
ఎప్పటికైనా జనవాహిని దూసుకొస్తుంది
రైతన్నలకు అండగా
లక్షాధికారులైనా బిక్షాధికారులైనా
అతను పెట్టే అన్నం తినే వారే
అతను లేనిదే ప్రపంచం లేదు
ఆ సత్యాన్ని గుర్తించినప్పుడే
అసలైన రైతు భారతం ఆవిర్భవిస్తుంది

-పొత్తూరి సుబ్బారావు
సెల్:9490751681

దేవదూత

పట్టెడన్నం పెట్టే రైతు వెతలు
మాటలతో తీరునా!
బురద మడే గుడిగ తలచు
రైతు కథ మారేనా!

పిడికెడు గుండెలో
పుట్టెడు యోచనలు
ఆ అడుగుల సవ్వడిలో
పంటచేల సరిగమలు..

జగానికే వెలుగునిచ్చు
సూర్యుడిలా అన్నదాత
జనావళి ఆకలి తీర్చే
అచ్చమైన దేవదూత

తన చెమట తడి ని
సిరిగ మలిచి
కష్టాలకు ఎదురు నిలిచి
ఆహారం అందించే రైతు కు
బాసటగా నిలబడుదాం
బాధలన్ని పంచుకుని
అండదండగా ఉందాం...

-వెల్మల జయపాల్ రెడ్డి
9441168976

ఎన్నియ్యాలో... ఎన్నియ్యాలో

పల్లవి: ఇండియా యెదమీద
ఆకుపచ్చ జెండా
జనం గుండెనిండా
రైతు పోరు జెండా

ఢిల్లీ రైతు పోరుకెన్నియ్యాలో...ఎన్నియ్యాలో
ఎల్లి వద్దాము ఎన్నియ్యాలో...ఎన్నియ్యాలో

చరణం1: కాలమే మారెను
యవుసమే ఏడ్సేను
అప్పుల తిప్పల్లో
రైతు కుప్పకూలే
రైతు సావులతో ఎన్నియ్యాలో...ఎన్నియ్యాలో
కాలమే గడిసెను ఎన్నియ్యాలో...ఎన్నియ్యాలో
చరణం: కమ్మనీ మాటలతో
కార్పొరేటొడొచ్చె
ఏలోటోళ్లకు ఎరేసి
పాడు చట్టాల్ దెచ్చే

ఏర్లతో యవుసాన్ని ఎన్నియ్యాలో...ఎన్నియ్యాలో
పీకి వేస్తున్నాడు ఎన్నియ్యాలో...ఎన్నియ్యాలో

చరణం:గుండెని బిగపట్టి
రైతు బిర్రున లేసే
సచ్చినా బతికినా
పానమొకటని నిలిసే

చట్టాల రద్దుకు ఎన్నియ్యాలో...ఎన్నియ్యాలో
ఢిల్లీ యుద్ధమాయె ఎన్నియ్యాలో...ఎన్నియ్యాలో

చరణం: దేశాకలిని జూసి
పెరిగే మీలో కసి
బారికేడ్ల విసిరేసి
బాంబుల నలిపేసి

నిర్బంధాలనెదురించి ఎన్నియ్యాలో...
ఎన్నియ్యాలో
నినాదాలు ఐనరు ఎన్నియ్యాలో...
ఎన్నియ్యాలో

చరణం: లక్షల కవాతు
ఢిల్లీ చుట్టుముట్టే
ట్రాక్టర్ నాగళ్లతో
కలుపు మొక్కల కూల్చే

మీ పోరు నిశ్వాసలో ఎన్నియ్యాలో...
ఎన్నియ్యాలో
కార్పొరేటోని శ్వాసాగు ఎన్నియ్యాలో...
ఎన్నియ్యాలో

చరణం6: ఎర్రకోట మీద
ఎగిరే రైతు జెండా
చరిత్ర యెద మీద
మీ పేరు సల్లగుండ

ప్రజలు చరిత్ర ఎన్నియ్యాలో...
ఎన్నియ్యాలో
నిర్మాతలై నిలిసే ఎన్నియ్యాలో...
ఎన్నియ్యాలో

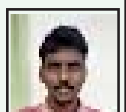

-అమృతరాజ్
9505094032

గాంధీ నానీలు

ఆ రెండే బోధలు
సత్యం,అహింస
గాంధీజీని
మహాత్ముడన్నది..

ఆ కొల్లాయి
కట్టిన నిరాడంబరతే
జన హృదయాలను
కొల్లగొట్టింది.

ఆ ఆచరణ
హరిజనోద్ధరణ
సమతా భావం
ఆదర్శమయింది.

ఆ బోసినవ్వులే
శాంతి పూలయి
స్వతంత్ర భారత
చరిత్ర రాసింది.

ఆ చేతి కర్ర
దాస్య విమోచనకై
దీక్షా దండమై
ఉద్యమాలు నడిపింది.

ఆ రెండే చేతులు
చరఖా తిప్పి
చేనూలు వడికి
గ్రామాభ్యుదయం కోరింది.

–డాక్టర్ చక్రపాణి యిమ్మిడిశెట్టి
9849331554

గాంధీ జీవనం - మనకు ఆదర్శం

ఆధ్యాత్మిక వేత్త,సమాజ సంస్కర్త తత్వవేత్త,
నైతిక రాజకీయ ప్రవక్త
కర్మ యోగి, నిష్కామ యోగీశ్వరుడు
హిమగిరి సముండు గాంధీ మహాత్ముడు.

సత్యం ధర్మం శాంతి అహింస
గాంధీజీ జీవన రథ చక్రాలు
అవే మనకు మహత్తర వేదాలు
మన జీవన గమ్యానికి మార్గాలు.

హిందు ముస్లిం భాయి భాయని
సహోదరత్వం నెలకొల్పాడు
హింస ద్వేషం మనకు తగదని
శాంతిసందేశం వినిపించాడు.

సత్యమార్గమే ధర్మ మార్గమని
ఆచరించిన ఆదర్శ పురుషుడు
స్వరాజ్య సమరానికి పిలుపునిచ్చి
అహింసతో సాధించిన మహనీయుడు.

గాంధీ మాటే కావాలి మనకు వేదం
గాంధీ బాటే కావాలి మనకు మార్గం
గాంధీ స్ఫూర్తి ఇవ్వాలి మనకు ధైర్యం
గాంధీ జీవనమే అవ్వాలి మనకు ఆదర్శం.

– కందాళం రజనీకృష్ణ
సెల్:9487708043

మరొక మారు

నీ నడవడి కడు శ్లాఘ్యము,
నీ నుడులౌ శ్రుతులు,స్మృతులు నిర్మల చరితా!
వేనోళ్ల పొగడవలె నిను,
కానము నీవంటి యొరుని, గాంధిమహాత్మా!

నడిపించినావు మమ్ముల,
విడివడె సంకెళ్లు,దక్కె స్వేచ్ఛ,యథేచ్ఛన్
నడకలు మొదలై,విచ్చల
విడియై,నడవడికలందు విలువలు తరిగెన్

నీ యాదర్శము మహితము,
నీయం దభిమానమున్న, నీ యుద్బోధల్
స్వీయాభివృద్ధిలో బడి
మా యేలిక లనవరతము మరచెదరయ్యా!

చెప్పితి వెన్నో 'సబబులు',
చెప్పుటయే కాదు,వాని చేసితివి కదా!
ఇప్పటి మా నాయకులకు
చెప్పుటయే కాని,రాదు చేయుట తండ్రీ!

ప్రతి నేత ప్రజాక్షేమమె
ప్రతిక్షణము తలచి,పాటుపడవలె నను నీ
హితవచనము మా నాయక
తతి మెచ్చును గాని,విధిగ తలచదు దానిన్

ప్రజ లెన్నుకొన్న నేతలు
ప్రజలకు బాధ్యులుగ నుండవలెనను నిజమున్
ప్రజలెల్ల రెరుగ రిట,నిక
ప్రజాప్రతినిధులకు నేమి పట్టు మహాత్మా?

ధనవంతుడె నాయకు డిట,
తన స్వార్థమె చూచుకొనును,తలచడు ప్రజలన్
ధనము ప్రజాస్వామ్యమునకు
పెను ముప్పై చెరచుచుండె విలువలు బాపూ!

వెదజల్లి ధనము నేతలు,
పదవులు దక్కించుకొనుచు బాహాటముగా
ఇదియె ప్రజాస్వామ్యమ్మని
వదరుట పరిపాటి యయ్యె ప్రస్తుతము పితా!

నీ నేర్చిన, నీ నేర్పిన
మానిత ధర్మమును గూర్చి మాటాడుటకున్
ఈ నేతలందు నర్హులు
గా నెందరు నిలిచియుండగలరు మహాత్మా?

విలువలకు నీళ్లు వదలిన
ఖలులకు పట్టమ్ముగట్టి, కటకట పడినన్
ఫలితము శూన్యము!తగువా
రల నెన్నుకొనంగవలయు ప్రజ విజ్ఞతమై!

ఈ దేశ రాజకీయము
లాదర్శములను త్యజించి,అతి హేయములై
చీదర పుట్టించును, మ
ర్యాదయు, మన్ననయు కానరా దొకయింతన్!

అరుదగు నీ యాదర్శము
కొరవడె నీనాటి నాయకులలో, ప్రజ లె
ల్లరు నష్టపోవుచుండిరి,
సరిదిద్దగ మరొకమారు జన్మించు మయా!

–హెచ్.ఆర్. చంద్రం
సెల్: 9493248053

మహాత్మా...!మళ్ళీ ఎప్పుడు పుడతావ్...?

మహాత్మా !నేటి ప్రజాస్వామ్యంలో
భారతావని అధిక జనాభాతో
ప్రసవ వేదన పడుతోంది
'అక్రమం' విక్రమార్కుడిలా
రాజ్యమేలుతోంది
'అధర్మం' అంగడి సరుకులా
అమ్ముడు పోతోంది
'అసత్యం' ప్రతి నిత్యం
రామనామ స్మరణ అవుతోంది
'అహింస' మాట దేవుడెరుగు
హింస లేనిదే నిద్రపోవడం లేదు
ఉపాధి లేక యువత
అడ్డదారి పడుతోంది
నీవు సాధించిన స్వరాజ్యం
నేడు అయినది 'సురా'జ్యం
ఆడది అర్ధరాత్రి ఒంటరిగా కాదు
పట్టపగలు జంటగా పోయినా
రక్షణలేదు
స్వతంత్రం ముందు కన్నా
ఇప్పుడే అవసరం నీ జననం
ఎదురు చూస్తున్నారు
కోట్ల భారతీయ జనం
అందుకే....
మహాత్మా !
మళ్ళీ ఎప్పుడు పుడతావ్ ?

–కయ్యూరు బాలసుబ్రమణ్యం
9441791239

ప్రముఖ కవి, వక్త ఆచార్య కసిరెడ్డి 1969లో మహాత్మాగాంధీపై రాసిన శతకం గాంధీజీ శతజయంతి సందర్భంగా 1971లో ప్రథమ ముద్రణ జరిగింది. కమలాకర భారతి సౌజన్యంతో జాతీయ సాహిత్య పరిషత్, భాగ్యనగర్ శాఖ తెలంగాణ వారి ఆధ్వర్యంలో గాంధీజీ 150వ జయంతి సందర్భంగా 2018లో ద్వితీయ ముద్రణ జరిగి పలు పాఠశాలలోని విద్యార్థులకు అందజేశారు.

అక్టోబర్ 2 గాంధీ జయంతి సందర్భంగా ఈ 'గాంధితాత శతకం' నేటినిజం పాఠకుల కోసం ప్రచురిస్తున్నాము.

– సంపాదకులు

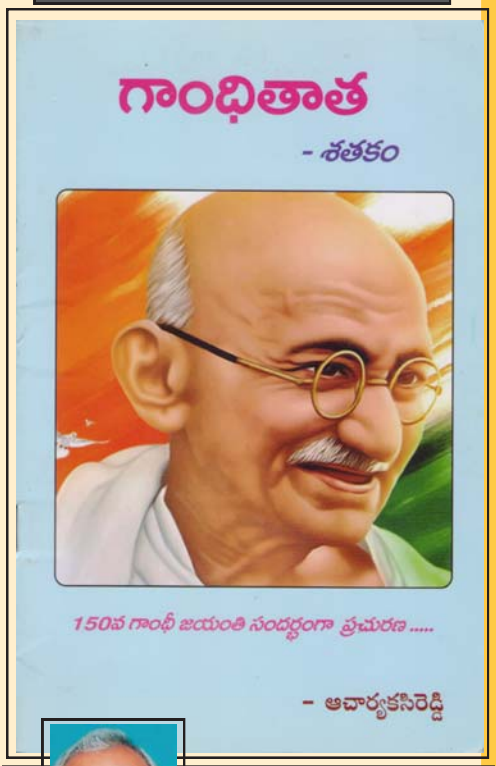

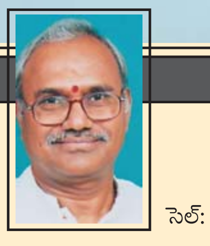

– ఆచార్య కసిరెడ్డి
సెల్: 9866956250

బుద్ధ దేవుని భూమిలో పుట్టినాడు
శుద్ధ సాత్విక సామ్రాజ్య సుగుణ ధనుఁడు
మానవత్వైక దివ్యాత్మ మహిత యశుఁడు
కరుణమూర్తి భరతనేత గాంధీ తాత.

పదునెనిమిది వందల యరువదియుమీద
తొమ్మి, దక్టోబరున రెంట తోషమంద
పోరు బందరు గ్రామాన పుట్టినాడు
ఘనుఁడు మన తాత మన నేత గాంధితాత.

తండ్రి కరుము చందు పుతలీ తల్లి పేరు
మొదట మోహన దాసని మోహనముగ
పిలువబడినాడు తరువాత కొలువఁబడెను
కాలచక్రాన మన యొక్క గాంధితాత.

రామనామము జపియించరాదు భయము
అనుచు బాలకులితో చెప్పె నమ్మగారు
వేద్య మదియయ్యె నతనికి వేదముగను
గాఢముగ జపియించెను గాంధితాత.

పర్యవేక్షకు లొకనాడు పాఠశాల
కరుఁగు దెంచఁగ పంతులు పరుని చూచి
వ్రాయుమని చెప్ప తగదని వ్రాయలేదు
కల్ల తలచని మొనగాడు గాంధితాత.

శ్రవణ చరితము విని, హరిశ్చంద్ర కథను
నాటకంబుగ తిలకించె, నాటినుండి
తండ్రిపై భక్తి సత్యంబు తలఁచి నేర్చె
కలలో కల్ల కనలేదు గాంధితాత.

సంప్రదాయాలు మదిఁగోరి చదువుచున్న
బాలకునకు కస్తూరితో లీల వోలె
పెండ్లి యొనరించి నారలు ప్రేమతోడ
కరము గ్రహియించె చిన్నారి గాంధితాత.

బాలజ్ఞానము పోనట్టి బాల యామె
బాల జ్ఞానము లేనట్టి బాలుఁడతఁడు
బొమ్మ పెండ్లిండ్ల వోలెనే మురిసినాను
కమ్మగా కలల్ కనినాడు గాంధితాత.

దుష్టులైనట్టి మిత్రులతో చరించి
మాంసమును తినె, పొగ త్రాగె, మఱచె పిదప
తస్కరించెను డబ్బులు తప్పునెఱిఁగె
కలత పడినాడు మదిలోన గాంధితాత

మదిని రేగిన వేదన మఱువ లేక
తండ్రికినిఁదెల్ప చేసిన తప్పులన్ని
కాగితముపైన వ్రాసెను కపట మొదలి
కరుణఁజూపఁగ ముదమందె గాంధితాత

దేశ వ్యవహారములనన్ని తెలిసికొనును
పాల కమ్మన్య యవినీతి ప్రభలు కనును
పాలిపోయిన ప్రజఁజూచి జాలిపడును
కలుగఁదలఁచును స్వేచ్ఛను గాంధితాత.

పదియు నాఱేండ్లు వచ్చిన ప్రాయమందె
తండ్రి గతియించె దుఃఖించె తాళలేక
భారము పడెను హెచ్చెను బాధ్యతలును
కాని వెనుకంజ వేయడు గాంధితాత.

సాధ్వి కస్తూరి కొక బిడ్డ చనియె పుట్టి
దుఃఖమునకును తోడయ్యె దుఃఖమొకటి
తగిలినట్టి పాదమునకె తట్టు తగులు
కాని చలియించగాలేదు గాంధితాత.

మేలు చదువులు చదువగా మిత్రపరులు
ఆంగ్లదేశాని కేగుట హాయి యనిరి
అన్నగారును ముదమున యానతిచ్చె
కాంక్ష తెలిపెను వెళ్ళగ గాంధితాత

మొదట ననుకూల కాలంబు పొందలేక
కష్టపడినాడు తరువాత యిష్టపడెను
ఆంగ్ల సంస్కృతి గ్రహియించె అణగియుండె
కలిసి మెలిసి మెలఁగినాడు గాంధితాత.

ఆంగ్ల వ్యవహారములను దాననుసరించి
తప్పుచేసిన విధముగా తనియకుండి
పూర్వ వ్యవహారములను దాబుద్ధి నిలిపి
కలత నొందక నుండెను గాంధితాత.

మూఁడు వర్షాలు చదివెను పొందికగను
తను బారిష్టరైపోగ తరలినాడు
న్యాయవాదిగ, తన భూమి నంతగాంచ
కౌతుకంబుగ నరుదెంచె గాంధితాత.

ఇంటికిని రాకపూర్వమే మింటికేగె
కన్నతల్లి, దుఃఖంబునే కాంచినాడు
గాఢ వేదనాలహరిలో కనలినాడు
కరము కుందెను దుఃఖపిల్లె గాంధితాత.

న్యాయవాదపు వృత్తిని నడిపినాడు
కొన్ని నాళ్లు బొంబాయిలో కొంతవరకె
సాగినది వృత్తి పొట్టయు జరగకుండె
కాని నడిపించె కొన్నేళ్లు గాంధితాత.

న్యాయవాదిగ తమ కేసు నడపుటకును
దక్షిణాఫ్రికయందు వర్తకులు తలఁచి
అడిగినంతనె యిల్లునిల్లాలి నొదలి
కదలివెళ్ళెను ఘనుఁడైన గాంధితాత.

దక్షిణాఫ్రిక వెళ్ళి సుశిక్షకుండు
భారతీయుల తెలవారు బానిసలుగ
చూచిటెఱిఁగెను భేదాలు చూచినాడు
కుంది నిలువెల్ల కంపించె గాంధితాత.

స్వయముగా జరిగిన పరాభవము చేత
తోటి వారల బాధలు తోచె మదికి
ఆ యమానుష కృత్యములంత మవఁగ
కాంచుచుండెను దారులు గాంధితాత.

బానిసత్వంబుఁ వాపఁగ భారతీయ
కార్మికుల నొక్క సంఘంబుగా నొనర్చె
అదియె 'నేటాలు కాంగ్రెసు'– అనిరి జనులు
కార్యశూరుఁడు తానయ్యె గాంధితాత.

క్రౌర్య కౌటిల్య శాసన కఠిన తలను
విరుగఁగొట్టగఁ తలఁచి తావినిచినాడు
ఐకమత్యమే ధ్యేయము ననుచు బాపు
గట్టి యత్నాలు చేసెను గాంధితాత.

ఆఫ్రికాయందు మూఁడు వర్షాలు గడిచె
ఇరువురు కుమారులను జూచి యిల్లు చూచి
వత్తునంచును నచ్చుట బాసచేసి
కదలి వచ్చెను మోదాన గాంధితాత.

ఆఫ్రికా భారతీయుల యదుపులన్ని
పత్రములపైన తా వ్రాసి పంచిపెట్టె
రంగు భేదాలు పాటించు హంగు తెలిసె
కాలక్రమమున మేల్కొల్పె గాంధితాత.

అప్పుడు వ్యాపించె ప్లేగు బొంబాయిలోన
దాని నాపగ బాపు నధ్యక్షు చేయ
అపరి శుభ్రతయే మూలమంచు చాటె
కార్య శూరత్వమును జూపె గాంధితాత.

భ్రాతృభావము చూపించె భరతనేత
శాంతి యైక్యతలను జాటె శాంతిదూత
ప్రజల యనురాగమును బొందె సుజనుఁదనిరి
ఖ్యాతి గడియించె మన యొక్క గాంధితాత.

భార్యయు సుతులు వెంటరా మారె దక్షి
ణాఫ్రికాకు, బ్రిటిషు వారలధిక కోప
తాపములచేత నిందలు మోపినారు
కాని శాంతినె వాంఛించె గాంధితాత

సేవ రోగుల కెంతయో చేయువాడు
బాధలను మాన్ప కష్టాలు పడెడివాడు
దీనజనసేవ చేయుచు తిరుగువాడు
కార్మికుల కష్టములు గాంచు గాంధితాత

సుతులు హరిలాలు మణిలాలు సుతలులేరు
రామదాసేమొ మూడవ ప్రేమ సుతుఁండు
చివరి పుత్రుఁడు దేవదా శిష్టజనుఁడు
కరము సంతోషమున నుండె గాంధితాత.

తనయుడుపుల తానె యుతుకు కొనెడినాడు
తనదు క్షౌరము తాఁజేసి కొనెడినాడు
ఇంటిలోనున్న వారల కిదియె నేర్పె
ఘనస్వయంసేవకుండయ్యె గాంధితాత.

అనుభవములను జీర్ణించు కొనెడివాడు
ఆచరించెడి యత్యంత యమిత యశుఁడు
ప్రజల యభిమానమునుగొన్న ప్రభువతండు
గౌరవము పొందె నంతట గాంధితాత.

బోయరను యుద్ధమందున గాయపడిన
బ్రిటిషువారికి సేవలు రేపుమాపు
చేసి చేయించి మనయొక్క వాసి చూపె
కలుపుగోలు మహిమ చూపె గాంధితాత.

మానవత్వమ్ము విడిచి యమానుషముగ
సంచరించిన వారితో మంచిగా, చ
రించి చట్టముల్ తిరుగ వ్రాయించినాడు
క్రాంతి మార్గము విడనాడి గాంధితాత.

భగవదాదేశమౌ గీత పరగ చదివి
అన్ని పనులలో సూత్రాల నాచరించి
పాపభీతి కలుగుననె భక్తి వలన
కాని పరమత సహనుఁడు గాంధితాత.

భగవదాదేశమౌ గీత పరగ చదివి
అన్ని పనులలో సూత్రాల నాచరించి
పాపభీతి కలుగుననె భక్తి వలన
కాని పరమత సహనుఁడు గాంధితాత.

ఆఫ్రికాలోని జూలూసు లాంగ్లజనుల
కెదురు తిరుగగ సహకార మెంతొ చేసి
సర్వ జనములపైఁ జూపె సానుభూతి
గ్రామములు నెలకొల్పెను గాంధితాత.

బలము కలిగినవాడు నిర్బలులనెంతొ
బాధపెట్టుడు రైనను భయము వలదు
శాంతియుతమైన యుద్ధము సాగవలెను
క్రాంతి వలదని చెప్పెను గాంధితాత.

న్యాయరక్షణ కొఱకు నన్యాయములను
ఎదురుకొని శాంతియుతముగ నేగవలయు
మనిషి హక్కులు నియమాలు మఱువరాదు
కనులు తెరువగ చెప్పెను గాంధితాత.

శాంతిపోరాట మందున చావుకైన
చెదరి బెదరుట తగదని చెప్పినాడు
మనిషి హక్కులు కాపాడి మనుట మేలు
కాన మఱువకుఁడని చెప్పె గాంధితాత.

తప్పు చేయఁగా నొక్కరు తనదిగానె
భావనముచేసి తానుపవాసములను
చేసి మార్చును వారల చేతములను
గౌరవములందు ప్రజలచే గాంధితాత.

స్వార్థమే లేని చిక్కని భావములను
ఆగ్రహంబులు కలుగని యాచరణను
నడిచినడిపించువాడు క్షణాలమీద
కార్యదక్షుఁడు పూజ్యుఁడు గాంధితాత.

నల్లవారని తెలవారు న్యాయ మొదలి
దక్షిణాఫ్రిక యందున కక్షతోడ
కష్టపెట్ట సత్యాగ్రహ మిష్టముగను
కరము పట్టెను మేల్కొల్పె గాంధితాత.

భరత జనులిటుల చరించ బాధ్యుఁడనుచు
భరతనేతను తాతను బంధనముల
కారగారాని కంపగా క్రౌర్యతవిడి
కలుగు నిజముకు జయమనె గాంధితాత.

బందిఖానలు నిండిన వందువలన
ఎదియె ఒప్పందమును జేసి వదలినారు
ఒప్పుకొనకుండ కొందఱు తప్పునడువ
అందఱను శాంతితో మల్పె గాంధితాత.

కాలచక్రాన నీ విధి కాలిపేలి
దక్షిణాఫ్రిక వదలెను తరలె నిటకు
ప్రథమ విశ్వపు యుద్ధాగ్ని రగులుచుండె
కదురు చేపట్టెనప్పుడు గాంధితాత.

దేశ సౌభాగ్యమునకు నిరాశ్రయులకు
నిలయములు కుటీరపరిశ్రమలని తలఁచి
నూలు వడికించి నేయించి మేలుకొల్పె
కదురు నాడించె చూపించె గాంధితాత.

అహమదాబాదు తనకెంతొ అనువుకాఁగ
అచట సత్యాగ్రహాశ్రమ మనవరతము
నిలువ కోరుచు స్థాపించె నిలిపె నీతి
గౌరవ పవిత్రమూర్తి యా గాంధితాత.

ఆశ్రమంబెంతొ నుత్తమా దర్శములతొ
అంటరానట్టి తనమును నఱుగఁద్రొక్కె
సంప్రదాయాల వ్యక్తులు శత్రులైన
కాతరత్వము గనలేదు గాంధితాత.

దేశపాలకులైన యింగ్లీశు వారి
కుర్వివెచ్చంగ తోడ్పడె యుద్ధమందు
సేవచేసిన స్వాతంత్ర్య మివ్వఁగలరు
కనుక తాచేసె చేయించె గాంధితాత.

ఎంత బాగుగ నడిచినా యెంతసాను
భూతి చూపించినా గాని ముత్తెమంత
భారతీయుల కోర్కులు తీరలేదు
కనుక తల్చె పోరాటమె గాంధితాత.

అట్టి పోరాటమందు కొట్లాటలేదు
అట్టి పోరాట మందునే హత్యలేదు
అట్టి పోరాటమందు న్యాయంబు కలదు
గట్టి పట్టుదలతో చాటె గాంధితాత.

అన్న మేలేక మేమున్న పన్నులేల
ఇవ్వమన్నారు జనులెల్ల దువ్వి నిలచి
సమ్మె చేయఁగ పనులయ్యె స్తంభనముగ
కాంచి సమ్మెను ముదమందె గాంధితాత.

కొందఱన్నారు కొల్లాయి కూతలనుచు
అనిరి కొందఱు పిచ్చిపుల్లయ్య యనుచు
ఎవ్వరేమన్న శాంతినే యెంచుకొనెచు
కనలకను బోధనము చేసె గాంధితాత.

మంచి గ్రంథములను నిషేధించగానె
కోరి బహిరంగముగ నమ్మినారు కొనిరి
వచ్చు విప్లవ మాపఁగ వలను కాదు
కారణము నింతకంతకు గాంధితాత.

శాంతి పోరాట మందు నశాంతి రేగె
క్రాంతి వాదులు కొందఱు క్రౌర్యములతొ
హత్య లొనరించి నారప్డు ఆంగ్ల జనుల
కనలి శాంతిని బోధించె గాంధితాత.

ఆవిధంబుగ బార్డోలి యందు జనులు
తిరుగబడినంత కొన్నాళ్లు తిరిగినాడు
సమయ మాసన్నమైనంత చాటినాడు
బంధువయ్యెను ప్రజలకు గాంధితాత.

అన్ని దేశాలు యుద్ధాల యందు మనుఁగ
శాంతిశాంతని శాంతంచు చాటినాడు
సర్వ సౌభ్రాత్రమును కోరె శాంతిదూత
కారణముచేత కలిగెను గాంధితాత.

మద్యపానంబు విడుచుట, ఖద్దరును ధ
రించుట, విదేశ వస్తు బహిష్కరణము
చేయుట, మత సహనములు నాయుధములు
కాగ నడిచెను నడిపించె గాంధితాత.

సత్యమార్గాన నడువంగ చాటిచెప్పె
అమలు పరచె నహింస సిద్ధాంతములను
సాయ మొనరించుటయె యింక చాలుననెను
కావలెననెను స్వేచ్ఛయే గాంధితాత.

ఆశ్రమంబు సబర్మతి ఖ్యాతిగాంచె
జాతి మత విచక్షణ లేక నీతి తెలిపె
ఆ సబర్మతి ఋషియయ్యె వాసిగాంచె
అంధకారము పోఁద్రోలె గాంధితాత.

ఉప్పు పన్నును విధియించు చుండినంత
దండి సత్యాగ్రహంబును దండిగాను
చేసి మన కోర్కులన్నిటిన్ చెప్పినాడు
అంథుల కనులు తెరిపించె గాంధితాత.

తనదు జీవితమంత యాదర్శమవఁగ
ముతక ఖద్దరు కట్టెను ముసలితాత
డంబమెఱుంగని కడు నిరాడంబరుండు
కఠిన నియమాలు పాటించె గాంధితాత.

అతఁడు సతత దరిద్ర నారాయణుఁడు
అతఁడు పఠనుండునైన రామాయణుండు
అతఁడు సర్వజనమున ప్రేమాయణుండు
కారువేరుగ నెవరు మా గాంధితాత.

ఉప్పు సత్యాగ్రహంబుచే నుగ్రులైన
బ్రిటిషు వారలు చెరసాల వేసినారు
అట్టి చెరసాల యతనికి నాశ్రమంబె
కనుక ధైర్యము విడలేదు గాంధితాత.

ఎన్నియో మార్లు నా విధి నేగె జైలు
పూల చెండ్లయ్యె లాఠీల పోటులన్ని
కఠిన చర్యలునయ్యె సుఖానుభవము
కుంది సంతోషపడినాడు గాంధితాత.

ఎంతొచైతన్య మరుదెంచ వింతయేమొ
చట్టములు సడలించిరి పట్టుబట్ట
కాని స్వాతంత్ర్య కాంక్ష యకాంక్షయయ్యె
కాంక్ష రేకెత్తె ప్రజలలో గాంధితాత.

దేశ కాంగ్రెసు సంస్థ పదిలముచేసి
భారతీయుల హృదయాలు పారతంత్ర్య
మునను విముఖత యగునట్లు మూసపోసి
ఖండములు బెదర చరించె గాంధితాత.

స్వనము "క్విట్టిండియా" యని వినిరి కనిరి
భయము పొందిన యాంగ్లులు బాపుజీని
జైలులోవేయ ప్రజలెంతొ యాగ్రహాన
"ఖతలు" లొనరించ వారించె గాంధితాత.

ఇట్టి సమయాన భార్యయు గిట్టినంత
దేశ స్వాతంత్ర్యమునకునై ధీరుఁడైన
బాపు కనలియు జాగ్రత్త వదలలేదు
కఠినుఁడాకాదు దేవుఁడు గాంధితాత.

దేశస్వాతంత్ర్య సమరము తీవ్రరూప
మును ధరించెను, దేశవిముక్తి కొఱకు
పాటు పడుచుండి రందరు పలు విధముల
కారణము మహాత్ముండగు గాంధితాత.

చాల ముస్లిము లున్నట్టి స్థలములన్ని
వేరుగానివ్వ మేమెంతొ కోరుచుంటి
మనుచు జిన్నా తెలిపినాడు, వినయమిద్ది
కాదనెను వేరు వద్దనె గాంధితాత.

ఒక్క దేశాన నుండుచు చిక్కనైన
దేశ మిట్టుల చీల్చ వినాశబుద్ధి
అనుచు నెలుగెత్తి చాటె మహాత్ముకుండు
ఖండనమెకోర దుఃఖపిల్లె గాంధితాత.

మనకు నదియెంతొ మాయని మచ్చ యనిన
భారతీయ సంస్కృతి కది పాపమనిన
ఒక్క తల్లిని చీల్చుట తిక్క యనిన
ఎందు వినలేదు, దుఃఖించె గాంధితాత.

బ్రిటనులో "లేబరులపార్టి" విజయమందె
సానుభూతిని చూపించ స్వాంతమందు
దేశ స్వాతంత్ర్యమున పూర్తి యాశ కలిగె
కలలు ఫలియించె ముదమందె గాంధితాత.

"లీగు" వారల కాంగ్రెసు యోగి వరుల
కలిపి తాత్కాలిక ప్రభుత నిలిపినారు
ముస్లిములవారు వ్యతిరేకములను జూపి
క్రౌర్యములకు దిగ కలంగె గాంధితాత.

వారు వీరిని, వీరల వారి కనుచు
హత్య లెన్నెన్నొ చేసుక హడలినారు
శాంతి కెంతయొ భంగంబు సంఘటిల్లె
కంఠములు తెగ దుఃఖించె గాంధితాత.

ఆయారాచక మెవ్వరు నాపలేదు
బాపు కొంతగా యత్నించి బాపినాడు
రెండుగాచీలె భరతము మొండివలన
దెందము నరుకబడెననె గాంధితాత.

ఒసంఁగినాడు పాకిస్థాను ముసిలిములకు
భారతంబని పిల్వఁగఁ బడునిదంచు
మతము పేరిట రెండుగా మారినంత
కనుల నీరును కార్చెను గాంధితాత.

పందొమిది వందలయు నలుబదియుపైన
ఏడునాగష్టు పదునైదు నాడు మనకు
పారతంత్ర్యంబు తొలఁగెను వచ్చె స్వేచ్ఛ
కాంక్షతీరెను ముదమందె గాంధితాత.

అప్పటికి మత కలహాలు నణఁగలేదు
ఢిల్లిపురమందు జరిగెను లొల్లులెన్నొ
అన్నమును వీడనల్లరు లణంగిపోయె
ఘనయశస్కుఁడు మహనీయ గాంధితాత.

తనదు జీవిత మెంతయోధన్య మవఁగ
వ్రతములను బూని తాను నిరశనుఁడగుచు
క్రుంగి కృశియించిపోయినా కుంద లేదు
మందహాసాలతోగెల్చె గాంధితాత.

తన ధనంబును దేహము తనదు విద్య
దేశస్వాతంత్ర్యమును గోరి దిశలచల్లి
జీవితాంతము త్యాగము చేసినాడు
అంధ జన కరదీపిక గాంధితాత.

కాలినడకనె పయనించి కార్యములను
దిగ్విజయములు సాధించు ద్రిమ్మరీడు
మానవత్వము చూపిన మనిషి యతఁడు
వంతనీయుడు జగతికి గాంధితాత.

శాంతి వచనాలు ప్రవచించు సాధుమూర్తి
బండబారిన హృదయాలు పిండినాడు
శాంతము కరుణ యొకటైన క్రాంతిరాదు
నింద కందఁడు ధన్యుఁడు గాంధితాత.

రెండువందల యేండ్లు పాలించినట్టి
తెల్లవారినె కాకుండ నెల్ల జగతి
నొక్కసారిగ కదలించె బక్కమనిషి
కరములో నూతకఱ్ఱయె గాంధితాత.

ఎవరెనని పోల్చు నతనితో నెవరులేరు
బుద్ధ దేవుఁడె క్రీస్తుయో భువినికలరు
అతని కతఁడేను సాటియౌ యన్యులేల
అందరకు మిన్నయనవచ్చు గాంధితాత.

పందొమిది వందలయు నలుబది యెనిమిది
జనవరి నెల ముప్పదియగు దినమునందు
ప్రార్థనమునకు పోయెను ప్రజల తండ్రి
కాని విధి దాటకుండెను గాంధితాత

అట్టి సమయాన నొకవ్యక్తి యరగుదెంచి
వందనం బిడిపిస్తోలు వరుసతోడ
ప్రేల్చ హేరామహేరామ పిలిచికూలె
కన్ను మూసెను మన తండ్రి గాంధితాత.

మంచి వారిని సృష్టివంచించునెపుడు
అదియె నిజమయ్యె బాపూజి బ్రదుకునందు
కాలమెంతటి కఠినాతి కఠినమౌర
గ్రామజన కల్పవల్లి మా గాంధితాత.

అతని భౌతిక దేహమే సతము మనకు
కానిపింపదు సూత్రాలు కానిపించు
దేవలోకము వెళ్లిన దివ్యజీవి
ఘన యశస్కుఁడు ధీనిధి గాంధితాత.

అతఁడు మరణంబు నొందని యమరజీవి
ధర్మమూర్తియు నతడెంతో ధన్యజీవి
పూతచరితుఁడు భవ్యుఁడు పుణ్యజీవి
గౌరవ పవిత్ర మూర్తి యౌ గాంధితాత.

మూట లేనట్టి ఘనమైన మాటకారి
నీతి మాటలు విడనట్టి నిశ్చయుండు
ధర్మ పథమును విడని మతాలమారి
కామధేనువె మనకెల్ల గాంధితాత.

బోసినవ్వుల తాతయ్య భువనదాత
వాసిగాంచిన తాతయ్య భరతనేత
సమరమనినను గిట్టని శాంతిదూత
కాశికేగిన మా అయ్య గాంధితాత.

మీరలూహించి నటులీ భరతంబు
నిర్మలంబుగ నీతిని ధర్మములను
మోసములు లేకనుండి వికాసమంది
క్రాలుచుండెనా? కాంచుమా? గాంధితాత.

లంచములు హెచ్చె మందిని ముంచువారు
హెచ్చి నారలు బాధలు హెచ్చెనయ్య
ఏమి రాజ్యమొ యేమిటో యేమి యుగనో
కాంచుచుంటివో లేదొ ఓ గాంధితాత.

నాడు శాంతితో కలహాలు నడిపినావు
నేడు తూటాల మాటలే నిండుకొనెను
కోటలును లేవు దాగుట కొఱకు ప్రజలు
కాంచుచుంటివాలేదొ? ఓ గాంధీతాత.ఔ

అయ్య యొకసారి రావయ్య కయ్యములను
ద్రుంచి వియ్యము చేయఁగా దుముకవయ్య
పేదవాడిని, ప్రేమగా పేదలనిన
కాంచి నెరవేర్చు యాశ గాంధితాత.

నవయుగ కవి చక్రవర్తి 'జాషువా'

కండబలం గుండెబలం
దండిగా గల వినుకొండలో జన్మించిన
ఆంధ్ర సాహిత్య సామ్రాజ్యంలో
మకుటం లేని మహారాజు
విశ్వనాథ సమకాలీకుడు!!

అంటరానితనం వెంటాడినా
ఛీత్కారాలు
ఎదురయిన చోటే
సత్కారాలు పొందాడు
సరస్వతీ దేవి పాదాల చెంత పెరిగి తెలుగు
కళామతల్లి ముద్దుబిడ్డగా ఎదిగి
అగ్రకులాల అవధాన దిగ్గజం చేతే గండపెండేరం
తొడిగించుకున్నాడు!!

పలుకుల రాణి పదములకు దక్కింది ఈ గౌరవం అని
ప్రతిభకు పట్టం కట్టించుకున్నాడు
కళాప్రపూర్ణుడు
పద్మభూషణుడు
కులంతో దూరమయినా
కలంతో జయించాడు!!

జాషువా అంటే
జాళువా అనిపించుకున్నాడు
వడగాల్పు నా జీవితం
అయితే
వెన్నెల నా కవిత్వం అన్నాడు
ఖండ కావ్య రచనలో
అందె వేసినచెయ్యి గజారోహణం చేయించుకున్న
కవి దిగ్గజం!!

కవిత్వమే
ఆయుధంగా
మూడాచారాలపై
తిరుగుబాటు చేశాడు
సంఘ సంస్కరణే
కావ్య ధ్యేయమన్నాడు!!

రాజు మరణిస్తే
రాతి విగ్రాహాల్లో ఉంటాడని
సుకవి మరణిస్తే
ప్రజల నాలుకపై
ఉంటాడని నుడివి
తానే ఒక విశ్వకవి
సామ్రాట్ గా హారతులు అందుకున్నాడు!!

జాషువా కవితాభావాలు చిటికెన వేలేసుకు వచ్చే లేలేత
జవరాళ్లు
ఆంధ్రుల ఘనకీర్తి ని
దిగంతాలకు చాటాడు
నవయుగ కవి చక్రవర్తి
నవయుగ వైతాళికుడు
జాషువా మహాకవి!!

–పరిమి వెంకట సత్యమూర్తి
9440720324

జాషువా మెరుపులు

గుడ్డిదీపపు వెలుగులోన
గుర్తుపట్టి గబ్బిలాన్ని
వివరించె ఏకరువున
పంచముల దైన్యాన్ని

అవమానాలు భరిస్తూ
కవిగా ఎదిగాడు
ఉపాధ్యాయుడిగా బోధిస్తూ
సమాజాన్ని కడిగాడు

ప్రాచీన పద్యాలలో
ఆధునిక చైతన్యం
బాధా భావధారలో
చూపించె బీదల దైన్యం

కొత్తలోకం కావ్యంతో
కొత్తకోణం చూపించాడు
అర్ధాంగి మరణంతో
ఆమెకు అంకితమిచ్చాడు

దుర్భర జీవితంతో
అనుభవించె పేదరికం
కులమతాల భేదంతో
అవమానాలు అనేకం

గిజిగాని నేర్పుకు
నాస్తికులు ఖిన్నులనెను
శిల్పియొక్క ప్రతిభకు
భళిరే యనిపొగిడెను

ముప్పదిమూడు కోట్లు
దేవతలు ఎగబడుచుండెనె
బీదవాని పాట్లు
తీరును ఏతీరుననె

ప్రతిభ పొగడుకుంటు
కులము పేరడిగినారు
అంటరానివాడు అంటు
దూరమెంతొ జరిగినారు

కనకాభిషేక గండపెండేరం
కళాప్రపూర్ణ గౌరవాలు
పగటిదివిటీల సత్కారం
ఏనుగుపై ఊరేగడాలు

పద్మభూషణ బిరుదులు
తనప్రతిభకు తార్కాణాలు
మెండుగ పురస్కారాలు
కళామతల్లి గుర్తులు

మాతలకు మాత
భరత మాతయని
అర్పించె జోత
భరత పుత్రుడనని

గళముకు లేదేకులం
కలముకు లేదేకులం
ఉన్నదొక్కటే కులం
మనమంతా శ్రామికులం

– అడ్డగూడి ఉమాదేవి
తెలుగు అధ్యాపకురాలు

తెలుగు కవితా కీర్తి కిరీటం !

ఆధునిక తెలుగు
కవితా కీర్తి కిరీటం
నవయుగ కవి చక్రవర్తి
డా. గుఱ్ఱం జాషువా
అయన మార్గం
అందరికీ ఆదర్శం
ఆధునిక కవులలో
అనితర సాధ్యమైన స్థానం
ఆ మహనీయునికి అంకితం
సామాజిక భావ విప్లవం
గుఱ్ఱం జాషువా కవితా స్వరూపం
తెలుగు సాహితీ వినీల ఆకాశంలో
కవితా ధ్రువ తార
జోహారు జోహారు
అయన కవితా సందేశం
నేటి సమాజానికి ఒక మార్గ దర్శకం
పేదోడి గూటిలో...
పేదోడి నీడలో...
పేదోడి జాడలో
నడిచిన నీతి కవిత్వం
నిజాయితీ కవిత్వం
తెలుగు వాకిట్లో కవితా
జీవిత కాలంలో తెలుగు
కవితా చరిత్ర తిరగ రాసిన
మహనీయుడు గుఱ్ఱం జాషువా
తెలుగింట తెలుగు నాట,
తెలుగు నోట
మనం మరువలేని
మన నవయుగ కవితా
చక్రవర్తి గుఱ్ఱం జాషువా !
వందనం ! అభివందనం !

–లక్కరాజు ప్రఫుల్ల చంద్ర ,
63005 46700.

తల్లిదండ్రులకు వందనం

రక్తాన్ని పంచి
కంటికి రెప్పలా పెంచి
ప్రయోజకుల్ని చేయడానికి
త్యాగానికి మించి
జీవితాన్ని ధార పోసే
తల్లిదండ్రులకు వందనం.

బిడ్డల కోర్కెలకు తలవంచి
వారి భవిష్యత్తును గాంచి
బ్రతుకుల్లో చీకట్లు కమ్ముకున్నా
వెలుగుల్ని ప్రసరించే
సూర్య చంద్రులైన
అమ్మా నాన్నలకు వందనం.

వాళ్ళు వీళ్లంత వాళ్ళయ్యాక
పెద్దరికాన్ని వాళ్ళకి కట్టబెట్టి
కన్న బిడ్డల చాటు పిల్లలా
వాళ్ళ బ్రతుకులకి భారం కాకుండా
ఉండాలని ఉబలాట పడుతుండే
మాతా పితురులకు వందనం.

గంజి నీళ్లకు నోచుకోకున్నా
బిడ్డల బాగోతాల్ని భయటపెట్టకుండా
కన్నీళ్ళతో గూళ్ళు కట్టుకున్న
బరువైన రెప్పల్ని కదల్చకుండా
నాలుకని పళ్ళ మధ్య బిగించి
మాటలు జారనీయని
మౌన మునులైన
కన్న ప్రేగులకు వందనం.

-యం యస్ రాజు
9502032666

విశ్వప్రేమ..

సప్తసముద్రాలు సప్తఖండాలు
సప్త వర్ణాలు సప్త రాగాలు

తెల్లని మనసు ఒకటే
గగనం ఒకటే పుడమి ఒకటే
తిరిగే సూర్యచంద్రులొకటే!!

రంగు రూపు వేరైనా మానవుడొక్కడే
దేశాలెన్నున్నా భాషలెన్నున్నా
ఎవరి సంస్కృతి వారిదే!!

ఏదేశంలో
ఎక్కడెక్కడ తిరిగినా
ఆకలిదప్పులు ఒకటే
ప్రేమ ఆప్యాయతలు ఒకటే!!

ఆలోచనలు ఎన్ని ఉన్నా
భావాలెన్నైనా
బ్రతుకు తెరువు ఒకటే!!

ప్రపంచం మొత్తం తిరిగినా
మారని పశుపక్ష్యాదుల భాష
మారని పచ్చని చెట్టు
పీల్చే గాలి తాగే నీరు ఒకటే!!

అంతులేని విశాల విశ్వంలో
పలికే జీవన రాగం
ఎదమీటే అనురాగం
మనసుదోచే మమతారాగం
వినిపించే సమతావాదం
కూనిరాగాల సంగీతం
విశ్వమంతా వినిపించే
జననమరణ సవ్వడి ఒకటే
అనుభూతి ఒకటే
కన్నతల్లి ఆవేదన
ఆనందం ఆక్రన్దన
ఒకటే ఒకటే!!

విశ్వ ప్రేమ చాటే విశ్వ నరుడ నేను
విశ్వాసం నా ఊపిరి
విశ్వ శాంతి నా ఆశయం!!

ఉగ్రవాద భూతాన్ని
ద్వేష భావ జాలాన్ని
తరిమి తరిమి కొట్టి
ప్రేమ విత్తనాలు చల్లి
అనురాగ పుష్పాలను పూయిద్దాం
విశ్వశాంతిని కోరుదాం!!

-డా.చీదెళ్ళ సీతాలక్ష్మి
9490367383

చిట్టితల్లీ జాగ్రత్త

చిట్టితల్లీ జాగ్రత్త
చిన్నారి తల్లి జాగ్రత్త
లోకంపోకడ తెలయనిదానవు
పాపం,పుణ్యం ఎరగనిదానవు
చిట్టితల్లి జాగ్రత్త.

మేకవన్నె పులులెన్నో
తోలుకప్పుకొనివున్నారు
లాలించే నెపములతో
నీచుట్టూ తిరిగేరు.

కంచే చేను మేసే చందాన
కబలించచూసేరు
వరసలెన్నో కలుపుకుంటూ
క్రూరచూపులు చూచేరు

నిను తాకే
ప్రతి స్పర్శలో ఆత్మీయతకానరాదు
నిను పలకరించే పిలుపులలో
ప్రేమభావన లేనెలేదు
తేనెలొలుకు మాటలతో
దరిచేర చూస్తారు
పసిదానవని చూడకుండా
పాణాలే తీస్తారు..
చిట్టితల్లీ జాగ్రత్త

ఆదమరచి ఉండకమ్మ
ఆపదలే వున్నాయి
కలవడిగా ఉండకమ్మా
కాలనాగులు పొంచివున్నాయి
అడుగడుక్కి ఉన్మాదులు
మాటువేసి వున్నారు
సిగ్గుఎగ్గులేకుండా పేట్రేగుతున్నారు
"స్నేహ లతలా"అల్లుకుంటే
తలతీసివేస్తారు,తప్పులెన్నోచేస్తారు

చిట్టితల్లిలా కాకుండా శౌర్యతల్లివి కావాలి
చిన్నారివి కాకుండా "చిరుత"వి నువ్వుకావాలి
ఎదురించే పటిమను అలవాటు చేసుకోవాలి
ఎవరైనాకాని ప్రతిఘటించ నేర్చుకోవాలి
"భారతాన"నీ పాదం ప్రతిధ్వనించాలి
చిట్టితల్లీ! ప్రపంచాన
నీ స్వరం "శాంతి"స్వరమవ్వాలి.

-విశ్వనాథ నరసింహం
9490971589

మెరుపై సాగరా....ఆ గెలుపే నీదిరా

మెరుపై సాగరా
ఆ గెలుపే నీదిరా
నీ రేపటి లక్ష్యం
మరువకు సోదరా
నిప్పులు చిందినా
ఏ పిడుగులు ఆపినా
వెనుకడుగే వేయకు
ముందుకు సాగరా
నలుదిక్కులు నవ్వుతూవున్నా
నలుపెక్కని సూర్యుడు నువ్వయి
ఆ చుక్కలనే ఇలా దించేయి
నీ శక్తిని యుక్తిగా చూపేయి
నటరాజై నువ్వు రాజై
నీ గెలుపే నీలో
మెరుపై సాగరా
ఆ గెలుపే నీదిరా
నీ రేపటి లక్ష్యం
మరువకు సోదర.

-ధరవత్ అఖిల్ స్వేరో
7794934909

సినీ విజ్ఞాన సర్వస్వం

నేడు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా "సినిమా" ఒక వినోదసాధన. పేద, ధనిక వర్గ తారతమ్యాలు లేకుండా చిన్న పెద్ద అనే వయోభేదం లేకుండా అందరికీ వినోదం చేకూర్చే ఏకైక సాధనం "సినిమా". లక్షల కోట్ల పెట్టుబడితో, లక్షల మందికి జీవనోపాధి చేకూర్చుతున్నదీ పరిశ్రమ, సినిమా అన్న పదం వినక, సినిమా చూడని ప్రేక్షకుడు ఈ ప్రపంచంలో లేడు అనటంలో అతిశయోక్తి ఏ మాత్రమూ లేదు.

సినిమా అనగానే మనసులో మెదిలేది తెరపై కనిపించి తమ హావ భావాలతో అంద చందాలతో అభినయంతో ఆనంద పరిచే నటీనటులు మాత్రమే గుర్తుకు వస్తారు. ప్రేక్షకునికి కనబడని నిర్మాతలు, దర్శకులు, సాంకేతిక సిబ్బంది, కవులు గాయకులు వీరందరి సమిష్టి శ్రమ ఫలితమే సినిమా.

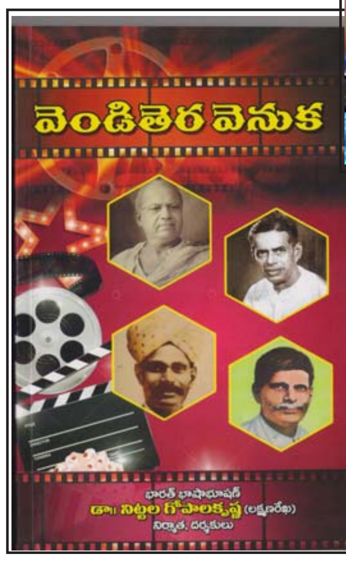

"వెండి తెర వెనుక" పుస్తక రచయిత డా॥ నిట్టల గోపాలకృష్ణ సినీ నిర్మాత మరియు దర్శకుడు. తొమ్మిది చిత్రాలకు దర్శకత్వం వహించారు. పదికి పైగా చిత్రాలకు నిర్మాత. సినిమా రంగం గోమాత, శాకాహారం, మాంసాహారం, బాలల హక్కులు, గాయకులు లాంటి వివిధ విషయాలపై 25కు పైగా గ్రంథాలను రచించారు. రాష్ట్రస్థాయి, జాతీయస్థాయి అవార్డుల గ్రహిత. ఎడిటర్ మరియు ప్రచురణకర్త (పబ్లిషర్) పలు సినిమా రంగాల్లో తాను పొందిన అనుభవాల, తన ఎరికలోకి వచ్చిన ఆసక్తికరమైన సంగతులను రచయిత ఈ చిన్ని గ్రంథం ద్వారా మనతో పంచుకుంటున్నారు. 144 పేజీల ఈ పుస్తకాన్ని "సినీ విజ్ఞాన సర్వస్వం" అనటంలో అతిశయోక్తి లేదు. 58 అధ్యాయంలలో రచయిత సినిమా ఎప్పుడు, ఎలా ప్రారంభం అయింది వివరిస్తారు.

ఆది మానవుడి కాలంలో చీకటి గుహల్లో వెలిగే మంట తాలూకు నీడలు గుహగోడలపై కనిపించటం. సినిమాకి మూలం అనే ఈ రచయిత, నీడలతో వినోదాన్ని పంచే ' నీడ ధియేటర్' క్రీ.శ. 900లో ప్రారంభం అయిందంటారు. నీడలతో వినోదం కలిగించే మాజిక్ లాంతరు 1420లో ప్రారంభించ బడిందట. ఒక వ్యక్తి మాత్రమే చూడగలిగే "పీప్‌షో" 1891లో ప్రారంభం అయినా అంతకు ముందు క్రీ.శ. 1500లో "అతనా సిస్‌కిచర్' (జర్మన్) చీకటి గది ప్రయోగంతో 1799లో ఒక బెల్జియన్ చూపించిన "హారర్"అనే ప్రత్యేక వినోదం, నేటి కదిలే బొమ్మలకు అంకురార్పణ జరిగిందట! ఎలక్ట్రిక్ బల్బ్స్ కనిపెట్టిన థామస్ అల్వా ఎడిసన్‌తో సినిమారంగం ఒక క్రొత్త మలుపు తిరిగింది. 28 డిసెంబర్ 1895న ల్యూమినర్ బ్రదర్స్ అనువారు పేరిస్‌లో ప్రదర్శించబడిన మొట్టమొదటి సంక్లిష్టమైన కదిలే బొమ్మల సినిమా. మూకీ చిత్రాలు 1905 సంవత్సంలో ప్రారంభం పెన్సిల్వేనియలో అయ్యాయి. 1911లో కామిక్ బిట్స్‌లో యానిమేటెడ్ మూవీలు మొదలయ్యాయి. మొట్ట మొదటి యానిమేటెడ్ మూవీ 'లిటిల్ నెమొ'. 1927లో మొట్టమొదటి టాకీ చిత్రం 'జాజ్ సింగర్'. 1934లో మొదటి రంగుల చిత్రం పురుడు పోసికున్నదట! సినీరమ (పెద్దస్క్రీన్) 1950లో వచ్చింది. 1982లో స్టీరియో శబ్దం, 1993లో తీసిన డైనోసార్స్ మొట్టమొదటి కంప్యూటర్ గ్రాఫిక్స్ సినిమా. తొలి ఇండియన్ సిన్మా హిందీలో రాజా హరిశ్చంద్ర ( ) తొలి టాకీ కేన్స్ ఫిలిం ఫెస్టివల్‌లో ప్రదర్శించబడిన తొలి భారతీయ చిత్రం 'నీతానగర్' ( ). ఇంగ్లీషులోకి డబ్ చేయబడిన తొలి భారతీయ చిత్రం 'మైనే ప్యార్ కియా (హిందీ).

సినిమా షూటింగ్ ఎలా అవుతుంది (అధ్యాయం4), షూటింగ్‌లో వాడే పరికరాలు, కెమెరా ఏంగిల్స్, షాట్ చేసే విధానం, ఎడిటింగ్, మార్కెటింగ్ (పే.15), నిర్మాతపాత్ర, దర్శకుని విశ్వరూపం (అధ్యాయం 10), కొన్ని గొప్ప సినిమాలు (అ.13) ప్రముఖ హిందీ, తెలుగు సినిమాలు, సినిమాకు సంబంధించిన జి.ఓలు, నటీనటుల అసలు పేర్లు, సినిమా పేర్లు, సినీ రంగంలోని అవార్డు గ్రహితలు, షూటింగ్‌లో జంతువుల యెడ పాటించవలసిన నియమాలు, వరల్డ్ ధియేటర్స్‌డే (మార్చి 27), కళాకారుల జన్మదినాలు ఇలాంటివే కాకుండా, సినిమా వ్యాపారమా? నీతి బోధనా..? (అ.53) అనే సైద్ధాంతిక చర్చ, భారతదేశంలో సినిమా నిర్మాణంలో మైలురాళ్ళు (1.25) లాంటి వివరాలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఇవేకాకుండా, పేదకళాకారులను ఆదుకుంటున్న "గాంధీ" చిత్రం (అ 23) బొంబాయి (ముంబయి) లోని సినీమ్యూజియం, సినీ రంగంలో చోటు చేసుకుంటున్న సాంకేతికత లాంటి అందరికీ తెలియని ఆసక్తికరమైన విషయాలను పొందుపరిచిన ఈ చిన్ని "విజ్ఞాన సర్వస్వం" అందించిన రచయిత కృషి అభినందనీయం. ఆసక్తులు తప్పక కొని చదవి దాచుకోవాల్సిన పుస్తకం.

ప్రతులకు: ఎన్. గోపాలకృష్ణ
202, శివపసాయిసదన్
శ్రీనివాసపూర్,
హైదరాబాద్- 500 013.
సెల్: 94930 53206

- కూర చిదంబరం
సెల్: 8639335675

తెగి అతికే సంబంధం!

బొడ్డు పేగు తెగగానే
సంబంధం తెగుతుంది!
చనుబాలతో ఆ బంధం
తిరిగి పుంజుకుంటుంది!
అది తల్లి బిడ్డల సంబంధం!

జన్యుపర ఋణబంధం
యుగాలెన్నో గడిచినా
తరతరాలు మారుతున్న
తల్లి బిడ్డల సంబంధం
సాగుతుంది కల కాలం
విడదీయుని మమకారం
ముద్దు మురిపాల అనుబంధం
సకల ప్రాణుల్లో ఇదే సూక్తి
మానవతకు పరమార్థం
తల్లిదండ్రుల విధి ధర్మం
పాటించుటే సృష్టి కార్యం

చదువు సంధ్యలతో పిల్లలు
తమకు దూరముంటున్నా
బతుకు దెరువుకు తమ బిడ్డలు
ఇల్లు విడిచి దూరమైనా
పెళ్లిళ్లతో తమ పిల్లలు
మెట్టి నింటికి పుట్టి నింటికి
దూరమై బతుకు తున్నా
పండుగలకు పబ్బాలకు
వేడుకలకు వేదనలకు
కలిసి మెలిసి వారంతా
పాలు పంచుకొంటూనే
బంధాల అమృతాన్ని
మది నిండా సేవిస్తూ
మురిసి ముద్దై పోతరు!

-ఆకుల రాఘవ,
సెల్:7382441792.

అక్షర యాగం

పదపదమని నను నడిపే తోవై
పదపదమున నా ఆశయ దీప్తై
నను కదిలించే అక్షర సలిలం.

అక్షరమే నా జీవన ద్వారం
తరగని తపనై నను నడిపే రాగం
శ్రమ జీవి కన్నుల కాంతి కిరణమై
జనహితమే నా హృదయ నేత్రమై
నను నడిపించే నవ కవితా దీపం.

ప్రపంచమేమిటి?ప్రకృతి ఎవరిది!
శ్రమయే భాగ్యం
స్వేదం జీవన నాదం ఐతే
కష్ట జీవికి ఈ దుఃఖం ఎందుకు..

ముదిత నెలవులోదైవం కొలువట
మమతల దేవత ముదితే ఐతే
గర్భంలో నిలిచిన ఆ శిశు దేవతను
నలిపేసే నయవంచన ఎవరిది?

ప్రపంచమంతా మోసపు వలయం
యుగాలుగా ఇది పద్మవ్యూహం
మాటల కోటలతో మాయం చేస్తూ
పూటపూటకో వేషం కడుతూ
సాగుతున్న అవినీతి స్వరూపం

ఆగదు ఆగదు నా అక్షర యాగం
అక్షర ఖడ్గం ఝులిపిస్తూ
సాగుతుంది నాకవితా యానం
నా కవిత్వమొక తీరని దాహం...

-వెల్మల జయపాల్ రెడ్డి
9441168976

నానీలు

ప్రమిదలోని ఒత్తివై
విజ్ఞాన జ్యోతి
వెలుగును నింపావు
గురువుగా.

ఎడతెరిపి లేని
వర్షం
పేదోని గుడిసెలో
షవర్ జల్లులు.

వర్షమే వర్షం
రైతుల ఆశలకు
ఊతమా!
ఉన్నది ఊడ్చుడా!.

వర్షం దంచి కొట్టే
జలపాతాలు
ఒంపుసొంపులతో
పరవళ్ళు తొక్కే.

ఉచిత పథకం
అమలవుతుంది
ఇంటింటా
సిమ్మింగ్ పూల్‌తో.

చెరువులన్నీ
కళకళలాడుతున్నాయి
ఎన్ని జీవులకు
కల్పతరువో.

-చాపలమహేందర్
9949864152

అక్షరమూర్తి

ఓంకారముతో
శ్రీకారము చుట్టించి
నుదుటిరాతను తీరుగా తీర్చిదిద్దే
అతనొక- భూలోక బ్రహ్మ!
అవనిపలకపై
అక్షరమైన నడవడికను కూర్చే
తడబాటులను తప్పించే
అతను -మనకు మరో అమ్మ!
భాస్వరపదాల తపస్సుతో
బాల పెదాలపై సుభాషితాలతేజస్సును
భాసింపజేసే బృహస్పతి!
గ్రహగతుల వలె
క్రమగతిని ఏర్పరచి
శ్రేయస్సుకై సమగతిని-
నిఖిలజగతి మేలుకై
నిగ్రహాన్ని నిలిపి
జ్ఞానబీజాన్ని స్థాపించి
ప్రేమఫలాలు కాచే ...
సంస్కారవృక్షాన్ని దర్శించే
అతను -ఆదర్శ దార్శనికుడు!
సమస్యలవంతెనలను
సహనవాహనంతో
దాటించే-
జీవితపాఠాలను బోధించే
అతను-మరో బుద్ధభగవానుడు!
అనంత విజ్ఞానసాగరగంధాన్ని
అలలసుద్దముక్కలలో
బంధించి-మనసుబల్లపై వివరించి
సందేహాలను పరిమార్చి
విజ్ఞానామృతాన్ని
పంచి ఇచ్చే- పుడమిపరమాత్మ!
జ్ఞానపునాదిపై
ఉద్యోగభవనంలో
ఉన్నతస్థానంలో
ఉచితాసనంపై
ఆసీనమయ్యేందుకు
స్థిరపడేలా ....
విద్యాసోపానాలను వినిర్మించే
సుందర విజ్ఞాన శిల్పి!
తన స్వప్నాలే
సాకార సుమవనాలై
పరిమళిస్తూ...పరిఢవిల్లితే
పులకించిపోయే-
జీవనవనమాలి!
నిత్యచైతన్య బోధనారథి
సత్యశాస్త్ర విజ్ఞానసారథి !
అతను -తనువెల్లా త్యాగదీప్తి
అతను-నిలువెల్లా జ్ఞానస్ఫూర్తి!
అతను-నిత్యప్రేరణాశక్తి!
అతడు-సాక్షాత్తూ...అక్షరమూర్తి!

- డా.పింగళి గంగాధర్ రావు
7013072972

శ్రమజీవి

ముదిమి వయసులోనైన..
కష్టము తప్పకుండెను..
కడుపున పుట్టినోల్లు..
పట్టించుకోకుండెను..
అయ్యయ్యో తల్లి..!
ఆదుకునేవారు కరువాయెనా.!!

తనువు భారమైన..
తప్పకుండె కష్టము..
తనయుల దూరం పెట్టిన..
తప్పదాయె జీవనము
అయ్యయ్యో బామ్మా..!
శ్రమజీవి నీవమ్మా...!!

మూడు కాళ్ళతో బామ్మ..
చేసె బతుకు పోరాటము..
ముసలి వయసులో అమ్మ..
అపకుండె ఆరాటము..
వారెవ్వా ముసలమ్మ..!
వందనాలు నీకమ్మా..!!

కట్టెల మోపునమ్మ..
వీపునా మోస్తుండె..
భారమని ఊకుంటే..
బతుకు సాగకుండె..
అయ్యయ్యో బామ్మ..!
తీరకపాయె కష్టాలమ్మ..!!

-పసుల.శంకర్
9542181301

కరోనా....తేటగీతి పద్యాలు

రెండు వత్సరములు గాను రీతి మార్చి
జనుల గుండెల్లో గుబులును జాస్తి చేసె
పేరు మార్చుకుని నరుల భీతి పెంచె
నుడువును సునీత బండారునుడులు పెక్కు

మాయమైపో కరోన యిక మమ్ము వదిలి
చెదిరె విద్యార్థుల భవిత చిత్రముగాను
తరలి పోవు దినము వచ్చు తథ్యముగను
నుడువును సునీత బండారునుడులు పెక్కు

అలసి పోయె బతుకులింక యండ లేక
పనులు యాగిపాయె బతుకు భారమాయె
జీవితములు తిండియు లేక చెదిరి పోయె
నుడువును సునీత బండారునుడులు పెక్కు

స్వార్థపరులుగాను మనుష జాతి మారె
మృగము కన్నను హీనమై ముప్పుగాను
మార్చి వేసిన కరొనింక మరలి పొమ్ము
నుడువును సునీత బండారునుడులు పెక్కు

కాల మహిమను మనలకు కరొన చెప్పె
భయము యెరుగని వారికి భయము పెట్టె
చిన్నపాటి నిర్లక్ష్యము చిద్రము చేసె
నుడువును సునీత బండారునుడులు పెక్కు

రోజురోజుకు పెరుగుతూ రీతి మార్చె
గృహము లోపల వుండుట గుట్టు గాను
భద్రత పాటించనట్లైతే బలవుతావు
నుడువును సునీత బండారునుడులు పెక్కు

మాస్కు ధరించినామని మాయవలదు
కాచుకొని జీవి వుందిగా కాటువేయ
మనల భద్రతయే యిప్పుడు మనకు రక్ష
నుడువును సునీత బండారునుడులు పెక్కు

మూడవ విడత వైరసు ముందుకొచ్చె
పగటి దోమకాటు వలన ప్రాణ భీతి
చిన్నపిల్లలపై'జికా' జీవి చూపు
నుడువును సునీత బండారునుడులు పెక్కు

జనులు టీక వేసుకొవలె చక్క గాను
రెండు మాస్కులు ధరింప రీతి గాను
శానిటైజరు వాడుము శ్రద్ధ గాను
నుడువును సునీత బండారునుడులు పెక్కు

గుంపు గాను కూడవలదు గుర్తెరుగుచు
నడుచు కోవలె యందరు నైజమెరిగి
కరొన సిద్ధము గానుంది కాటు వేయ
నుడువును సునీత బండారునుడులు పెక్కు

-సునీత బండారు
9440671530

కల్లోల చిత్రం!

హాలం పట్టి పొలం దున్ని
స్వేద ధారలే కురియగ జేసి
నారు వేసి నీరు పోసి
మొక్కలు పెరుగగ మురియగ జూసి
పచ్చదనాల మెరుపును గాంచి
చివురించిన ఆశల తావిని గ్రోలి
చెంత చేరిన ఆలిని కౌగిలి చేర్చి
పులకించిన హృది వికసితమే
కన్నుల విరిసిన పైరు సోయగమే
కన్నబిడ్డల సంతోష సంబరమే
సంక్రాంతి పండుగ రాబోతూంటే
కోతలకందరు సిద్ధమవుతోంటే
వాయుగుండపు వానలతో
ఉరుములతో పిడుగులతో
వాగులు వంకలు పొంగే
వరదలతో
పెనుతుఫాను విరుచుకుపడితే
నీట మునిగిన చేలతో
కొంపా కొట్టం కొల్లేరైతే
ఎంత నష్టం ఎంత కష్టం
తీసుకున్న ఋణం పీడిస్తూంటే
ఆకలిబాధతొ అలమటించే
కుటుంబ కల్లోలం
మళ్ళీ మొదలు పెట్టాల్సిన
బ్రతుకు చిత్రం
ఎంత విషాదం
ఎంత హృదయవిదారకం!

-అన్నం రాజువేణుగోపాల శ్రీనివాసమూర్తి
9014463489.

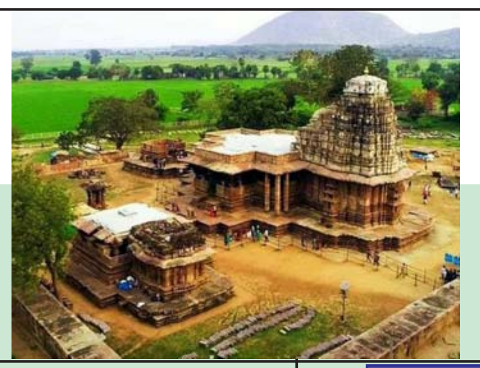

పర్యాటక ప్రాభవం!

శిల్పకళకే ప్రఖ్యాతి మన రామప్ప దేవళం
శిఖరాయమానం ఆ నిర్మాణ కౌశలం
శివకేశవ అభేదం రామలింగేశ్వరం
శిరోధార్యం చిత్రకళా నైపుణ్యం!

మన సుందర భాగ్యనగరానికి అంతంత దూరం
మనోహర ఓరుగల్లు సామీప్యం
ములుగుజిల్లా వేంకటాపురం మండలం
మహా పుణ్య ప్రాంతం పాలంపేట గ్రామం!

ఆలయాలెన్నో ఉన్నా అచ్చెరువొందించే
అపురూప కట్టడంగా అలరారుతోంది
అత్యంత రామణీయకత సంతరించుకున్న
అలనాటి మేటి దేవాలయం!

కాకతీయరాజుల కమనీయ అభిరుచికి తార్కాణం
కన్నులపండువ గావించే దృశ్యమాలికా వైభవం
కళకే వన్నె తెచ్చిన శిల్పుల పనితనపు సామర్థ్యం
కలకాలం గురుతుండిపోయే పర్యాటక ప్రాభవం!

ఎనిమిది వందల యేళ్ళ నాటి చారిత్రక నిదర్శనం
ఎందరో సందర్శించి తరించిన కీర్తి కేతనం
ఎట్టకేలకు యునెస్కో గుర్తింపు పొందిన సంవిధానం
ఎక్కడెక్కడి తెలుగువారి సంబరానికి కారణ పర్వదినం!

-అన్నం రాజువేణుగోపాల శ్రీనివాసమూర్తి
9014463489.

రామప్ప దేవాలయం (సమ్మోహనాలు)

రామప్ప గుడి చూడు
చూడ ముచ్చట నేడు
నేడు జగతిన మేలు హోదాయె రాధికా!

ఇసుకపై గుడికట్టి
కట్టి మనసును పెట్టి
పెట్టెనే చుట్టూర శిల్పములు రాధికా!

నిర్మాణ కౌశలము
కౌశలము అద్భుతము
అద్భుతము శిల్ప సౌందర్యమే రాధికా!

ఇటుకలన వింతలవి
వింతగా తేలునవి
తేలునవి నీటిలో ముంచినను రాధికా!

రామప్ప నిర్మించ
నిర్మించి పేర్గాంచ
పేర్గాంచె రామప్ప గుడిగాను రాధికా!

రాతి రంగులు పోక
పోక నిలిచినవింక
ఇంకనూ అచ్చెరువు గొల్పునే రాధికా!

కాకతీయుల ఘనత
ఘనమైనదీ చరిత
చరితపుటలో చేరి మెరిసెనే రాధికా!

రామప్ప చెరువుంది
చెరువుకో తీరుంది
తీరైన సుక్షేత్ర సహకారి రాధికా!

రేచర్ల రుద్రయ్య
రుద్రయ్య కాంక్షయ్య
కాంక్ష తీరిన ఫలము నేడొందె రాధికా!

ఎత్తైన పీఠమై
పీఠమున తారకై
తారకై మెరిసి శోభించు గుడి రాధికా!

నునుపైన రాతినే
రాతినే చెక్కనే
చెక్కనే పెద్ద శివ లింగముగ రాధికా!

ఇతిహాస గాథలను
గాథ గల శిల్పమును
శిల్పములు రమణీయమైయొప్పె రాధికా!

నాగినీ శిల్పములు
శిల్పముల అందాలు
అందాలు నేటి వైచిత్ర్యాలు రాధికా!

నంది ప్రత్యేకతను
ప్రత్యేక భంగిమను
భంగిమను చూచుటొక గమ్మత్తు రాధికా!

నంది కనులను చూడు
చూడ మనలను చూడు
చూచునే మనలనే ఎటుచూడ రాధికా!

స్తంభాలు కప్పులూ
కప్పు శిల్పమ్ములూ
శిల్పములు సమ్మోహ పరచులే రాధికా!

నాట్య కత్తెల సొబగు
సొబగులద్దిన మెరుగు
మెరుగు బంగారమౌ భంగిమలు రాధికా!

వారసత్వపు హోద
హోదాను గుడిపొంద
పొందగా పొంగెనే హృదయాలు రాధికా!

-గుడిపూడి రాధికారాణి
9494942583

ఎంత ఘనమప్పా..! మన రామప్ప.!!

ఎనిమిది వందల
యేళ్ళకు తెలిసింది
ఎనకటి ప్రజ్ఞా
పాటవం..!

ప్రపంచ పటంలో
ప్రకాశనం..
తెలివైన తెలుగోడి
తెలంగాణం.!

కాకతీయుల
కళావైభవం
దేవుడికే
పగలంతా వెలుగు.!

ఎటువైపు
తిరిగినప్పటికీ
మనల్నే చూసే
మహాద్భుత నంది..!

ఏళ్ల కట్టడానికి
ఆధారం..
ఇప్పటికీ చెదరని
ఇసుక పునాదులు.!

నీళ్లలో తేలే
ఇటుకలు
నీలకంఠుడి
శిఖర ప్రాకారాలు.!

శిల్పాలలో పొదిగిన
వాయిద్యాలు
మీటితే పలికే
సప్త స్వరాలు.!

శిల్పాచార్యులదే
ఎనలేని గొప్ప
అందుకు సాక్ష్యమే
మన రామప్ప.!

రాజులు,దేవుడిని
మరిపించినాడు
అమరశిల్పి
ఘన రామప్ప.!
అడవుల్లో వెలిసిన
ఆలయం..
నేడయింది ఒక
అద్భుతం.!

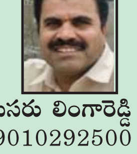

-పెసరు లింగారెడ్డి
9010292500

సిరుల రామప్ప

కాకతీయుల కళా విభవం
రామప్ప శిల్ప కళా వైభవం

రామప్ప సృజన శిల్ప నైపుణ్యం
శిల్పకళా వైభవ తార్కాణం

శిల్ప ప్రతిభా నైపుణ్య ఘనకీర్తి
రామప్ప శిల్ప విశిష్ట విశ్వకీర్తి

రమణీయ శిల్పకళా నిధి
శిల్ప వైచిత్రి కల పెన్నిధి

శిల్ప నైపుణ్యాల మచ్చుతునక
అద్భుత చిత్ర ప్రాభవ ప్రతీక

రమణీయ కుడ్య శిల్ప మంజీరాలు
సుస్వర సంగీత కళా స్వరాలు

మధురానుభూతిమనోమందిరాలు
సంస్కృతి వైజ్ఞానిక కళా వారధులు

శిల్పకళ సిరుల కళాధామం
సర్వ సుందర శిల్పాధామం

మదనిక ల వయ్యారాల సృష్టి
అజరామరమైన రామప్ప తుష్టి

-పి. బక్కారెడ్డి
9705315250

రామప్ప గుడి

అక్కడిశిల్పాలు
సప్తస్వరాల రాగాలాపన చేస్తవి
అక్కడి శిల్పాలు
గజ్జెకట్టి పేరిణీ నాట్యంచేస్తవి
అక్కడి శిల్పాలు
చెలికత్తెలై చెలిమిచేస్తవి.
శిల్పాలక్కడ సాలభంజికలై
కడుపునిండా కథలుజెప్తయి
మాటల మదనికలై
మనుష్యుల మతిపోగొడ్తవి
మల్లెతీగల పొదరిల్లై
పరిమళాల ఊసులుజెప్తవి
నల్లని నాగినీలై
బంధమేసి నాట్యంచేస్తయి.
శిల్పాలక్కడ పూసిన ఎర్రమందారాలై
ఎదురొస్తయి
విరిసిన విరజాజులై
పరిమళాలీనుతయి
తెల్లని ఐరావతాలై ఆశీర్వదిస్తయి.
అదొక
శిలలతో శిల్పుల యుద్ధ సంగ్రామం
అదొక
భూమిపై రాలిన నక్షత్రం.
అదొక
కాకతీయ రాజుల కళలపూదోట
అదొక
చరిత్రకు కట్టిన రక్షాబంధనం.
ఆ దేవాలయం
ముత్యాల పందిరై మురిపిస్తది
ఆ దేవాలయం
అద్దాల భువనమై ఆనందింప జెస్తది
ఆ దేవలయ ప్రతిమలు
చూపుల గారడి చేస్తవి
ఆ దేవాలయం
రాలపై పూసిన తీగలకు ఆనందఫలమిచ్చి
ఆకలితీరుస్తవి.
అక్కడ ఏ రామప్ప మహా శిల్పి
రాలకు ప్రాణంపోసెనో
ఏ రేచెర్ల రుద్రుడు
ఏమంత్రమేసెనో
రాజులు రాజ్యాలు ఏమట్టికలసెనో
ఇప్పుడు రామప్ప గుడి
ప్రపంచ వారసత్వసంపదై
పరిఢవిల్లుతున్నది.

-డాక్టర్ గుడేలి శ్రీను
9959954848

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 324వ రోజు 'మతిమరుపు' అనే అంశంపై పలువురుకవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు. 'మతిమరుపు'అనే అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా అందిస్తున్నాం.. – సంపాదకులు

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక &
దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం
ఏకాంశ కవిత్వం నిర్వహణ:
డాక్టర్ రాయారావు సూర్యప్రకాశ్ రావు, 9441046839

మరుపు మంచిదే

కం. మతిమరుపువరముకొన్నిట
నతితెలివిన మోసగించుట న్యాయమునౌ
సతిసుతులెవ్వరు మెచ్చరు
మతియుండియు నాటకములు మాయు చేయన్!!.
మ. మరుపేమంచిదినష్టభీతినిడుముల్ కాంక్షల్ వినోదమ్ములన్
వెరుపున్ బాధవిషాద సంఘటనలలో వీక్షించు వేళలన్ విధిన్
గరమున్ మ్రింగెడు క్లిష్టమైన స్థితిలో కాయమ్ము శైథిల్యమై
బరువున్ పెంచెడు దుష్టకార్యములలో కాలమ్ము బీభత్సమున్!!.
కం. మరువకు తల్లినిదండ్రిని
మరువకు నీ మాతృభాష మమతను సేవన్
మరువకు చదువును సంస్కృతి
మరువకుడీ మూర్తిమాట మనమునయెపుడున్!!
చం. మరుపున శాంతి సౌఖ్యమగు మానసమందున స్వచ్ఛభావనల్
విరివిగనొత్తిడుల్ వదిలి ప్రేమలు రాగనియంత్రణెప్పుడున్
కరముల పంచి వెల్గులను కమ్మని జ్ఞాపికలందజేయుచున్
పరిమితులందు హంసవలె పద్ధతియుండును చిత్తశుద్ధితో!!.

-మాడుగుల నారాయణ మూర్తి

దైవాదీనం

అనుకోకుండా జరిగిన సంఘటన
మతిపోగొట్టేసింది
తేరుకొనేలోపే అంతా
జరిగిపోయిందంటారు
మతిమరుపుకు మందులేదు
నిత్య ధ్యానంతో నియంత్రణ
మతిమరుపు ఒక్కోసారి వరం
మరోసారి విషాదం
పిల్లలకు వృద్ధులకు అనివార్యం
తాళం వేసి గొళ్ళెం మరచినట్లు
సరుకులు కొన్నాక డబ్బులకై
ఖాళీ జేబుల్లో చేతులుదూర్చి
ఇంట్లో మరిచానని ఆలోచనలో
మునిగిపోతే వచ్చేవి చివాట్లే
అనవసర విషయాలు
ప్రమాద సంఘటనలు
ఇతరులు తిట్టిన తిట్లు
మరచితేనే కదా
మనస్సుకు ఊరట
మంచిని గుర్తుంచుకొని
చెడును మరచితేనే
మనుగడ సుసాధ్యం
మతిమరుపు మితిమీరితే
మానవ మనుగడకు ప్రమాదం
ఒత్తిడిని అధిగమిద్దాం
మనస్సును అదుపులో ఉంచి
ధ్యానాన్ని ఆచరిద్దాం
మతిమరుపును నియంత్రిద్దాం
హాయిగా బతికేద్దాం.

-గుండం మోహన్ రెడ్డి

ఓ వరమే

సంఘర్షణలకు ఊపిరి పోసే
ఆలోచనల యుద్ధభేరికి తాళలేక
మనోసంద్రంలో కాలం సృష్టించే
అలజడులను భరించలేక
గెలుపోటముల పలకరింపుల
తారతమ్య భేదం గ్రహించలేక
యాంత్రిక చిరునవ్వుల
పలకరింపు చేష్టలను
అంచనా వేయలేక
వేసే ప్రతీ అడుగుకి గుచ్చుతున్న
వర్తమాన రహదారులను దాటలేక
అధికార, అహంకారులు ఎగురవేసే
భవిష్య విజయకేతనాలకు తలవొంచలేక.
కందెన కరువైన
ఇరుసు లాంటి
జీవితఘడియల మధ్య నలిగి.
బలహీన పడుతున్న న్యూరాన్లు
తమ ఉనికిని కోల్పోతూ
తమ కాన్వాసుపై గీసుకున్న
చిత్రాలను బూడిదలో కలుపుకుంటూ
మతిమరుపనే తెడ్డుని
వరంగా పొంది కాలనదిలో
ఒడ్డుకి చేరే ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి.
బహుశా వీటికి తెలుసు
బలమైన కర్మ సిద్ధాంతానికి
తలవొగ్గవల్సివస్తుందని
గెలుపు తీరాలను చేరలేనప్పుడు
గతమార్గ గాయాలకు లేపనం పూసి
రేపటి తీరాన్ని చూపే
దిక్సూచి అవుతుందని.

– శ్రీదేవి సురేష్ కుసుమంచి

మతి గతి!

మతిలేని మాట
శృతిలేనిపాట
మతిమరుపు తెచ్చు తంటా!
మతి ఎంతో గతి అంత!
మతిమరుపు వాడు
నీటిలోపడి ఈతమర్చిన చందం!
మర్చిపోతే కడతారు తాటాకులు!
చూపేరు తడాఖా!.
బుద్ధిచెడిన రాజుకి
మతిమరుపు మంత్రి
రాజ్యంలో అరాచకం కల్లోలం!
మరుపుతో మనిషి మారు
మన్ను తిన్న పాముగా!
నిమ్మకునీరెత్తి నట్టుగా!.
వయసుతో సమస్యల వలయంలో
కష్టాలసుడిగుండంలో
చితికి చీకిపోయిన మనిషి
ఒంటరిపోరులో
కన్నీటిహోరులో
పేరు ఊరులేని బికారి
ఇల్లు అలుకుతూ పేరు మరిచిన
ఈగ చందంగా మారు!
నేటి మోసం దగా ప్రపంచంలో
మతిమరుపు వాని జేబు
బ్యాంక్ ఖాతా ఖాళీ చేసి
అరచేతిలో వైకుంఠంచూపే
దగాకోర్లు! వంచకులు!.
గతాన్ని
కష్టాలు నష్టాలు తవ్వుకుంటూ
కుమిలి కుమిలి అనుక్షణం కుంగిపోకుండా
మితంగా ఉండే మతిమరుపు
మేలుకదూ!
మనపై మాటతూలిన వారిని
మతిమరుపుతో మన్నించడం
మంచిది కదూ!
నల్లబల్ల పై డస్టర్ లా
చెడు ఆలోచనలు ద్వేషం అసూయని
తుడిచివేసే మతిమరుపు
మానవతకు గెలుపు!.

-ఎ.రాజ్యశ్రీ

కొంత ఖేదం -కొంత మోదం

మతిమరుపు
మెరుపు తగ్గి
మందహాసం అగు
అక్కడే పెట్టి ఎక్కడెక్కడో వెతికి
గాభరా పెరిగి
తంటాల మీద తంటాలు
విద్యార్థులకు,ఉద్యోగార్థులకు
ఎదుగుదలకు ప్రతికూలం
మతి పోగొట్టు మార్పు
వ్యథ మర్చిపోవడానికి అవశ్యం
స్మృతి వెంబడే విస్మృతి
మానసిక సమస్యలు
మతిమరుపు కు ప్రేరకం
యోగ, దైవ భక్తి, మానసిక ఉల్లాసం
మతిమరుపుకు విరుగుడు
చెడు విషయాల్లో
మరుపు అవశ్యం
మంచి విషయాల్లో అనర్థం.

-వైద్య ఉమ

మనసం చేసుకో

నేకన్న కలలు
నన్నెప్పుడో వదిలి పోయాయి
నాస్మృతి పథంలోంచి
తొలగి వెళ్లి పోయాయి
నీటిలోని అలలు
ఎప్పుడు ఒకే చోట వుంటే
వున్న పిచ్చి అంతా
నా మస్తిస్కనీలోనే వుండేది.
భగవంతుడు మనిషి కిచ్చిన వరాల్లో
మతి మరుపు అద్భుత వరం
గతాన్ని తలుచుకొని ఏడ్చే కన్నా
తెలియక వచ్చేదాన్ని ఊహించడం మిన్న.
గడిచిన గతం మట్టిలో ఒలికిన పాదరసం
వర్తమానం చేతిలోవున్న అమృత కలశం
ఈ రోజును యింపుగా మలచుకో
రూపంలేని రేపుకోసం వగపెందుకు.
గతం ఎందరినో కాల్చేసింది-పూడ్చేసింది
పోయే వాళ్ళను ఎవ్వరిని ఆపలేం
ఆ మరుపే లేకుంటే ముందుకు సాగలేం
అది లేకుంటే జీవితానికి సుఖమే లేదు.
మతిమరుపులో ప్రమాదం
నిత్యావసరాలను మరిస్తే ఇంకేమైనా వుందా
దిన చర్య మరిస్తే అది రోగమే
అవుతుంది జీవితం నరకం
రోజూ వెతుకులాట.
ఈ రోజు నిలకడైన అరచేతిలో ఉసిరికాయ
నీయిష్ట మున్న రీతిలో
జీవితాన్ని మలచుకో
చేసిన ఉపకారాన్నీ యింటినీ మరువొద్దు
తల్లిదండ్రులనూ దైవాన్నీ
మననం చేసుకో.

– కందుకూరి మనోహర్

వరం

ఏడాదికోసారి
ఏదో విధంగా
'మతిమరుపు' పరీక్ష
జరుగుతోంది.
ఆ పరీక్షలో పాల్గొంటున్న
ప్రతి ఒక్కరు ప్రతిసారి
తప్పక మతిమరుపును
వ్యక్తము చేస్తున్నారు.
ఏ ఒక్కసారైనా వారిదో
వీరిదో జ్ఞాపకశక్తి కొంచమైనా
ఉన్నట్లుగా నిరూపితమైనట్లు
ఎవరికి తెలిసినట్లులేదు.
వీరు పాతవి
కొత్తగా చెబుతున్నారో
నిజంగా
కొత్తవాటినే చెబుతున్నారో
వీరికే మతి ఉన్నట్లులేదు.
వారైనా
పాతవాటినే కొత్తగా వింటున్నారో
నిజంగా కొత్తవాటినే వింటున్నారో
వారికే మతి ఉన్నట్లులేదు.
మతిమరుపు
ఆవిధంగా
ఓట్లు వేయించుకుంటున్నవారికి
వేస్తున్న వారికి వరమైంది.

– రుద్రాక్షల మఠం ప్రభులింగశాస్త్రి

మది మెరుపు

ఆకాశంలో
మేఘాల మాటు సూర్యునిలా ఎన్నో
అంశాలు
రాత్రి
మబ్బుల మాటు వెన్నెలలో
చంద్రుడు తారకల్లా
ఈ మతి మరుపు
మదిలో మెరుపు లా మాయమవుతూ.
అది ఓ అంతరంగ మధనం
ఎన్నో ఆశలు ఆశయాలు
అనుభవాలు అనుభూతులు
మనసంతా నిండి ముఖ్య మైనవి
మెరుపు గా మిగిలి
కొన్ని భావ అంతరంగంలో
ప్రతీకగా నిలుస్తు
అది చెప్పిన వారికి అసంతృప్తి
ఎలా మరి చారు? ఇది ప్రశ్న
ఉన్న ఆలోచనలు
ఉన్నతమైన భావాలు
మనసులో మిగిలి.
ఒక ప్రశ్నగా
అంతరంలో ఎన్నో
అనుభూతుల పరంపరలో
ఎన్నో అంశాలు మిగులుతూ
కొత్తవారికి కొత్త అంశాలకి
ప్రేరణ గా మదిలో మెదులుతాయి.

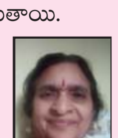

-నారుమంచి వాణి ప్రభాకరి

హృదయ శ్వాస

ఏముంది జీవితం-
చావు బతుకుల మధ్య సంగీతం
మట్టిలో పుట్టి మట్టిలో కలవడం
హృదయ కమలం
సుమధుర సుగంధ మకరందం
తుంటరి మనసు భ్రమరం
ఆగని చలన చంచలత్వ చిత్రం
మనసు కోవెలలో
శాంతి దీపం వెలుగుతుంటే
జగమంతా ఏలే రాజూ బంటూ నీవే.
స్వార్థం ముసుగులో చీకటి మాటున
నమ్మకం ద్రోహం వలలో చిక్కిందా
మాటలకందని ఆత్మగౌరవ పోరాటం
ఊహించని మతి మరుపు నిద్రాణం.
మనసు గతి తప్పిందా
తాడూడిన బొంగరం జీవన పయనం
మనసు విరిచే దొరలెందుకో
ఈ భూమ్మీద మారీచుల్లై తిరిగేరు.
కనబడని ఆషాఢభూతులే
కష్టార్జితం కొల్లగొడుతుంటే
కనులకు నిదురేది
మనసుకు విశ్రాంతి ఎక్కడ.
బతుకు దారిలో బ్రహ్మజెముళ్లై
హృదయ కమల రేకులు రాలుస్తున్నా
ఏకాగ్రత చెదరని శిల్పమల్లే
నీ అనంత శక్తులే
నీ మనోధైర్యానికి వెలుగు వాకిళ్ళు.
మనసు ఎదలోని గాయాలకు
ధర్మవ్యాసుడిలా జ్ఞాన ఘుంటంతో
ఈ లోకంలోని దుఃఖాశ్రువులపై
అమృత బిందువులు చల్లుతూ నడు.
అమలిన ఆరుద్రవై
బీడుపడిన మనోనేలలో
పచ్చని కలలు పండించు
మతిమరుపును జయించు.

-ఏడెల్లి రాములు

మతిమరుపు మధురమే

కాలం
అన్ని గాయాలను మాన్పలేక
మతిమరుపనే మందునిచ్చి
గుండెకింత ఊరటనిచ్చింది.
కోపం వల్ల అవివేకం
అవివేకం వల్ల మతిమరుపు
మతిమరుపు వల్ల బుద్ధి నాశనం
బుద్ధినాశనం వల్ల మనిషి నాశనం
జీవితంలోసంతోషం సాగరంలా
ఆనందాల పొదరిల్లులా అల్లుకోడానికి
మరుపును మించిన బంధువు లేదు.
మనసుపడే వేదనకు
గుండెలో నలిగే వెతలకు
గాయమైన మేనికి మతిమరుపే ఆదరువు.
చింతలెక్కువైన వేళలో
చిరాకు పరాకుల వేళలో
బాధ్యత ల సతమతాల్లో
జ్ఞాపకాల వెల్లువ తగ్గిన వేళలో
పొరపాట్లూ గ్రహపాట్లూ
చుట్టుముట్టిన వేళలో
పరాభవాలెదురైన సమయంలో
మతిమరుపుమంచి ఆయుధమై
ముమ్ముందుకు నడిపించే శక్తి.

– పురం మంగ

'భగవంతుడంటే...' సిరిగాద శంకర్ ప్రశ్నోత్తరాల సంకలనం

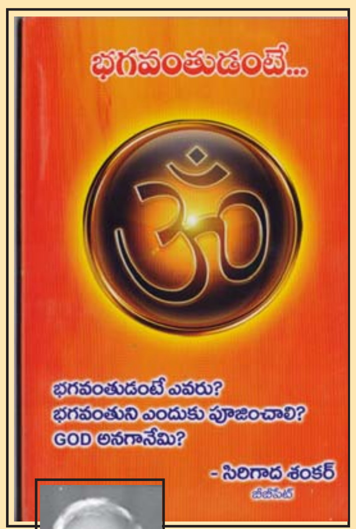

కవి, నవలా రచయిత, స్థల పురాణ, జానపద, బాల, కథా సాహిత్య ప్రక్రియలలో గ్రంథాల రచయిత విశ్రాంత ప్రధానోపాధ్యాయుడు సిరిగాద శంకర్, గాడ్ అంటే ఏమిటి? భగవంతున్ని ఎందుకు పూజించాలి? వంటి ఆధ్యాత్మిక జిజ్ఞాస కలిగించే అంశాలను "భగవంతుడంటే" అనే పుస్తకంగా ప్రశ్నోత్తరాల రూపంలో సంకలనంగా ప్రచురింపచేసారు. 221 ప్రశ్నలు, సమాధానాలతో ఈ పుస్తకం సరళమైన చదువరులు తేలికగా అర్థం అయ్యే విధంగా శాస్త్రీయ, ఆధ్యాత్మిక సందేహాలను నివృత్తి చేస్తోంది. శ్రీరామాయణ, భాగవత, భారత, వేద, పురాణ, మనుస్మృతి వంటి గ్రంథాలలో పేర్కొనబడిన వ్యవహారిక జీవన విధానంలోని అంశాల ఆచరణ, ఆస్తిక్య పారమార్థిక భావనల అంతరార్థాలను ఈ పుస్తకం విశదపరుస్తుంది. ఉదాహరణకు 178వ ప్రశ్న ఉత్తరం దిక్కున తలపెట్టి ఎందుకు నిద్రించకూడదు? అంటే గురుత్వాకర్షణ శక్తి తరంగాల ప్రభావం కారణంగా రక్త ప్రసరణలో మార్పు సంభవించి ఆరోగ్యసమస్యలు సంభవించవచ్చునని వివరిస్తారు. వివాహ నియమాలు, ఆలయ సందర్శనలు, సనాతన ఆచార వ్యవహారాల అంతరార్థాలు తెలియకుండానే మనం యాంత్రికంగా ఆచరిస్తుంటాం. కాసుల కోసం కక్కుర్తి పడేవారంతా ధర్మానికి తిలోదకాలు యిచ్చినట్టే ధనం ముఖ్యమనుకొన్న చోట ధర్మం వుండదని భారతీయులకు, పాశ్చాత్యులకు భేదం స్పష్టపరుస్తారు. కొన్ని శ్లోకాలకు భావాలు వివరించబడిన ఈ పుస్తకంలో మహాభారత, రామాయణాలలోని ముఖ్య సంఘటనలు, పూజా ఫలితాలు, అద్వైత, విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత మూర్తుల జీవిత విశేషాలు సేకరించి పొందుపరిచారు. మన దైనందిన జీవితంలో గడపకు పసుపు ఎందుకు పూస్తారు? ముగ్గులు ఎలా పెట్టాలి? పూలతోనే ఎందుకు పూజ చేయాలి? దీపం వెలిగించటం ఎందుకు? శుభలేఖకి నలువైపులా పసుపు ఎందుకు రాస్తారు? గుడిలో శఠగోపనం తలమీద ఎందుకు పెడ్తారు? పూజలో కొబ్బరికాయ కుళ్ళితే మంచిదా? కాదా, ఆలయంలో చేయకూడని ఏవి? ఇంతమంది దేవుళ్ళెమిటి? అందరికీ ఎందుకు మొక్కాలి? వంటి సహజంగా మనకు తలఎత్తే ప్రశ్నలకు రచయిత శంకర్ శాస్త్రీయజ్ఞాన సంబంధితంగా స్పష్టంగా సమాధానాలు అందచేసారు. ఆసక్తిపరులు ఈ పుస్తకం తెప్పించుకొని ఇంట్లో పదిలపరచుకోవటం ఆవశ్యకం.

ప్రతులకు: సిరిగాద శంకర్,
4-94/ఎ, కాకతీయనగర్ కాలనీ,
దేవునిపల్లి,
కామారెడ్డి (మం॥జిల్లా)-503 111
సెల్: 9493301985

-జయసూర్య
సెల్: 9440664610

సెప్టెంబర్ 26 న కోరుట్ల లో స్వేచ్ఛ సాహితీ సామాజిక సేవా సంస్థ ఆధ్వర్యంలో... కవయిత్రి కటుకం కవిత రచించిన 'కైతిక కౌముది' గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న ప్రముఖ కవి విమర్శకులు దాస్యం సేనాధిపతి...వేదిక పై ఎడమ నుండి..సీనియర్ కవి చిన్న రాజయ్య.. కథారచయిత కటుకోజ్వల మనోహరాచారి..సభాధ్యక్షులు రాస భూమయ్య...కళాశ్రీ సంస్థ అధినేత గుండేటి రాజు..పిన్నంశెట్టి శ్రీధర్..కైతికాల రూపకర్త గోస్కుల రమేష్ తదితరులు...

ఆంధ్రజ్యోతి సీనియర్ జర్నలిస్ట్ యాదగిరికి అవార్డు

తెలుగు ప్రచురణ విభాగంలో ఆంధ్రజ్యోతి సీనియర్ జర్నలిస్ట్ వర్కాల యాదగిరి పర్యాటక శాఖ ఎక్సలెన్స్ అవార్డ్-2021కు ఎంపికయ్యారు. దీంతో ప్లాజా హోటల్‌లో జరిగిన కార్యక్రమంలో జర్నలిస్ట్ యాదగిరికి మంత్రి శ్రీనివాస్‌గౌడ్ అవార్డును అందజేశారు. 2015లో టూరిజం ఎక్సలెన్స్ అవార్డ్ అందుకున్న వర్కాల యాదగిరి.. 2017 ప్రభుత్వం బెస్ట్ జర్నలిస్ట్ అవార్డ్‌ను సైతం అందుకున్నారు.

ఆంధ్రజ్యోతి రిపోర్టర్ యాదగిరికి అవార్డు అందజేస్తున్న మంత్రి శ్రీనివాస్‌గౌడ్

జాషువా కవితా విన్యాసం అమోఘం- ప్రొ. కొలకలూరి ఇనాక్

జాషువా కవితా విన్యాసం, భాషా ప్రయోగం అమోఘమని శ్రీ వేంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ పూర్వ వీసీ ప్రొ. కొలకలూరి ఇనాక్ అన్నారు. సంప్రదాయ పద్యాన్ని పీడితులు, బాధితుల పక్షం నిలిపారని కొనియాడారు. త్యాగరాయ గానసభలో ప్రముఖ సాహితీవేత్త గుర్రం జాషువా జయంతి సభ మంగళవారం గానసభ అధ్యక్షుడు కళా జనార్ధనమూర్తి అధ్యక్షతన జరిగింది. ప్రొ. ఇనాక్ మాట్లాడుతూ జాషువా తన సాహిత్య వ్యాసంగానికి ప్రేరణ అని, తాను ఆయనకు ఏకలవ్య శిష్యుడనని పేర్కొన్నారు. జాషువాతో సమానంగా పద్యరచన చేయగల ఆధునిక కవులు లేరన్నారు. బోయిభీమన్న అవార్డును పొందిన ప్రముఖ సాహితీవేత్త కోయి కోటేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్, ముల్క్‌రాజ్ ఆనంద్ వంటి వారితో పోల్చదగిన జాతీయ కవి జాషువా అన్నారు. జాషువా తెలుగు పద్యాన్ని కొత్తదారుల వెంట నడిపించిన వారనం ఉద్యమకవి దాశరథి కొనియాడారని గుర్తు చేశారు. గాయకుడు, కవి మాస్టార్జీ మాట్లాడుతూ జనవాదులు మనువాదులు సమాజంలో ఉన్నారని జనపక్షం నిలిచే వారు వివక్షత లేని వారని వివరించారు. కవి జెల్ది విద్యాధరరావు, డా॥ కొట్టే వెంకటాచార్యులు తదితరులు పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా బాలగంగాధరయ్య రచించిన మల్లెపూలు కధానికా సంపుటిని జనార్ధన మూర్తి ఆవిష్కరించగా ప్రొ. ఇనాక్‌కు ఆవిష్కృత గ్రంధాన్ని అంకితమిచ్చారు.

జాషువా జయంతి సభలో అతిథులు.

కొండా లక్ష్మణ్

ఎదనిండా తెలంగాణ
నినాదాన్ని నింపుకుని
మునుముందుకు కదిలి
మురిసెను కొండా లక్ష్మణ్

బడుగు , బలహీన వర్గాల్ని
బహువిధాలుగాను
చురకల మాటలలతో
చైతన్యం నింపే

పద్మశాలీల సంక్షేమ
ప్రగతి కొరకు
పరి పరి విధాల
పరిధవిల్లేను

గల్లీ నుండి ఢిల్లీ దాకా
ఘనమైన ఎత్తు గడలతో
తెలివిగా సలహాలిస్తూ
తెలంగాణకు సహకరించె

జల విహార్ యందు
జీవనం సాగిస్తూ
జనుల వెతలు శోధించి
జగాన ఘన కీర్తి పొందె

అతని కతడే సాటి
అనుభవాల మేటి
కోటి జనుల కాంతి
కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ

-సుతారపు వెంకట నారాయణ
9848958690

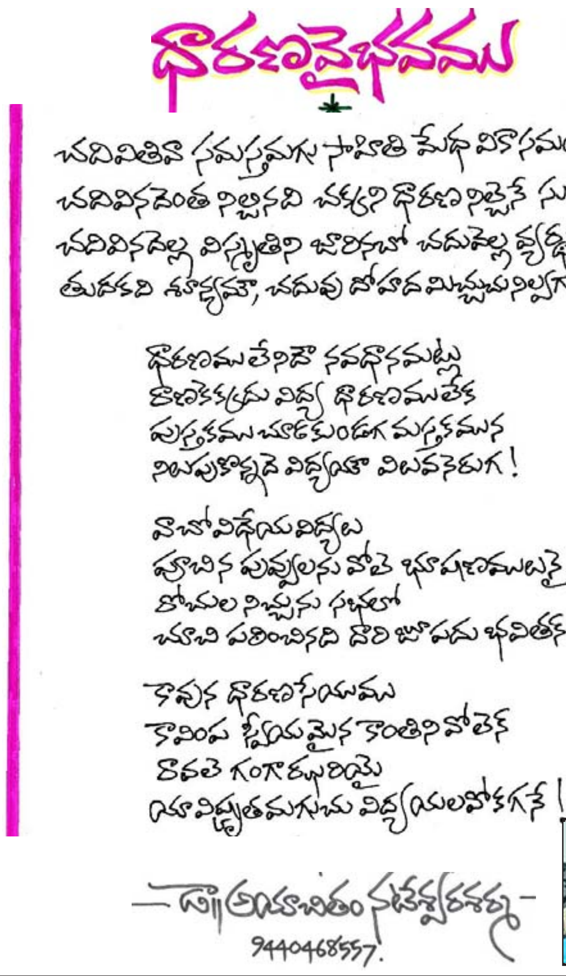

ఈనెల 23న శ్రీ త్యాగరాయ గానసభ మెయిన్ హాలులో కవి, చిత్రకారుడు అడవి బాపిరాజు వర్ధంతి సభలో విశిష్ట అతిథిగా హాజరై ప్రసంగిస్తున్న పొత్తూరి సుబ్బారావు. చిత్రంలో ముఖ్య అతిథి జస్టిస్ రామలింగేశ్వరరావు, సభాధ్యక్షులు కళా వి.ఎస్. జనార్దన్‌మూర్తి, దేవసేన తదితరులు.

ఉగాది కథల పోటీ ఫలితాలు

తెలంగాణ జాగృతి అద్వర్యంలో కొనసాగుతున్న తంగేడు సాహిత్యపక్షపత్రిక ప్లవనామ సంవత్సర ఉగాది కథల పోటీలో **ప్రథమ బహుమతి** రూ.20,000, **"మైదాకు వసంతం" కోట్లవనజాత** (సెల్ 9985617643) కథకు, **ద్వితీయ బహుమతి** 10,000 **పెద్దింటి అశోక్ కుమార్** (సెల్ 9441672428)కథకు, **తృతీయ బహుమతి** 5,000 **పులికొండకు వోతంరా ,పీ.వి.ఆర్.శివకుమార్** (సెల్ .9594996990) కథకు లభించింది.

పై ఎంపికకు న్యాయనిర్ణేతలుగా వ్యవహరించిన ఆడెపు లక్ష్మిపతి , గుడిపాటి , వెల్దండి శ్రీధర్ గార్లకు కృతజ్ఞతలు.

-కల్వకుంట్ల కవిత ,
ఎడిటర్, తంగేడు, సాహిత్యపక్ష పత్రిక .

కణిక

సాహిత్యం, సామాజిక సేవ, విద్యారంగ వేదిక నిర్వహిస్తున్న

'బుధవారం బాద్షా'

పోటీ ఫలితాలు

అడ్మిన్: **రమాదేవి కులకర్ణి**

ఈ సమూహంలో చేరదలచినవారు 8985613123కి మెసేజ్ చేయవచ్చు.
నిర్వహణ: **డా॥ప్రతికంఠం మాలతీలత**

ప్రథమ బహుమతి విజేత

అబల సబల కావాలి

పది తలల రావణుడైనా
సీతను అపహరించిన వేళ
మానవ రూపుడైన రాముడు
మారణహోమం సృష్టించాడు.
వందమంది కౌరవులైనా
ద్రౌపదిని అవమానించిన వేళ
సోదర సమానుడైన కృష్ణుడు
చీరలిచ్చి చెల్లిని రక్షించాడు.
నేడు అడుగడుగునా రాక్షసులే
అమ్మాయి కనబడితే రాక్షస కృత్యాలే
ఇల్లు వీధి బడి బయట అనిలేదు
పిల్ల తల్లి
పడుచు పండు ముదుసలినీ వదలరు
కామంతో కళ్ళు మూసుకుపోయి
కనిపిస్తే చాలు కాటేయజూస్తారు
రాముడు లేడు
కామాంధుల పనిపట్టడానికి
క్రిష్ణుడు రాడు స్త్రీల
మానప్రాణాలు రక్షించడానికి.
గులాబీలాంటి అందమే కాదు
గుచ్చుకునే ముళ్ళనూ పెంచుకోవాలి
ఆదరించే అమ్మతనమే కాదు
ఆగ్రహించే కాళికమ్మవూ కావాలి

వంటగది నుండి
విశ్వ వీధులవరకు విస్తరించిన నీకు
విషనాగుల కోరలు పీకడం
ఎంతపని చెప్పు
ఎవరికోసమో చూడక
నిను నువ్వు రక్షించుకోవాలి
అబలగ ఉండక సబలగ నువు మారాలి

-తంగెళ్ళపల్లి ఆనందాచారి
9848683377

ద్వితీయ బహుమతి విజేత

అసంభవామి

అధర్మరాక్షసి...
కసిగా, ఉసిగా
కోరలు చాచి,
బారలు వేచి,
ధర్మదేవతను ..
కబళించి వేస్తున్నా...ఓపిగ్గా
చూస్తున్నామే తప్ప.. మనం
చేస్తున్నది నాస్తి!ఇది వాస్తం!
ఈ ఆధర్మభూతాన్ని
భూస్థాపితం చెయ్యడానికి
మనం.. మనందరం..
మనలో చిన్నా పెద్దా
ఆడామగ తేడా లేకుండ
మనలో ప్రతిఒక్కరు
ప్రయత్నం చెయ్యాలే తప్ప...
ఏ భీముడో, శ్రీ రాముడో,
భూపాలుడో, గోపాలుడో,
హరుడో, శ్రీకరుడో వచ్చి... ఆ
అధర్మ ఆంబోతుని,
దుష్కర్మల భూతాన్ని,
అంతం చేస్తాడని,
మనపంతం నెరవేరుతుందన్న
భ్రమలు వీడాలి...!
నిజం చూడాలి....!
బుర్రలు వాడాలి....!
అంతేగానీ...
చేత పెన్నులున్నాయని
టన్నులుటన్నులు
కథలూ, కవితలూ వ్రాస్తేనో
రంకెలేస్తేనో...
ధర్మస్థాపన జరిగే పనికాదు!
మనవల్ల ఒరిగేపని కాదు!
"అసంభవామి....కలియుగే"

-డా. బొట్లగుంట కోటయ్య.
6300330283.

అమాయకపు గుట్టన్న కథలు
(పిల్లల హాస్య కథలు)

నదీస్నానం

గుట్టన్న ఒకసారి నదికి స్నానానికని వెళ్ళాడు. అక్కడ స్నానం చేసిన తర్వాత తుడుచుకుందామనేసరికి అతని పంచె లేదు.

"అయ్యో! నా పంచెను నది తీసుకుంది" అని ఏడవసాగాడు. అతడు వెక్కివెక్కిగట్టిగా ఏడ్వడం చూసిన ఒక ఆసామి గుట్టన్నకు తన పంచెను ఇచ్చి తుడుచుకొమ్మని చెప్పాడు. కానీ గుట్టన్న దానిని తీసుకోకుండా నాకు ఆ పంచెనే కావాలని మళ్లీ ఏడవసాగాడు. అప్పుడు ఆ ఆసామి "అది నీటిలో కొట్టుకుని పోయి ఉండవచ్చు. నీవు ఏడిస్తే మాత్రం ఆ పంచె వస్తుందా "!అని ప్రశ్నించాడు? గుట్టన్న ఏడ్చి ఏడ్చి ఊరుకున్నాడు.

తాను ఇంటి నుండి తెచ్చిన మరచెంబు నిండా నీళ్లు నింపుకుందామని ఆ నదిలోకి గుట్టన్న దిగాడు. ఇంతలో అతనికి ఆ నీటిలో ఎగువ నుండి కొట్టుకు వస్తున్న ఒక పంచె కనిపించింది .వాడు దానిని తీసుకొని "ఈ పెద్దమనిషికి ఏమీ తెలియదు పాపం. నది చాలా మంచిది .నా పంచెకు బదులుగా ఇది నాకు ఇచ్చింది .దీనిని అనవసరంగా తిట్టాను. పొరపాటైంది నదీ దేవతా! నన్ను క్షమించు" అని నమస్కారం పెట్టాడు.

ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన గుట్టన్నకు ఇంట్లో మరొక పంచె కనిపించింది ."అయ్యో! నా మతి మరపు మండా! నేను ఈ పంచెను తీసుకొని పోలేదు. మరి నాకు నది దీనిని ఎందుకు ఇచ్చినట్టు? ఓహో! దానిని తిట్టాను కదా! అందుకే అది భయపడి ఇచ్చి ఉండవచ్చు. ఇప్పుడు దాని పంచెను దానికి ఇస్తాను" అని తిరిగి నదికి మరలా వెళ్ళాడు.

అప్పుడు ఇంకొక పెద్దమనిషి ఎదురుగా కనబడి " నా పంచె నదిలో కొట్టుకొని పోయింది. నీ కేమైనా దొరికిందా !"అని గుట్టన్నను ప్రశ్నించాడు? గుట్టన్న తనకు నదిలో దొరికిన పంచెను తీసి అతనికి చూపించాడు. ఆ పంచె తనదేనని ఆ పెద్ద మనిషి తీసుకున్నాడు. గుట్టన్న నిజాయితీకి ఆ పెద్దమనిషి చాలా సంతోషించి పది రూపాయలు అతనికి బహుమానంగా ఇవ్వబోయాడు . గుట్టన్న అవి తీసుకోకుండా "ఇవి తీసుకుంటే నదీ దేవత మళ్లీ నేను పంచెలాంటివి ఏమైనా పోగొట్టుకుంటే మళ్లీ నాకు వేరే ఇవ్వదు" అని ఆ పెద్ద మనిషితో అన్నాడు .వాడి అమాయకత్వానికి ఆ పెద్దమనిషి నవ్వుకున్నాడు.

-సంగనభట్ల చిన్న రామ కిష్టయ్య
9908554535

Printed, Published and owned by VEENADAS,at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telangana.Published at SRT-74,Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana. 'Editor: B. Devadas. RNI No.52865/93. E-mail :netinijam93@gmail.com.